

פרשת וירא

פרק יח

הכנסת האורחים של אברהם פרק יח פסוקים א-ח

מילון	פסוקי התורה
(א) וַיֵּרָא אֵלָיו – התגלה אליו. כָּחַם הַיּוֹם - בצהרים כשחם בחוץ.	(א) וַיֵּרָא אֵלָיו ה' בְּאַלְנֵי מְמָרָא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהֶל כָּחַם הַיּוֹם.
(ב) וַיֵּשָׂא עֵינָיו – הרים את עיניו. נֶצְבִים עָלָיו - עומדים לפניו וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה - השתחווה לפניהם.	(ב) וַיֵּשָׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עָלָיו וַיֵּרָא וַיֵּרָץ לִקְרַאתָם מִפֶּתַח הָאֵהֶל וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה.
(ג) אֵל נָא תַעֲבֹר מֵעַל עֲבֹדְךָ – בבקשה אל תמשיכו ללכת (הישארו אצלי).	(ג) וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי אִם נָא מְצֹאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֵל נָא תַעֲבֹר מֵעַל עֲבֹדְךָ.
	(ד) יִקַּח נָא מֵעֵט מִים וְרִחְצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁעֲנוּ תַּחַת הָעֶץ.
(ה) וְסָעְדוּ לְבָכֶם – איכלו. אַחַר תַּעֲבְרוּ – לאחר מכן תמשיכו בדרככם. עַל כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל עֲבֹדְכֶם וַיֹּאמְרוּ כֵּן תַעֲשֶׂה כְּאִשֶּׁר דִּבַּרְתָּ.	(ה) וַאֲקַחְהָ פֶתַח לָחֶם וְסָעְדוּ לְבָכֶם אַחֲרֵי תַעֲבְרוּ כִּי עַל כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל עֲבֹדְכֶם וַיֹּאמְרוּ כֵּן תַעֲשֶׂה כְּאִשֶּׁר דִּבַּרְתָּ.
(ו) סָאִים – סאה - המידה שבה מדדו את כמות הקמח. לוּשִׁי – הכיני בצק. עֲגוֹת – ככרות לחם עגולות.	(ו) וַיִּמָּהֲרֵם אַבְרָהָם הָאֵהֶלָה אֶל שָׂרָה וַיֹּאמֶר מְהֵרָה שְׁלֹשׁ סָאִים קֶמַח סִלַּת לוּשִׁי וְעֲשֵׂי עֲגוֹת.
(ז) בֶּן בָּקָר – עגל, בן הפרה.	(ז) וְאֵל הַבָּקָר רֹץ אַבְרָהָם וַיִּקַּח בֶּן בָּקָר בֶּדֶךָ וְטוֹב וַיִּתֵּן אֶל הַנֶּעֱר וַיִּמָּהֲרֵם לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ.
(ח) עֹמֵד עֲלֵיהֶם - עמד לידם לשרתם.	(ח) וַיִּקַּח חֲמָאָה וְחֹלֵב וּבֶן הַבָּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּתֵּן לַפְּנִיָּהם וְהוּא עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֶץ וַיֹּאכְלוּ.

בשורת הולדת הבן פרק יח פסוקים ט-טו

פסוקי התורה

מילון

(ט) ויאמרו אליו איזה שרה אשתד ויאמר הנה באהל.	(ט) איזה - איפה.
(י) ויאמר שוב אשוב אליד כעת חיה והנה בן לשרה אשתד ושרה שמעת פתח האהל והוא אחרי.	(י) שוב אשוב - אני אחזור. כעת חיה - בזמן זה בשנה הבאה. והוא אחרי - הפתח מאחורי המלאד.
(יא) ואברהם ושרה זקנים באים בימים חדל להיות לשרה ארח פנשים.	(יא) באים בימים - זקנים.
(יב) ותצחק שרה בקרבה לאמר אחרי בלתי היתה לי עדנה ואדני זקן.	(יב) ותצחק שרה בקרבה - צחקה ולגלגה בלבה. אחרי בלתי היתה לי עדנה - אחריי שזקנתי אשוב לצעירותי.
(יג) ויאמר ה' אל אברהם למה זה צחקה שרה לאמר האף אמנם אלד ואני זקנת.	(יג) האף אמנם אלד - האם באמת אלד?
(יד) היפלא מה דבר למועד אשוב אליד כעת חיה ולשרה בן.	(יד) היפלא מה דבר - האם יש משהו שהי לא יכול לעשות? למועד - בזמן שקבעתי.
(טו) ותכחש שרה לאמר לא צחקתי כי גראה ויאמר לא כי צחקתי.	(טו) ותכחש - שיקרה ואמרה שלא צחקה). כי גראה - כי פחדה.

תפילת אברהם על אנשי סדום פרק יח פסוקים טז-לג

פסוקי התורה

מילון

(טז) וַיִּשְׁקֹפוּ עַל פְּנֵי סָדָם - היביטו לכיוון סדום.

(יז) הַמְכֶסֶה - האם אני מסתיר?

(יח) לְגוֹי גָדוֹל וְעָצוּם - עם גדול. וְנִבְרָכוּ בּוֹ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ - כל עמי הארץ יתברכו בזכותו.

(יט) כִּי יִדְעֵתִיו - אני מכיר אותו. לְמַעַן אֲשֶׁר יֵצֵא - בכדי שיצווה. וְאֶת בֵּיתוֹ אֲחֵרָיו - ואת הדורות הבאים אֶת אֲשֶׁר דִּבֶּר עָלָיו - את מה שהבטיח לו.

(כ) וְחִטָּאתָם כִּי כָבְדָה מְאֹד - חטאיהם היו גדולים.

(כא) אֲרִידָה נָא וְאָרָא - ארד ואראה. הַכְצַעְקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עֲשׂוּ - האם עשו דברים כל כך חמורים? כָּלָה - אכלה, אשמיד אותם.

(כב) סְדֻמָּה - לסדום.

(כג) הָאֵף תִּסְפָּה - האם תהרוג?

(כד) וְלֹא תִשָּׂא לְמָקוֹם - לא תסלח לסדום. לְמַעַן - בשביל. בְּקִרְבָּה - בתוכה.

(כה) וְהִיָּה כַצְדִּיק כְּרָשָׁע - הצדיק יענש כמו הרשע.

(כו) וְנִשְׁאַתִּי לְכָל הַמָּקוֹם - אסלח לכל העיר. בְּעִבּוּרָם - בזכותם.

(כז) הוֹאֵלֵתִי לְדִבֵּר - הוספתי לדבר. וְאֶנְכִּי עֹפֵר וְאֹפֵר - אני לא נחשב לכלום. עֹפֵר - אדמה. אֹפֵר - החומר שנשאר לאחר שריפה.

(כח) יַחְסְרוֹן - יהיו חסרים. הַתְּשַׁחִית - האם תשחית, תשמיד.

(טז) וַיִּקְמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיִּשְׁקֹפוּ עַל פְּנֵי סָדָם וַאֲבָרָהָם הִלֵּךְ עִמָּם לְשִׁלְחָם.

(יז) וְה' אָמַר הַמְכֶסֶה אֲנִי מֵאֲבָרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה.

(יח) וַאֲבָרָהָם הָיוּ יְהִיָּה לְגוֹי גָדוֹל וְעָצוּם וְנִבְרָכוּ בּוֹ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ.

(יט) כִּי יִדְעֵתִיו לְמַעַן אֲשֶׁר יֵצֵא אֶת בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אֲחֵרָיו וְשִׁמְרוּ דִּרְדָּה ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן הָבִיא ה' עַל אֲבָרָהָם אֶת אֲשֶׁר דִּבֶּר עָלָיו.

(כ) וַיֹּאמֶר ה' זַעֲקֵת סָדָם וְעַמָּהָ כִּי רַבָּה וְחִטָּאתָם כִּי כָבְדָה מְאֹד.

(כא) אֲרִידָה נָא וְאָרָא הַכְצַעְקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עֲשׂוּ כָלָה וְאִם לֹא אֲדַעָה.

(כב) וַיִּפְּנוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ סְדֻמָּה וַאֲבָרָהָם עוֹדְנָיו עִמָּד לִפְנֵי ה'.

(כג) וַיִּגַּשׁ אֲבָרָהָם וַיֹּאמֶר הָאֵף תִּסְפָּה צְדִיק עִם רָשָׁע.

(כד) אוֹלִי יֵשׁ חֲמִשִּׁים צְדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר הָאֵף תִּסְפָּה וְלֹא תִשָּׂא לְמָקוֹם לְמַעַן חֲמִשִּׁים הַצְדִּיקִים אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ.

(כה) חֲלָלָה לָךְ מַעֲשֵׂת כִּדְבַר הַזֶּה לְהַמִּית צְדִיק עִם רָשָׁע וְהִיָּה כַצְדִּיק כְּרָשָׁע חֲלָלָה לָךְ הַשֹּׁפֵט כָּל הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט.

(כו) וַיֹּאמֶר ה' אִם אֶמְצָא בְּסָדָם חֲמִשִּׁים צְדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר וְנִשְׁאַתִּי לְכָל הַמָּקוֹם בְּעִבּוּרָם.

(כז) וַיַּעַן אֲבָרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא הוֹאֵלֵתִי לְדִבֵּר אֶל אֲדֹנָי וְאֶנְכִּי עֹפֵר וְאֹפֵר.

(כח) אוֹלִי יַחְסְרוֹן חֲמִשִּׁים הַצְדִּיקִים חֲמִשָּׁה הַתְּשַׁחִית בְּחִמְשָׁה אֶת כָּל הָעִיר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁחִית אִם אֶמְצָא שָׁם אַרְבָּעִים וְחֲמִשָּׁה.

(כט) וַיִּסָּף עוֹד לְדִבֵּר אֵלָיו וַיֹּאמֶר אוֹלִי יִמְצָאוּן שָׁם אַרְבָּעִים וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה בְּעִבּוּר הָאֲרָבָעִים.

(ל) אַל נָא יַחַר – בִּבְקֶשֶׁה אֶל תַּכְעֵס.

(ל) וַיֹּאמֶר אֶל נָא יַחַר לֹאדָנִי וַאֲדַבֶּרָה אוֹלִי
יִמְצְאוֹן שֵׁם שְׁלֹשִׁים וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה אִם
אִמְצֵא שֵׁם שְׁלֹשִׁים.

(לא) וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא הוֹאֲלֹתִי לְדָבָר אֶל אֲדָנִי אוֹלִי
יִמְצְאוֹן שֵׁם עֶשְׂרִים וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁחִית
בְּעִבּוֹר הָעֶשְׂרִים.

(לב) וַיֹּאמֶר אֶל נָא יַחַר לֹאדָנִי וַאֲדַבֶּרָה אִךְ הַפַּעַם
אוֹלִי יִמְצְאוֹן שֵׁם עֶשְׂרֶה וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁחִית
בְּעִבּוֹר הָעֶשְׂרֶה.

(לג) כָּאֲשֶׁר כָּלָה – כֹּאשֶׁר סִיִּים.

(לג) וַיֵּלֶךְ ה' כָּאֲשֶׁר כָּלָה לְדָבָר אֶל אֲבִרָהָם
וַאֲבִרָהָם שָׁב לְמִקְמוֹ.

פרק יט

המלאכים מגיעים ללוט פרק יט פסוקים א-טז

פסוקי התורה

מילון

(א) וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סְדֹמָה בָּעֶרְבַּ וְלוֹט יָשָׁב בְּשַׁעַר סְדֹם וַיֵּרָא לוֹט וַיִּקָּם לִקְרָאתָם וַיִּשְׁתַּחֲוּ אַפַּיִם אַרְצָה.	(א) וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סְדֹמָה בָּעֶרְבַּ וְלוֹט יָשָׁב בְּשַׁעַר סְדֹם וַיֵּרָא לוֹט וַיִּקָּם לִקְרָאתָם וַיִּשְׁתַּחֲוּ אַפַּיִם אַרְצָה.
(ב) וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא אֲדֹנָי סוּרוּ נָא אֶל בֵּית עֲבָדְכֶם וְלִינוּ וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁכַּמְתֶּם וְהִלַּכְתֶּם לְדַרְכְּכֶם וַיֹּאמְרוּ לֹא כִּי בָּרוּחַב נָלִין.	(ב) וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא אֲדֹנָי סוּרוּ נָא אֶל בֵּית עֲבָדְכֶם וְלִינוּ וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁכַּמְתֶּם וְהִלַּכְתֶּם לְדַרְכְּכֶם וַיֹּאמְרוּ לֹא כִּי בָּרוּחַב נָלִין.
(ג) וַיִּפְצַר בָּם מְאֹד וַיִּסְרוּ אֵלָיו וַיָּבֹאוּ אֶל בֵּיתוֹ וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וּמִצּוֹת אָפָה וַיֹּאכְלוּ.	(ג) וַיִּפְצַר בָּם מְאֹד וַיִּסְרוּ אֵלָיו וַיָּבֹאוּ אֶל בֵּיתוֹ וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וּמִצּוֹת אָפָה וַיֹּאכְלוּ.
(ד) טָרֵם וַיִּשְׁכְּבוּ וַאֲנָשֵׁי סְדֹם נֹסְבּוּ עַל הַבַּיִת מִנֶּעַר וְעַד זָקֵן כָּל הָעָם מִקְצָה.	(ד) טָרֵם וַיִּשְׁכְּבוּ וַאֲנָשֵׁי סְדֹם נֹסְבּוּ עַל הַבַּיִת מִנֶּעַר וְעַד זָקֵן כָּל הָעָם מִקְצָה.
(ה) וַיִּקְרְאוּ אֶל לוֹט וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֵיךְ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בָּאוּ אֵלֶיךָ הַלַּיְלָה הוֹצִיאָם אֵלֵינוּ וְנִדְעָה אֹתָם.	(ה) וַיִּקְרְאוּ אֶל לוֹט וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֵיךְ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בָּאוּ אֵלֶיךָ הַלַּיְלָה הוֹצִיאָם אֵלֵינוּ וְנִדְעָה אֹתָם.
(ו) וַיֹּצֵא אֲלֵהֶם לוֹט הַפֶּתַח וְהִדְלִית סָגַר אַחֲרָיו.	(ו) וַיֹּצֵא אֲלֵהֶם לוֹט הַפֶּתַח וְהִדְלִית סָגַר אַחֲרָיו.
(ז) וַיֹּאמֶר אֵל נָא אַחֵי תִרְעוּ.	(ז) וַיֹּאמֶר אֵל נָא אַחֵי תִרְעוּ.
(ח) הִנֵּה נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת אֲשֶׁר לֹא יָדָעוּ אִישׁ אוֹצִיאָה נָא אֶתְהֶן אֵלֵיכֶם וַעֲשׂוּ לָהֶן כְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם רַק לֹאֲנָשִׁים הָאֵל אֵל תַּעֲשׂוּ דָבָר כִּי עַל כֵּן בָּאוּ בְצֶל קִרְתִּי.	(ח) הִנֵּה נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת אֲשֶׁר לֹא יָדָעוּ אִישׁ אוֹצִיאָה נָא אֶתְהֶן אֵלֵיכֶם וַעֲשׂוּ לָהֶן כְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם רַק לֹאֲנָשִׁים הָאֵל אֵל תַּעֲשׂוּ דָבָר כִּי עַל כֵּן בָּאוּ בְצֶל קִרְתִּי.
(ט) וַיֹּאמְרוּ גֵשׁ הֲלָאָה וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בָּא לְגוֹר וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט עֵתָה נָרַע לָךְ מִהֶם וַיִּפְצְרוּ בְּאִישׁ בָּלוֹט מְאֹד וַיִּגְשׁוּ לְשֹׁבֵר הַדָּלֶת.	(ט) וַיֹּאמְרוּ גֵשׁ הֲלָאָה וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בָּא לְגוֹר וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט עֵתָה נָרַע לָךְ מִהֶם וַיִּפְצְרוּ בְּאִישׁ בָּלוֹט מְאֹד וַיִּגְשׁוּ לְשֹׁבֵר הַדָּלֶת.
(י) וַיִּשְׁלְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת יָדָם וַיָּבִיאוּ אֶת לוֹט אֶלֵיהֶם הַבַּיִתָּה וְאֶת הַדָּלֶת סָגְרוּ.	(י) וַיִּשְׁלְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת יָדָם וַיָּבִיאוּ אֶת לוֹט אֶלֵיהֶם הַבַּיִתָּה וְאֶת הַדָּלֶת סָגְרוּ.
(יא) וְאֶת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּתַח הַבַּיִת הֵכּוּ בְּסַנְגֹּרִים מִקְטָן וְעַד גָּדוֹל וַיִּלְאוּ לְמִצָּא הַפֶּתַח.	(יא) וְאֶת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּתַח הַבַּיִת הֵכּוּ בְּסַנְגֹּרִים מִקְטָן וְעַד גָּדוֹל וַיִּלְאוּ לְמִצָּא הַפֶּתַח.
(יב) וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל לוֹט עַד מִי לָךְ פֶּה חֲתָן וּבְנִיךָ וּבְנֵיֶיךָ וְכָל אֲשֶׁר לָךְ בָּעִיר הוֹצֵא מִן הַמָּקוֹם.	(יב) וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל לוֹט עַד מִי לָךְ פֶּה חֲתָן וּבְנִיךָ וּבְנֵיֶיךָ וְכָל אֲשֶׁר לָךְ בָּעִיר הוֹצֵא מִן הַמָּקוֹם.
(יג) כִּי מִשְׁחָתִים אֲנַחְנוּ אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי גָדְלָה צַעֲקָתָם אֶת פְּנֵי ה' וַיִּשְׁלַחְנוּ ה' לְשַׁחֲתָהּ.	(יג) כִּי מִשְׁחָתִים אֲנַחְנוּ אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי גָדְלָה צַעֲקָתָם אֶת פְּנֵי ה' וַיִּשְׁלַחְנוּ ה' לְשַׁחֲתָהּ.

(א) וַיִּשְׁתַּחֲוּ אַפַּיִם אַרְצָה – השתחווה.

(ב) סוּרוּ נָא – פנו ובואו בבקשה.
וְלִינוּ – ותישנו.
נָלִין – נישן.

(ג) וַיִּפְצַר בָּם מְאֹד – ביקש מהם פעמים רבות.
וַיִּסְרוּ אֵלָיו – פנו ונכנסו לביתו.

(ד) טָרֵם וַיִּשְׁכְּבוּ – לפני שהלכו לישון.
נֹסְבּוּ עַל הַבַּיִת – הקיפו את הבית.
כָּל הָעָם מִקְצָה – כל אנשי העיר מכל קצות העיר.

(ה) אֵיךְ הָאֲנָשִׁים – איפה האנשים.

(ו) הַפֶּתַח – אל פתח הבית.

(ז) אַחֵי תִרְעוּ – בבקשה אחי אל תעשו רע (לאורחים).

(ח) בָּאוּ בְצֶל קִרְתִּי – באו אל ביתי.

(ט) גֵּשׁ הֲלָאָה – לך מפה, הסתלק.
עֵתָה נָרַע לָךְ מִהֶם – עכשיו נעשה לך רע יותר ממה שרצינו לעשות לאורחים.
וַיִּפְצְרוּ בְּאִישׁ בָּלוֹט מְאֹד – התחננו בפני לוט (שיוציא אליהם את האורחים)

(יא) הֵכּוּ בְּסַנְגֹּרִים – סינוורו, עיוורו.
מִקְטָן וְעַד גָּדוֹל – מקטן יעד גדול – כולם.
וַיִּלְאוּ לְמִצָּא הַפֶּתַח – התעייפו ולא מצאו את הפתח.

(יב) חֲתָן – הנשוי לביתו.

(יג) לְשַׁחֲתָהּ – להשחית, להרוס אותה.

(יד) וַיְהִי כַּמֶּצְחָק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו – כֹּאִילוּ צוּחַק
וְלֹא מַדְבֵּר בְּרָצִינּוֹת.

(טו) וַיָּבֹאוּ הַשָּׂחָר עָלֶיהָ – כֹּאֲשֶׁר הָאִיר הַיּוֹם.
וַיֵּאָצִּיזוּ - מֵהָרֹדֶף, זָרָזוּ.
פֶּן תִּסְפָּה - בְּכַדֵּי שְׂלֵא תִּמּוֹת.

(טז) וַיִּתְּמַהֲמָהּ – הִתְעַכְּבָה.
בְּחִמְלַת ה' עָלֶיהָ - מִכִּיּוֹן שֶׁה' רִיחַם
עָלֶיהָ.

(יד) וַיֵּצֵא לוֹט וַיְדַבֵּר אֶל חֲתָנָיו לִקְחֵי בְּנֵתָיו
וַיֹּאמֶר קוֹמּוּ אֲזָאוּ מִן הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי מִשְׁחִית
ה' אֶת הָעִיר וַיְהִי כַּמֶּצְחָק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו.

(טו) וַיָּבֹאוּ הַשָּׂחָר עָלֶיהָ וַיֵּאָצִּיזוּ הַמַּלְאָכִים בְּלוֹט
לֵאמֹר קוּם קַח אֶת אִשְׁתְּךָ וְאֶת שְׁתֵּי בְּנֵתֶיךָ
הַנִּמְצָאֹת פֶּן תִּסְפָּה בְּעֵינֵי הָעִיר.

(טז) וַיִּתְּמַהֲמָהּ וַיַּחְזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדָהּ וַיִּבְדּוּ
אִשְׁתָּהּ וַיִּבְדּוּ שְׁתֵּי בְּנֵתָיו בְּחִמְלַת ה' עָלֶיהָ
וַיִּצְאָהּ וַיִּנְחָהּוּ מִחוּץ לָעִיר.

הצלת לוט וחורבן סדום פרק יט פסוקים יז-כט

פסוקי התורה

(יז) וַיְהִי כַּחצִּיָּאִם אַתֶּם הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶט עַל נַפְשְׁךָ אֶל תִּבִּיט אַחֲרֶיךָ וְאֵל תַּעֲמֹד בְּכָל הַכֹּכָב הַהָרָה הַמֶּלֶט פֶּן תִּסָּפֶה.

(יח) וַיֹּאמֶר לוֹט אֲלֵהֶם אֵל נָא אֲדֹנִי.

(יט) הִנֵּה נָא מֵצָא עֲבָדְךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ וַתִּגְדַּל חֲסִדְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי לְחַיִּיתָ אֶת נַפְשִׁי וְאֶנְכִּי לֹא אוֹכַל לְהַמְלִיט הַהָרָה פֶּן תִּדְבְּקֵנִי הָרָעָה וּמָתִי.

(כ) הִנֵּה נָא הָעִיר הַזֹּאת קְרִיבָה לְנוֹס שָׁמָּה וְהוּא מִצָּעַר אֶמְלִטָּה נָא שָׁמָּה הֲלֹא מִצָּעַר הוּא וַתַּחֲי נַפְשִׁי.

(כא) וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נִשְׁאַתִּי כְּנִיד גַּם לְדָבָר הַזֶּה לְבִלְתִּי הִפְכִּי אֶת הָעִיר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ.

(כב) מַהֲר הַמֶּלֶט שָׁמָּה כִּי לֹא אוֹכַל לַעֲשׂוֹת דָּבָר עַד בֹּאֲדָה שָׁמָּה עַל כֵּן קָרָא שֵׁם הָעִיר צוּעַר.

(כג) הַשָּׁמֶשׁ יָצָא עַל הָאָרֶץ וְלוֹט בָּא צָעֲרָה.

(כד) וְה' הַמְטִיר עַל סֹדֶם וְעַל עֲמֹרָה גִּפְרִית וְאֵשׁ מֵאֵת ה' מִן הַשָּׁמַיִם.

(כה) וַיַּהֲפֹךְ אֶת הָעָרִים הָאֵל וְאֶת כָּל הַכֹּכָב וְאֶת כָּל יוֹשְׁבֵי הָעָרִים וְצִמְח הָאֲדָמָה.

(כו) וַתִּבָּט אֲשֶׁתוֹ מֵאַחֲרָיו וַתַּחֲי נָצִיב מֶלֶח.

מילון

(יז) הַמֶּלֶט עַל נַפְשְׁךָ – בָּרַח וְהִצַּל אֶת עַצְמְךָ.
הַהָרָה הַמֶּלֶט – בָּרַח אֶל הַהָרִים.
פֶּן תִּסָּפֶה – בָּרַח כְּדֵי שֶׁלֹּא תָמוּת.

(יט) וַתִּגְדַּל חֲסִדְךָ – עָשִׂיתָ אִתִּי חֶסֶד גָּדוֹל.
פֶּן תִּדְבְּקֵנִי הָרָעָה וּמָתִי – שְׁמָא תִּשְׁיֵג אוֹתִי הָרָעָה וְאָמוּת.

(כ) לְנוֹס שָׁמָּה – לִבְרוּחַ לֶשֶׁם.
מִצָּעַר – דָּבָר קָטָן, עִיר צָעִירָה לִלֵּא עִבְרוֹת.
אֶמְלִטָּה נָא שָׁמָּה – אִבְרַח בִּבְקִשָּׁה לֶשֶׁם.
וַתַּחֲי נַפְשִׁי – וְאִנְצַל.

(כא) נִשְׁאַתִּי כְּנִיד – סִלַּחְתִּי לָךְ.
לְבִלְתִּי הִפְכִּי – שֶׁלֹּא אֶהְפֹּךְ וְאֶשְׁמִיד.

(כב) עַד בֹּאֲדָה שָׁמָּה – עַד שֶׁתְּבוֹא לֶשֶׁם (לְצוּעַר).

(כג) הַשָּׁמֶשׁ יָצָא עַל הָאָרֶץ – הַשֶּׁמֶשׁ זָרַחָה.

(כד) הַמְטִיר – הוֹרִיד מֵהַשָּׁמַיִם.
גִּפְרִית – חוֹמֶר שֶׁנִּדְלַק בְּקִלּוֹת.

(כה) הָעָרִים הָאֵל – הָעָרִים הָאֵלֶּה.

(כו) נָצִיב מֶלֶח – גּוֹשׁ עוֹמֵד שֶׁל מֶלֶח.

פסוקי התורה

(ל) וַיַּעַל לוֹט מִצוּעַר וַיֵּשֶׁב בְּהָר וַיִּשְׁתִּי בְּנֵתוֹ עִמּוֹ כִּי יָרָא לְשִׁבְתָּ בְּצוּעַר וַיֵּשֶׁב בְּמַעְרָה הוּא וַיִּשְׁתִּי בְּנֵתוֹ.

(לא) וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל הַצְעִירָה אֲבִינוּ זָקֵן וְאִישׁ אֵין בָּאָרֶץ לְבוֹא עֲלֵינוּ כְּדָרְךָ כָּל הָאָרֶץ.

(לב) לָכֵה נִשְׁקָה אֶת אֲבִינוּ זֵין וְנִשְׁכָּבָה עִמּוֹ וְנַחֲנִיָּה מֵאֲבִינוּ זָרַע.

(לג) וַתִּלְד הַבְּכִירָה בֶן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מוֹאָב הוּא אָבִי מוֹאָב עַד הַיּוֹם.

(לד) וְהַצְעִירָה גַּם הוּא יָלְדָה בֶן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶן עַמִּי הוּא אָבִי בְנֵי עַמּוֹן עַד הַיּוֹם.

מילון

(ל) כִּי יָרָא – כִּי רָאָה.

(לא) הַבְּכִירָה – הַבִּת הַגְּדוֹלָה.
וְאִישׁ אֵין בָּאָרֶץ לְבוֹא עֲלֵינוּ כְּדָרְךָ כָּל הָאָרֶץ – אֵין בָּאָרֶץ אֶף אֶחָד שְׁנוּכַל לְהַתְחַתֵּן אִתּוֹ.

פרק כ

אברהם ומלך גרר פרק כ פסוקים א-יח

פסוקי התורה

מילון

- (א) ויסע משם אברהם ארצה הנגב וישב בין קדש ובין שור וגר בגרר.
- (ב) ויאמר אברהם אל שרה אשתו אחתי הוא וישלח אבימלך מלך גרר ויקח את שרה.
- (ג) ונבא אלקים אל אבימלך בחלום הלילה ויאמר לו הנד מת על האשה אשר לקחת והוא בעלת בעל.
- (ד) ואבימלך לא קרב אליה ויאמר ה' הגוי גם צדיק תהרג.
- (ה) הלא הוא אמר לי אחתי הוא והיא גם הוא אמרה אחי הוא בתם לבבי ובנקין כפי עשיתי זאת.
- (ו) ויאמר אליו האלקים בחלם גם אנכי ידעתי כי בתם לבבך עשית זאת ואחשך גם אנכי אותך מחטו לי על כן לא נתתיך לנגע אליה.
- (ז) ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא ויתפלל בעדך וחייה ואם אינך משיב דע כי מות תמות אתה וכל אשר לך.
- (ח) ויאמר אבימלך אל אברהם מה ראית כי עשית את הדבר הזה.
- (יא) ויאמר אברהם כי אמרתי רק אין יראת אלקים במקום הזה והרגוני על דבר אשתי.
- (יב) וגם אמנה אחתי בת אבי הוא אך לא בת אמי ותהי לי לאשה.
- (יג) ויהי כאשר התעו אתי אלקים מבית אבי ואמר לה זה חסדך אשר תעשי עמדי אל כל המקום אשר נבוא שמה אמרי לי אחי הוא.
- (יד) ויקח אבימלך צאן ובקר ועבדים ושפחות ויתן לאברהם וישב לו את שרה אשתו.
- (טו) ויאמר אבימלך הנה ארצי לפניך בטוב בעיניך שב.
- (יז) ויתפלל אברהם אל האלקים וירפא אלקים את אבימלך ואת אשתו ואמהותיו וילדו.
- (יח) כי עצר עצר ה' בעד כל רחם לבית אבימלך על דבר שרה אשת אברהם.
- (ג) בעלת בעל - נשואה.
- (ד) הגוי גם צדיק תהרג - האם תהרוג גוי גם אם הוא צדיק?
- (ה) בתם לבבי - בכנות, ביושר ליבי. ובנקין כפי - ביושר.
- (ו) ואחשך גם אנכי אותך מחטו לי - מנעתי ממך לחטוא.
- (יא) והרגוני על דבר אשתי - יחרגו אותי כי ירצו לקחת את אשתי. יראת אלקים - כבוד ה' וקיום מצוותיו.
- (יב) אמנה - אומנם.
- (יג) התעו אתי אלקים - כשאלוקים סובב אותי בארץ.
- (יד) וישב לו - השיב, החזיר לו.
- (טו) בטוב בעיניך שב - אתה מוזמן לגור היכן שתמצא.
- (יז) אמהותיו - השפחות שלו.
- (יח) כי עצר עצר ה' בעד כל רחם - ה' מנע מנשות אבימלך ללדת.

פרק כא

הולדת יצחק פרק כא פסוקים א-ז

פסוקי התורה	מילון
(א) וְהָיָה פֶקֶד אֶת שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמַר וַיַּעַשׂ ה' לְשָׂרָה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר.	(א) פֶּקֶד – זָכַר. כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר – כְּמוֹ שֶׁהִבְטִיחַ.
(ב) וַתֵּהָר וַתֵּלֶד שָׂרָה לְאַבְרָהָם בֶּן לִזְקֵנִיו לְמוֹעֵד אֲשֶׁר דִּבֶּר אֲתוֹ אֱלֹקִים.	(ב) וַתֵּהָר – הִיטָה בְהַרְיוֹן. לִזְקֵנִיו – כִּאֲשֶׁר הוּא זָקֵן. לְמוֹעֵד – לְזֶמֶן.
(ג) וַיִּקְרָא אַבְרָהָם אֶת שֵׁם בְּנוֹ הַנּוֹלֵד לוֹ אֲשֶׁר יָלְדָה לוֹ שָׂרָה יִצְחָק.	
(ד) וַיִּמָּל אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן שְׁמֹנֶת יָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֲתוֹ אֱלֹקִים.	(ד) וַיִּמָּל – עָשָׂה בְרִית מִילָה.
(ה) וַאֲבְרָהָם בֶּן מֵאֹת שָׁנָה בְּהוֹלֵד לוֹ אֶת יִצְחָק בְּנוֹ.	(ה) בֶּן מֵאֹת שָׁנָה – בֶּן מֵאָה שָׁנָה. בְּהוֹלֵד לוֹ – בְּזֶמֶן שֶׁנּוֹלַד לוֹ.
(ו) וַתֹּאמֶר שָׂרָה צָחֵק עָשָׂה לִי אֱלֹקִים כָּל הַשָּׁמַע יִצְחָק לִי.	(ו) צָחֵק עָשָׂה לִי אֱלֹקִים – ה' גֵּרַם לִי לִשְׂמֹחָה. כָּל הַשָּׁמַע יִצְחָק לִי – כָּל מִי שִׁישְׁמַע שִׁילַדְתִּי יִשְׂמַח אִתִּי.
(ז) וַתֹּאמֶר מִי מָלַל לְאַבְרָהָם הִינִיקָה בָּנִים שָׂרָה כִּי יָלְדָתִי בֶּן לִזְקֵנִיו.	(ז) מִי מָלַל לְאַבְרָהָם – מִי סִיפֵר לְאַבְרָהָם.

המשתה ביום היגמל את יצחק פרק כא פסוקים ח-יג

פסוקי התורה	מילון
(ח) וַיִּגְדֵּל הַיֵּלֶד וַיִּגְמַל וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתֶּה גָדוֹל בְּיוֹם הַגְּמֹל אֶת יִצְחָק.	(ח) וַיִּגְמַל – הִיפְסִיק לִינוּק. מִשְׁתֶּה – סְעוּדָה גְּדוֹלָה.
(ט) וַתֵּרָא שָׂרָה אֶת בֶּן הָגֵר הַמִּצְרִית אֲשֶׁר יָלְדָה לְאַבְרָהָם מִצְחָק.	(ט) מִצְחָק – צוּחֵק, לוֹעֵג.
(י) וַתֹּאמֶר לְאַבְרָהָם גֵּרַשׁ הָאִמָּה הַזֹּאת וְאֵת בְּנָהּ כִּי לֹא יִירָשׁ בֶּן הָאִמָּה הַזֹּאת עִם בְּנֵי עַם יִצְחָק.	(י) הָאִמָּה הַזֹּאת – הַשְׁפָּחָה הַזֹּאת, הָגֵר. לֹא יִירָשׁ – לֹא יִקְבַּל יְרוּשָׁה - לֹא יִישָׂא לְגוֹר בְּבֵית.
(יא) וַיֵּרַע הַדָּבָר מְאֹד בְּעֵינֵי אַבְרָהָם עַל אוֹדֹת בְּנוֹ.	(יא) וַיֵּרַע הַדָּבָר – הָיָה רָע בְּעֵינֵי אַבְרָהָם (לְגַרְשׁ אֶת יִשְׁמַעֵאל). עַל אוֹדֹת – בְּגִלְגַּל, עַל דְּבַר.
(יב) וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים אֶל אַבְרָהָם אַל יֵרַע בְּעֵינֶיךָ עַל הַנָּעַר וְעַל אֲמִתְּךָ כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שָׂרָה שָׁמַע בְּקוֹלָהּ כִּי בִיצְחָק יִקְרָא לָךְ זֶרַע.	(יב) יִקְרָא לָךְ זֶרַע – תִּהְיֶה לְךָ הַמְשָׁכִיּוֹת.
(יג) וְגַם אֶת בֶּן הָאִמָּה לְגוֹי אֲשִׁימְנוּ כִּי זֶרַעְךָ הוּא.	(יג) לְגוֹי אֲשִׁימְנוּ – אֶהְפֹּךְ אוֹתוֹ לַעַם.

גרוש הגר ישמעאל פרק כא פסוקים יד-כא

פסוקי התורה

מילון

- (יד) וישכם אברהם בבקר ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר שם על שכמה ואת הילד וישלחה ותלך ותתע במדבר באר שבע.
- (טו) ויכלו המים מן החמת ותשלך את הילד תחת אחד השיחים.
- (טז) ותלך ותשב לה מנגד הרחק כמטחי קשת כי אמרה אל אראה במות הילד ותשב מנגד ותשא את קלה ותבך.
- (יז) וישמע אלקים את קול הנער ויקרא מלאך אלקים אל הגר מן השמים ויאמר לה מה לך הגר אל תיראי כי שמע אלקים אל קול הנער באשר הוא שם.
- (יח) קומי שאי את הנער והחזיקי את ידך בו כי לגוי גדול אשימנו.
- (יט) ויפקח אלקים את עיניה ותרא באר מים ותלך ותמלא את החמת מים ותשק את הנער.
- (כ) ויהי אלקים את הנער ויגדל וישב במדבר ויהי רבה קשת.
- (כא) וישב במדבר פארן ותקח לו אמו אשה מארץ מצרים.
- (יד) חמת מים – כלי מעור לשמירת מים. שכמה – השכם שלה. שכם – החלק שבין הכתפיים. ותלך ותתע – הלכה וטעתה בדרך, איבדה את דרכה.
- (טו) ויכלו המים – כלו, נגמרו המים.
- (טז) מנגד – מול. הרחק כמטחי קשת – במרחק של פעמיים ירית חץ מקשת. ותשא את קלה – הרימה את קולה, בכתה בקול רם. ותבך – ובכתה.
- (יז) אל תיראי – אל תפחדי. באשר הוא שם – היכן שהוא נמצא.
- (יח) שאי – הרימי. לגוי גדול אשימנו – אעשה ממנו עם גדול.
- (יט) ותשק – השקתה, נתנה לו לשתות.
- (כ) ויהי אלקים את הנער – ה' היה עם הנער (ישמעאל) רבה קשת – יורה בקשת, ציד.

פרק כב

פרשת העקדה פרק כב פסוקים א-יט

פסוקי התורה

מילון

- (א) וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹקִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי.
- (ב) וַיֹּאמֶר קַח נָא אֶת בְּנֶךָ אֶת יִחִידְךָ אֲשֶׁר אֲהַבְתָּ אֶת יִצְחָק וְלֵךְ אֶל אֶרֶץ הַמִּרְיָה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לַעֲלֹה עַל אֶחָד הֶהָרִים אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹדִי.
- (ג) וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חֲמֹרוֹ וַיִּקַּח אֶת שְׁנֵי נַעֲרָיו וְאֶת יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּבְקַע עֲצֵי עֹלָה וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹקִים.
- (ד) בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם מֵרָחֹק.
- (ה) וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל נַעֲרָיו שְׁבוּ לָכֶם פֹּה עִם הַחֲמֹר וְאֲנִי וְהַנֶּעֱר וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנִשְׁבַּח אֱלֹהִים.
- (ו) וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת עֲצֵי הָעֹלָה וַיִּשֶׂם עַל יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת הָאֵשׁ וְאֶת הַמֶּאֱכָלֶת וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו.
- (ז) וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי בְנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאַיִה הִשָּׁה לַעֲלֹה.
- (ח) וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹקִים יֵרָאֶה לוֹ הִשָּׁה לַעֲלֹה בְנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו.
- (ט) וַיָּבֹאוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹקִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּשֶׂם אֹתוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים.
- (י) וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת יְדוֹ וַיִּקַּח אֶת הַמֶּאֱכָלֶת לִשְׂחֹט אֶת בְּנוֹ.
- (יא) וַיִּקְרָא אֵלָיו מִלֵּאֲדָה ה' מִן הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי.
- (יב) וַיֹּאמֶר אֵל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנֶּעֱר וְאֶל תַּעֲשׂ לוֹ מְאוֹמָה כִּי עָתִיד יִדְעָתִי כִּי יֵרָא אֱלֹקִים אֶתָּה וְלֹא תִשְׁכַּת אֶת בְּנֶךָ אֶת יִחִידְךָ מִמֶּנִּי.
- (יג) וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה אֵיל אַחֵר נֹאֲחִז בְּסֻבָּבָה בְּקֶרְנָיו וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ לַעֲלֹה תַּחַת בְּנוֹ.
- (א) הֲנִנִּי – הנה אני.
- (ב) יִחִידְךָ – הבן היחיד שלך (משרה).
עֹלָה – סוג של קורבן.
- (ג) וַיִּשְׁכֶּם – קם מוקדם.
וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חֲמֹרוֹ – קשר את האוכף לגב החמור, הכין אותו לרכיבה.
וַיִּבְקַע עֲצֵי עֹלָה – חתך את העצים לצורך הקרבת קורבן העולה.
- (ד) וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו – אברהם הביט למעלה, למרחק.
- (ה) נִשְׁבַּח – נלכה עד כה - נלך עד מקום מסוים.
- (ו) מֶאֱכָלֶת – סכין.
- (ז) וְאַיִה? – והיכן?
וְנִשְׁבַּח – הבן של הכבשה או העז.
- (ח) אֱלֹקִים יֵרָאֶה לוֹ הִשָּׁה – ה' יראה לנו את השם.
- (ט) וַיַּעֲקֹד – קשר את ידיו ורגליו.
מִמַּעַל לָעֵצִים – מעל העצים.
- (י) מֶאֱכָלֶת – סכין.
- (יא) הֲנִנִּי – הנה אני, אני כאן.
- (יב) אֵל תִּשְׁלַח יָדְךָ – אל תגע בו.
מְאוֹמָה – אל תעשה לו דבר.
כִּי עָתִיד יִדְעָתִי – עכשיו אני יודע.
וְלֹא תִשְׁכַּת – לא מנעת, הסכמת לתת.
- (יג) אַחֵר – לאחר שמלאך ה' דיבר איתו.
נֹאֲחִז בְּסֻבָּבָה בְּקֶרְנָיו – נתפס בקרניו בענפי העץ.

(יד) וַיִּקְרָא אֲבִרְהָם שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא ה' יִרְאֶה
אֲשֶׁר יֹאמַר הַיּוֹם בְּהָר ה' יִרְאֶה.

(יד) ה' יִרְאֶה – ה' יבחר.

(טו) וַיִּקְרָא מֵלֶאֱדָה ה' אֶל אֲבִרְהָם שְׁנֵית מֶן
הַשָּׁמַיִם.

(טו) שְׁנֵית – פעם נוספת.

(טז) וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נָאִם ה' כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ
אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חֲשַׁכְתָּ אֶת בִּנְךָ אֶת
יַחֲדָד.

(טז) יַעַן – בגלל.
לֹא חֲשַׁכְתָּ – לא מנעת.

(יז) כִּי בָרַךְ אֲבִרְכָדָה וְהִרְבָּה אֲרֻכָּה אֶת זֶרְעָדָה
כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכָחוּל אֲשֶׁר עַל שָׁפַת הַיָּם
וַיִּרְשׁ זֶרְעָדָה אֶת שְׁעַר אֵיבָיו.

(יז) וַיִּרְשׁ זֶרְעָדָה אֶת שְׁעַר אֵיבָיו – העם שיצא
ממֶּדְיָן ינצח ויכבוש את ערי אויביו.

(יח) וְהִתְבָּרְכוּ בְּזֶרְעָדָה כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עֲקֵב אֲשֶׁר
שָׁמַעְתָּ בְּקִלִּי.

(יח) גּוֹיֵי הָאָרֶץ – עמי הארץ.
עֲקֵב – בגלל.

(יט) וַיָּשָׁב אֲבִרְהָם אֶל נַעֲרָיו וַיִּקְמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל
בְּאֵר שָׁבַע וַיָּשָׁב אֲבִרְהָם בְּבֹאֵר שָׁבַע.

פרשת חיי שרה

פרק כג

מות שרה ורצונו של אברהם לקנות חלקת קבר

פרק כג פסוקים א-ט

פסוקי התורה

מילון

- (א) ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה.
- (ב) ותמת שרה בקרית ארבע הוא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה.
- (ג) ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר.
- (ד) גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני.
- (ה) ויענו בני חת את אברהם לאמר לו.
- (ו) שמענו אדני נשיא אלקים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את מתך איש ממנו את קברו לא יכלה ממך מקבר מתך.
- (ז) ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת.
- (ח) וידבר אתם לאמר אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר.
- (ט) ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא יתננה לי בתוכם לאחזת קבר.
- (א) שני חיי שרה – שנות חיי שרה.
- (ב) לספד לשרה ולבכתה – להתאבל על שרה.
- (ג) ויקם אברהם מעל פני מתו – אברהם קם לאחר שישב שבעה על שרה.
- (ד) גר ותושב – בני חת – בני העם החיתי.
- (ה) גר ותושב – הגעתי לכאן ממקום אחר (חרף) ועכשיו אני יושב פה איתכם.
- (ו) אנכי עמכם – אני איתכם.
- (ז) אחזת קבר – חלקת אדמה לצורך קבורה.
- (ח) ואקברה מתי – ואקבור את המת שלי.
- (ו) שמענו אדני – אדוני, הקשב לנו.
- (ז) נשיא אלקים אתה בתוכנו – אתה נציג אלוקים, היושב איתנו.
- (ח) במבחר קברינו – בקבר הטוב ביותר שלנו.
- (ה) לא יכלה – לא ימנע.
- (ז) וישתחו – השתחוה.
- (ח) לעם הארץ לבני חת – למכובדים שבאנשי בני חת.
- (ח) אם יש את נפשכם – אם אתם רוצים.
- (ט) פגעו לי בעפרון בן צחר – בקשו בשבילי מעפרון בן צחר.
- (ט) בכסף מלא יתננה לי – במחיר מלא ימכור אותה (את החלקה) לי.
- (ט) בתוכם – מתוך השטח השייך לכם (החיתים).

קניית השדה ומערת המכפלה מעפרון החיתי פרק כג פסוקים י-כ

פסוקי התורה

מילון

- (י) וַעֲפְרוֹן יֹשֵׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי חֵת וַיַּעַן עֲפְרוֹן הַחִתִּי אֶת אַבְרָהָם בְּאָזְנֵי בְּנֵי חֵת לְכָל בָּאֵי שְׁעַר עִירוֹ לֵאמֹר.
- (יא) לֹא אֲדֹנִי שְׁמַעֲנִי הַשָּׂדֶה נְתַתִּי לָךְ וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ לָךְ נְתַתִּיהָ לְעֵינֵי בְּנֵי עַמִּי נְתַתִּיהָ לָךְ קִבֵּר מֵתָךְ.
- (יב) וַיִּשְׁתַּחֲוּ אַבְרָהָם לִפְנֵי עַם הָאָרֶץ.
- (יג) וַיִּדְבֹּר אֶל עֲפְרוֹן בְּאָזְנֵי עַם הָאָרֶץ לֵאמֹר אִךְ אִם אֶתֶּה לּוֹ שְׁמַעֲנִי נְתַתִּי כֶּסֶף הַשָּׂדֶה קֹחַ מִמֶּנִּי וְאֶקְבְּרָה אֶת מֵתִי שָׁמָּה.
- (יד) וַיַּעַן עֲפְרוֹן אֶת אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ.
- (טו) אֲדֹנִי שְׁמַעֲנִי אֲרָץ אַרְבַּע מֵאֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף בֵּינִי וּבֵינְךָ מָה הוּא וְאֵת מֵתָךְ קִבֵּר.
- (טז) וַיִּשְׁמַע אַבְרָהָם אֶל עֲפְרוֹן וַיִּשְׁקַל אַבְרָהָם לְעֲפְרוֹן אֶת הַכֶּסֶף אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּאָזְנֵי בְּנֵי חֵת אַרְבַּע מֵאֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף עֹבֵר לְסַחֵר.
- (יז) וַיָּקָם שָׂדֶה עֲפְרוֹן אֲשֶׁר בַּמִּכְפֶּלֶה אֲשֶׁר לִפְנֵי מִמְרָא הַשָּׂדֶה וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ וְכָל הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר בְּכָל גְּבֻלוֹ סָבִיב.
- (יח) לְאַבְרָהָם לְמִקְנָה לְעֵינֵי בְּנֵי חֵת בְּכָל בָּאֵי שְׁעַר עִירוֹ.
- (יט) וְאַחֲרֵי כֵן קִבֵּר אַבְרָהָם אֶת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֶל מַעְרַת שָׂדֶה הַמִּכְפֶּלֶה עַל פְּנֵי מִמְרָא הוּא חִבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן.
- (כ) וַיָּקָם הַשָּׂדֶה וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ לְאַבְרָהָם לְאַחֲזֹת קִבֵּר מֵאֵת בְּנֵי חֵת.
- (י) וַיַּעַן – אמר.
לְכָל בָּאֵי שְׁעַר עִירוֹ – לכל האנשים שהיו במקום.
(יא) נְתַתִּיהָ – נתתי אותה (את המערה).
(יג) אִךְ אִם אֶתֶּה לּוֹ שְׁמַעֲנִי – הקשב לי בבקשה.
נְתַתִּי כֶּסֶף הַשָּׂדֶה – אתן (לך) כסף עבור קניית השדה.
(יד) וַיַּעַן עֲפְרוֹן אֶת אַבְרָהָם – עפרון ענה לאברהם.
(טו) שְׁקַל כֶּסֶף – מטבע עשוי כסף טהור.
מָה הוּא – אין זה נחשב לכלום.
(טז) וַיִּשְׁקַל אַבְרָהָם לְעֲפְרוֹן אֶת הַכֶּסֶף – אברהם נתן לעפרון את שקלי הכסף.
שְׁקַל כֶּסֶף עֹבֵר לְסַחֵר – מטבעות טובים ויפים שכל סוחר מוכן לקבל אותם.
סַחֵר – אדם העוסק בקניה ומכירה.
(יז) וַיָּקָם שָׂדֶה עֲפְרוֹן – שדה עפרון עבר לרשות (אברהם)
וְכָל הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר בְּכָל גְּבֻלוֹ סָבִיב – כל העצים שבשטח השדה.
(יח) לְאַבְרָהָם לְמִקְנָה – לרכושו של אברהם.
בָּאֵי שְׁעַר עִירוֹ – (לעיני) כל הנוכחים.
(יט) עַל פְּנֵי – לפני, מעל ל...

פרק כד

אברהם שולח את אליעזר לחפש אישה ליצחק פרק כד פסוקים א-ט

פסוקי התורה

מילון

- (א) וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בְּיָמָיו וְה' בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל.
- (ב) וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל עֶבְדּוֹ זָקֵן בֵּיתוֹ הַמִּשְׁלָב בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ שֵׁים נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי.
- (ג) וַאֲשַׁבְּעֶךָ בְּה' אֱלֹקֵי הַשָּׁמַיִם וְאֱלֹקֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לְבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אֲנֹכִי יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ.
- (ד) כִּי אֶל אֶרֶצִי וְאֶל מוֹלַדְתִּי תֵלֵךְ וְלִקְחָתָהּ אִשָּׁה לְבְנִי לְיִצְחָק.
- (ה) וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָעֶבֶד אוֹלִי לֹא תֵאבְדָה הָאִשָּׁה לְלֶכֶת אַחֲרַי אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת הִהְשֵׁב אֶשְׁיֵב אֶת בְּנִךְ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יֵצְאתָ מִשָּׁם.
- (ו) וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם הַשָּׁמַר לְךָ פֶּן תֵּשִׁיב אֶת בְּנִי שָׁמָּה.
- (ז) ה' אֱלֹקֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לָקַחְנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי וְאֲשֶׁר דִּבֶּר לִי וְאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לִי לֵאמֹר לְזָרְעֶךָ אֶתְּןָהּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכּוֹ לִפְנֵיךָ וְלִקְחָתָהּ אִשָּׁה לְבְנִי מִשָּׁם.
- (ח) וְאִם לֹא תֵאבְדָה הָאִשָּׁה לְלֶכֶת אַחֲרֶיךָ וְנִקִּיתָ מִשְׁבַּעְתִּי זֹאת רַק אֶת בְּנִי לֹא תֵשֵׁב שָׁמָּה.
- (ט) וַיִּשָּׂם הָעֶבֶד אֶת יָדוֹ תַּחַת יְרֵךְ אַבְרָהָם אֲדֹנָיו וַיִּשְׁבַּע לוֹ עַל הַדָּבָר הַזֶּה.
- (א) בָּא בְּיָמָיו – זָקֵן מְאֹד.
- (ב) עֶבְדּוֹ זָקֵן בֵּיתוֹ – הָעֶבֶד הַחֲשׁוּב בִּיּוֹתֵר. הַמִּשְׁלָב בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ – הָאֲחֵרָאִי עַל כָּל מָה שֵׁים לוֹ.
- (ג) מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי – מִבְּנוֹת הָעָם הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אֲנֹכִי יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ – שְׂאֲנִי גֵר בְּתוֹכָם.
- (ה) לֹא תֵאבְדָה – לֹא תִרָצֶה. הִהְשֵׁב אֶשְׁיֵב – הָאִם אֲחֻזִּיר (אֶת יִצְחָק).
- (ו) הַשָּׁמַר לְךָ פֶּן – הִיזָהָר שֶׁלֹא (תִּחְזֹר אֶת יִצְחָק לְחֹרֶן).
- (ז) לָקַחְנִי – לָקַח אוֹתִי. דִּבֶּר לִי – דִּיבֵר אֵלַי.
- (ח) לֹא תֵאבְדָה – לֹא תִרָצֶה. וְנִקִּיתָ מִשְׁבַּעְתִּי זֹאת – תִּהְיֶה מְשׁוֹחֲרָר מִהַשְׁבֹּעָה שֶׁהִשְׁבַּעְתִּי אוֹתְךָ. לֹא תֵשֵׁב שָׁמָּה – אֶל תִּחְזֹר לָשֵׁם (לְחֹרֶן).

פגישת עבד אברהם ורבקה ליד הבאר פרק כד פסוקים י-כז

פסוקי התורה

מילון

(י) וְכָל טוֹב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ – (אליעזר לקח את) כל הדברים הטובים של אברהם. אֶל עֵיר נָחוֹר – אל העיר בה גר נחור אחיו של אברהם ואביה של רבקה.

(יא) וַיְבָרֶךְ הַגְּמָלִים – העמיד את הגמלים על הברכיים בכדי שינוחו. לַעֲתָ עָרֵב – לפנות ערב. לַעֲתָ צֹאת הַשָּׁאֵבֶת – בזמן שהנשים יצאו לשאוב מים מהבאר.

(יב) הִקְרָה נָא לִפְנֵי – בבקשה עזור לי שיקרה, עשה בבקשה שאפגוש.

(יג) נָצַב עַל עֵין הַמַּיִם – עומד על יד המעין. לִשְׁאֹב מַיִם – להעלות מים מהבאר בדלי או כד.

(יד) הֵטִי נָא כַּדָּךְ – הפני בבקשה את הכד הצידה (בכדי למזוג ממנו את המים). אֶתְּהָ הַכְּחָת – אותה בחרת וייעדת.

(טו) טָרַם כְּלָה לְדַבֵּר עֲדִין לֹא סִיִּים לְדַבֵּר. יִלְדָּה – נולדה. שְׁכָמָה – השכם, החלק שבין הכתפיים שלה.

(טז) טִבַּת מְרָאָה מָאֵד – יפה מאוד. וַתֵּרֶד הָעֵינָה – ירדה אל המעיין.

(יז) הַגְּמִיאִינִי נָא מַעַט מַיִם – תני לי בבקשה לשתות מעט מים.

(יט) וַתִּכַּל לְהִשְׁקָתוֹ – סיימה לתת לו לשתות עד אם כָּלוּ לְשִׁתָּת – עד שיסיימו לשתות.

(כ) וַתַּעַר כְּדָה – שפכה מים מהכד שלה. שִׁקָּת – כלי שבו שמים מים ממנו שותות הבהמות.

(כא) מִשְׁתָּאָה – מתפלא. מַחְרִישׁ – שותק. הַהֲצִלִּיחַ ה' דָּרְכוֹ – האם ה' עזר לו (והוא מצא אישה ליצחק).

(כב) כָּלוּ – סיימו. נָזַם – תכשיט לאף. בָּקַע מִשְׁקָלוֹ – במשקל כ – 6 גרם.

(י) וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֲשָׂרָה גְּמָלִים מִגְּמְלֵי אֲדֹנָיו וַיֵּלֶךְ וְכָל טוֹב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל אֶרֶם נַחְרִים אֶל עֵיר נָחוֹר.

(יא) וַיְבָרֶךְ הַגְּמָלִים מִחוּץ לָעִיר אֶל בָּאֵר הַמַּיִם לַעֲתָ עָרֵב לַעֲתָ צֹאת הַשָּׁאֵבֶת.

(יב) וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹקֵי אֲדֹנֵי אַבְרָהָם הִקְרָה נָא לִפְנֵי הַיּוֹם וַעֲשֵׂה חֶסֶד עִם אֲדֹנֵי אַבְרָהָם.

(יג) הִנֵּה אֲנֹכִי נָצַב עַל עֵין הַמַּיִם וּבָנוֹת אֲנָשֵׁי הָעִיר יֹצְאוֹת לִשְׁאֹב מַיִם.

(יד) וְהִנֵּה הִנָּעַר אֲשֶׁר אָמַר אֵלֶיהָ הֵטִי נָא כַּדָּךְ וַאֲשֶׁתָּה וְאִמָּרָה שְׂתָה וְגַם גְּמָלֶיךָ אֲשָׁקָה אֶתְּהָ הַכְּחָת לַעֲבֹדָךְ לִיצְחָק וְבָה אֲדַע כִּי עֲשִׂיתָ חֶסֶד עִם אֲדֹנִי.

(טו) וַיְהִי הוּא טָרַם כְּלָה לְדַבֵּר וְהִנֵּה רַבְקָה יֹצְאָה אֲשֶׁר יִלְדָּה לְבִתּוֹאֵל בִּן מִלְכָּה אִשְׁתּוֹ נָחוֹר אָחִי אַבְרָהָם וְכַדָּה עַל שְׁכָמָה.

(טז) וְהִנָּעַר טִבַּת מְרָאָה מָאֵד בְּתוֹלָה וְאִישׁ לֹא יִדְעָה וַתֵּרֶד הָעֵינָה וַתִּמְלֹא כְדָה וַתַּעַל.

(יז) וַיֵּרָץ הָעֶבֶד לִקְרֹאתָהּ וַיֹּאמֶר הַגְּמִיאִינִי נָא מַעַט מַיִם מִכַּדָּךְ.

(יח) וַתֹּאמֶר שְׂתָה אֲדֹנִי וַתִּמְהַר וַתֵּרֶד כְּדָה עַל יְדָהּ וַתִּשְׁקָהּ.

(יט) וַתִּכַּל לְהִשְׁקָתוֹ וַתֹּאמֶר גַּם לְגְמָלֶיךָ אֲשָׁאֵב עַד אִם כָּלוּ לְשִׁתָּת.

(כ) וַתִּמְהַר וַתַּעַר כְּדָה אֶל הַשִּׁקָּת וַתֵּרֶץ עוֹד אֶל הַבָּאֵר לִשְׁאֹב וַתִּשְׁאֵב לְכָל גְּמָלָיו.

(כא) וְהָאִישׁ מִשְׁתָּאָה לָהּ מַחְרִישׁ לְדַעַת הַהֲצִלִּיחַ ה' דָּרְכוֹ אִם לֹא.

(כב) וַיְהִי כֹאֲשֶׁר כָּלוּ הַגְּמָלִים לְשִׁתּוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ נָזָם זָהָב בָּקַע מִשְׁקָלוֹ וּשְׁנֵי צְמִידִים עַל יְדָיָהּ עֲשָׂרָה זָהָב מִשְׁקָלָם.

(כג) הַיֵּשׁ בֵּית אֲבִיךָ מְקוֹם לָנוּ לָלִין – האם יש בבית אביך מקום בשבילינו לישון?

(כח) תִּבְנוּ - קש שנקצץ לצורך מאכל בהמה. מְסָפּוּא - מיני ירק וגרעינים המשמשים מאכל לבהמות.

(כו) וַיִּקַּד - כופף את ראשו כלפי מטה.

(כז) לֹא עָזַב חֲסִדּוֹ - לא הפסיק לעשות טובה.

אֲנֹכִי בַּדֶּרֶךְ נִחְנִי ה' בֵּית אָחִי אֲדָנִי – כשהלכתי בדרך, ה' הוביל אותי לבית של האחים של אדוני אברהם.

(כג) וַיֹּאמֶר בֵּת מִי אֶתְּ הַגִּידִי נָא לִי הַיֵּשׁ בֵּית אֲבִיךָ מְקוֹם לָנוּ לָלִין.

(כד) וַתֹּאמֶר אֵלָיו בֵּת בְּתוּאֵל אֲנֹכִי בֶן מֶלֶכָה אֲשֶׁר יִלְדָה לְנָחוֹר.

(כה) וַתֹּאמֶר אֵלָיו גַּם תִּבְנוּ גַם מְסָפּוּא רַב עֲמָנוּ גַם מְקוֹם לָלוֹן.

(כו) וַיִּקַּד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחוּ לַה'.

(כז) וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי אֲדָנִי אֲבִרְהָם אֲשֶׁר לֹא עָזַב חֲסִדּוֹ וַאֲמַתּוֹ מֵעַם אֲדָנִי אֲנֹכִי בַּדֶּרֶךְ נִחְנִי ה' בֵּית אָחִי אֲדָנִי.

עבד אברהם בבית רבקה פרק כד פסוקים כח-סא

פסוקי התורה

מילון

(כח) וַתֵּרֶץ הַנַּעֲרָה וַתִּגְדַּל לְבֵית אִמָּהּ כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה.	(כח) וַתֵּרֶץ הַנַּעֲרָה – הַנְּעִירָה (רַבְקָה) רָצָה.
(כט) וַלְרַבְקָה אָח וַשְּׁמוֹ לָבֹן וַיֵּרֶץ לָבֹן אֶל הָאִישׁ הַחוּצָה אֶל הָעֵין.	(כט) אֶל הָעֵין – אֶל הַמַּעְיִין.
(ל) וַיְהִי כִּרְאֹת אֶת הַנָּזֶם וְאֶת הַצְּמִידִים עַל יָדֵי אָחִיתוֹ וַיִּשְׁמְעוּ אֶת דְּבָרֵי רַבְקָה אָחִיתוֹ לֵאמֹר כֹּה דִּבֶּר אֱלֹהֵי הָאִישׁ וַיָּבֵא אֶל הָאִישׁ וַהֲנֵה עֹמֵד עַל הַגְּמָלִים עַל הָעֵין.	(ל) כִּרְאֹת – כִּשְׂרָאָה. וַיִּשְׁמְעוּ – כִּשְׁשֹׁמֶעַ. כֹּה דִּבֶּר אֱלֹהֵי הָאִישׁ – כֹּךְ אָמַר לִי הָאִישׁ. עֹמֵד עַל הַגְּמָלִים – עֹמֵד עִם הַגְּמָלִים.
(לא) וַיֹּאמֶר בּוֹא בְרוּךְ ה' לָמָּה תַעֲמִיד בַּחוּץ וְאַנְכִי פָנִיתִי הַבַּיִת וּמָקוֹם לְגָמְלִים.	
(לב) וַיָּבֵא הָאִישׁ הַבַּיִתָּה וַיִּפְתַּח הַגְּמָלִים וַיִּתֵּן תִּבְּן וּמִסְפּוֹא לְגָמְלִים וּמִים לְרֹחֶץ רַגְלָיו וְרַגְלֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ.	(לב) וַיִּפְתַּח הַגְּמָלִים – הִיתִיר אֶת הַקְּשָׁרִים וְהוֹרִיד אֶת הַמִּשָּׂא מִגַּב הַגְּמָלִים / פָּתַח אֶת מַחְסוֹם הַפֶּה שֶׁל הַגְּמָלִים שִׁיּוּכְלוּ לֵאכּוֹל
(לג) וַיּוֹשֶׁם לִפְנֵיו לֵאמֹר לֹא אֲכַל עַד אִם דִּבְרַתִּי דְּבָרִי וַיֹּאמֶר דְּבַר.	(לג) וַיּוֹשֶׁם לִפְנֵיו לֵאמֹר – הִגִּישׁוּ לוֹ (לֹא לִיעֲזוֹר) לֵאכּוֹל. עַד אִם דִּבְרַתִּי דְּבָרִי – עַד שְׁאוּמַר אֶת דְּבָרִי.
(לד) וַיֹּאמֶר עֶבֶד אַבְרָהָם אֲנִכִּי.	
(לה) וְה' בֵּרַךְ אֶת אֲדֹנִי מֵאֹד וַיִּגְדַּל וַיִּתֵּן לוֹ צֹאן וּבָקָר וְכֶסֶף וְזָהָב וַעֲבָדִם וַשְּׂפָחֹת וּגְמָלִים וְחֲמָרִים.	(לה) וַיִּגְדַּל – נָהִיָּה עֲשִׂיר.
(לו) וַתֵּלֶד שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֲדֹנִי בֶן לֹאֲדֹנִי אַחֲרִי זְקֻנָּתָהּ וַיִּתֵּן לוֹ אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ.	
(לז) וַיִּשְׁבַּעֲנִי אֲדֹנִי לֵאמֹר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לְבָנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אֲנִכִּי יֵשֵׁב בְּאַרְצוֹ.	
(לח) אִם לֹא אֶל בֵּית אָבִי תֵלֵךְ וְאֶל מִשְׁפַּחְתִּי וְלִקְחָתָהּ אִשָּׁה לְבָנִי.	
(לט) וַיֹּאמֶר אֶל אֲדֹנִי אֲלִי לֹא תֵלֵךְ הָאִשָּׁה אַחֲרָי.	
(מ) וַיֹּאמֶר אֲלִי ה' אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתִּי לִפְנֵיו יִשְׁלַח מַלְאָכּוֹ אִתָּךְ וְהִצְלִיחַ דֶּרֶכְךָ וְלִקְחָתָהּ אִשָּׁה לְבָנִי מִמִּשְׁפַּחְתִּי וּמִבֵּית אָבִי.	(מ) ה' אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתִּי לִפְנֵיו – ה' שֶׁהָאֲמִנְתִּי בּוֹ וְקִיִּימְתִּי אֶת מִצְוֹתָיו.
(מא) אֲזַ תִּנָּקָה מֵאֲלֹתַי כִּי תָבוֹא אֶל מִשְׁפַּחְתִּי וְאִם לֹא יִתְּנוּ לָךְ וְהִיִּיתָ נָקִי מֵאֲלֹתַי.	(מא) אֲזַ תִּנָּקָה מֵאֲלֹתַי – אֲזַ תִּהְיֶה מְשׁוֹחֲרָר מִהַשְׁבּוּעַ שֶׁהִשְׁבַּעְתִּי אוֹתָךְ (שֶׁתִּבְיָא אִשָּׁה לְבָנִי מֵאַרְצִי). נָקִי – מְשׁוֹחֲרָר. מֵאֲלֹתַי – מִשְׁבּוּעֹתַי.
(מב) וַאֲבָא הַיּוֹם אֶל הָעֵין וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם אִם יִשְׁדָּךְ נָא מִצְּלִיחַ דֶּרֶכִּי – אִם תַּעֲזוֹר הַלֵּךְ עֲלֶיךָ.	(מב) אִם יִשְׁדָּךְ נָא מִצְּלִיחַ דֶּרֶכִּי – אִם תַּעֲזוֹר לִי לְמִצּוֹא אִשָּׁה לִיצְחָק.

(מג) אֲנֹכִי נָצַב עַל עֵין הַמַּיִם – אֲנִי עוֹמֵד עַל
יַד הַמַּעֵין.
הַעֲלָמָה – הַנֶּעֱרָה.

(מד) הַכִּיתָ ה' לִבִּי אֲדֹנִי – בַּחֵר, יִיעַד ה' לִבִּי
אֲדוֹנִי, יִצְחָק.

(מט) וַעֲתָה – וְעַכְשִׁיו.
אִם יִשְׁכַּם עֹשִׂים חֶסֶד וְאֶמֶת אֶת אֲדֹנִי –
אִם אַתֶּם רֹצִים לַעֲשׂוֹת טוֹב לֵאדוֹנִי
אֲבִרָה.
וְאֶפְנֶה עַל יָמִין אוֹ עַל שְׂמָאל – וְאַחֲפֹשׁ
בַּמָּקוֹם אֲחֵר.

(נ) מִה' יֵצֵא הַדָּבָר – זֶה רִצּוֹן ה'.
לֹא נוֹכַל דָּבָר אֱלֹהִי רָע אוֹ טוֹב – לֹא נוֹכַל
לִמְנוּעַ מִמֶּךָ.

(מג) הִנֵּה אֲנֹכִי נָצַב עַל עֵין הַמַּיִם וְהִנֵּה הַעֲלָמָה
הִי־צֹאֵת לְשָׂאֵב וְאֶמְרָתִי אֵלֶיהָ הִשְׁקִינִי נָא
מִעֵט מַיִם מִכֶּדֶד.

(מד) וְאֶמְרָה אֵלַי גַּם אַתָּה שְׁתֵּה וְגַם לְגִמְלִיךָ
אֲשָׂאֵב הוּא הָאִשָּׁה אֲשֶׁר הַכִּיתָ ה' לִבִּי אֲדֹנִי.

(מט) וַעֲתָה אִם יִשְׁכַּם עֹשִׂים חֶסֶד וְאֶמֶת אֶת
אֲדֹנִי הִגִּידוּ לִי וְאִם לֹא הִגִּידוּ לִי וְאֶפְנֶה עַל
יָמִין אוֹ עַל שְׂמָאל.

(נ) וַיַּעַן לִבִּי וּבִתְוֹאֵל וַיֹּאמְרוּ מִה' יֵצֵא הַדָּבָר לֹא
נוֹכַל דָּבָר אֱלֹהִי רָע אוֹ טוֹב.

(נא) הִנֵּה רַבָּקָה לִפְנֵיךָ קָח וְלֵךְ וּתְהִי אִשָּׁה לִבִּי
אֲדֹנִיךָ כְּאִשֶּׁר דָּבָר ה'.

פגישת יצחק ורבקה פרק כד פסוקים סב-סז

פסוקי התורה

מילון

(סב) וַיִּצְחָק בָּא מִבּוֹא בָּאָר לְחֵי רְאִי – יצחק חזר מְבָאָר לְחֵי רְאִי (מקום מושבה של הגר).

(סג) לְשׁוֹחַ בְּשָׂדֶה – להסתובב בשגה ולהתפלל.

(סה) מִי הָאִישׁ הַלֵּזָה? – מי האיש הזה? וַתִּקַּח הַצִּעִיף וַתִּתְּכֶס – התכסתה והתעטפה בצעיף.

(סז) וַיָּנָחַם יִצְחָק אַחֲרֵי אָמוּ – התעודד מהצער על מות אימו.

(סב) וַיִּצְחָק בָּא מִבּוֹא בָּאָר לְחֵי רְאִי וְהוּא יוֹשֵׁב בְּאַרְצֵי הַנֶּגֶב.

(סג) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ בְּשָׂדֶה לִפְנוֹת עָרֵב וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה גְמָלִים בָּאִים.

(סד) וַתִּשָּׂא רַבֶּקָּה אֶת עֵינֶיהָ וַתֵּרָא אֶת יִצְחָק וַתִּפֹּל מֵעַל הַגָּמֶל.

(סה) וַתֹּאמֶר אֶל הָעֶבֶד מִי הָאִישׁ הַלֵּזָה הַהִלֵּךְ בְּשָׂדֶה לִקְרֹאתָנוּ וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד הוּא אֲדֹנִי וַתִּקַּח הַצִּעִיף וַתִּתְּכֶס.

(סו) וַיִּסָּפֶר הָעֶבֶד לְיִצְחָק אֶת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר עָשָׂה.

(סז) וַיִּבְאֶהָ יִצְחָק הָאֵהָלָה שָׂרָה אָמוּ וַיִּקַּח אֶת רַבֶּקָּה וַתְּהִי לוֹ לְאִשָּׁה וַיֹּאחֲזֶבָהּ וַיָּנָחַם יִצְחָק אַחֲרֵי אָמוּ.

פרק כה

מות אברהם פרק כה פסוקים א-יא

פסוקי התורה

מילון

- (א) וַיִּסָּף אַבְרָהָם וַיָּקַח אִשָּׁה וַשְׁמָה קְטוּרָה.
- (ב) וַתֵּלֶד לוֹ אֶת זְמָרָן וְאֶת יֶקֶשׁוֹ וְאֶת מֶדָן וְאֶת מִדְיָן וְאֶת יִשְׂבָּק וְאֶת שׁוּחַ.
- (ג) וַיִּקָּשֶׁן יֶלֶד אֶת שָׂבָא וְאֶת דָּדָן וּבְנֵי דָדָן הָיוּ אַשּׁוּרִים וּלְטוּשִׁים וּלְאַמִּים.
- (ד) וּבְנֵי מִדְיָן עֵיפָה וְעֶפְרָיִם וְחִנֹּךְ וְאַבְדִּיעַ וְאַלְדָּעָה כָּל אֵלֶּה בְנֵי קְטוּרָה.
- (ה) וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק.
- (ו) וּלְבְנֵי הַפִּילִגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מִתְּנַת וַיִּשְׁלַח מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ בְּעוֹדָנוּ חַי קִדְמָה אֶל אֶרֶץ קָדֶם.
- (ז) וְאַלֶּה יְמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אַבְרָהָם אֲשֶׁר חַי מֵאֵת שָׁנָה וְשִׁבְעִים שָׁנָה וְחֲמֵשׁ שָׁנִים.
- (ח) וַיָּגוּעַ וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשִׁיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשָׁבַע וַיֵּאָסֶף אֶל עַמּוּיוֹ.
- (ט) וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ יִצְחָק וַיִּשְׁמַעְאֵל בְּנָיו אֶל מְעָרַת הַמְּכֹפֶלֶת אֶל שְׂדֵה עֶפְרָן בֶּן צֹחַר הַחִתִּי אֲשֶׁר עַל פְּנֵי מִמְרָא.
- (י) הַשְׂדֵה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנֵי חֵת שְׁמָה קָבַר אַבְרָהָם וְשָׂרָה אִשְׁתּוֹ.
- (יא) וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיִּבְרָךְ אֱלֹקִים אֶת יִצְחָק בְּנוֹ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאֵר לַחֵי רְאִי.
- (א) וַיִּקַּח אִשָּׁה – נשא אישה.
- (ו) הַפִּילִגְשִׁים – הנשים הנוספות.
וַיִּשְׁלַח מֵעַל יִצְחָק – שלח אותם
והשאיר את יצחק.
בְּעוֹדָנוּ חַי – בחייו
קִדְמָה – מזרחה
- (ז) שְׁנֵי חַיֵּי – שנות חיי.
- (ח) וַיָּגוּעַ וַיָּמָת – מת.
בְּשִׁיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשָׁבַע – בגיל מבוגר
ובבריאות טובה.
וַיֵּאָסֶף אֶל עַמּוּיוֹ – מת.
- (י) שְׁמָה קָבַר – שם נקבר.

פרשת תולדות

פרק כה

לידת עשו ויעקב פרק כה פסוקים יט-כו

פסוקי התורה

מילון

(יט) וְאֵלָּה תּוֹלְדֹת יַצְחָק בֶּן אֲבִרְהָם אֲבִרְהָם הוֹלִיד אֶת יַצְחָק.

(יט) תולדות – מה שקרה בחייו / בניו.

(כ) וַיְהִי יַצְחָק בֶּן אֲרֻבָּעִים שָׁנָה בְּקָחְתּוֹ אֶת רִבְקָה בִּת בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי מִפָּדֹן אָרֶם אָחוֹת לָבָן הָאֲרָמִי לוֹ לְאִשָּׁה.

(כ) בקחתו – בזמן שלקח.

(כא) וַיַּעֲתֵר יַצְחָק לְה' לֵנֶכַח אִשְׁתּוֹ כִּי עָקְרָה הוּא וַיַּעֲתֵר לוֹ ה' וַתֵּהָרֶר רִבְקָה אִשְׁתּוֹ.

(כא) וַיַּעֲתֵר יַצְחָק לְה' – יצחק התפלל לה'. לנכח אשתו – על אשתו / מול אשתו. עקרה- אישה שאינה יולדת. וַיַּעֲתֵר לוֹ ה' – ה' נענה לתפילתו. וַתֵּהָרֶר – נכנסה להריון.

(כב) וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ וַתֹּאמֶר אִם כֵּן לָמָּה זֶה אֲנֹכִי וַתֵּלֶךְ לִדְרֹשׁ אֶת ה'.

(כב) וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ – הבנים זזו בביטנה. אִם כֵּן לָמָּה זֶה אֲנֹכִי – אם כך למה אני חיה? לִדְרֹשׁ אֶת ה' – לשאול את ה'.

(כג) וַיֹּאמֶר ה' לָהּ שְׁנֵי גוֹיִם בְּבֶטְנָךְ וְשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֶּעֶינֶךָ יִפְרְדוּ וְלֹאִם מְלֹאִם יֶאֱמָץ וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר.

(כג) גוֹיִם – עמים. לְאֻמִּים – עמים. מִמֶּעֶינֶךָ – מהבטן שלך. וְלֹאִם מְלֹאִם יֶאֱמָץ – עם אחד יהיה חזק יותר מהעם השני. וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר – הגדול יהיה עבד של הצעיר.

(כד) וַיִּמְלְאוּ יָמֶיהָ לָלֶדֶת וְהָיָה תוֹמָם בְּבֶטְנָהּ.

(כד) וַיִּמְלְאוּ יָמֶיהָ לָלֶדֶת – הגיע זמן הלידה. תוֹמָם – תאומים.

(כה) וַיֵּצֵא הָרֹאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי כָּלּוּ כְּאֶדְרֵת שֹׁעָר וַיִּקְרָאוּ שְׁמוֹ עֶשָׂו.

(כה) אֲדָמוֹנִי – בצבע אדום. אֶדְרֵת שֹׁעָר – מעיל פרווה.

(כו) וְאַחֲרֵי כֵן יָצָא אָחִיו וַיְהִי אֲחֻזָּת בְּעֶקֶב עָשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיַּצְחָק בֶּן שָׁשִׁים שָׁנָה בְּלֶדֶת אֹתָם.

(כו) אֲחֻזָּת – מחזיקה.

עשו מבזה את הבכורה ומוכר אותה ליעקב פרק כה פסוקים כז-לד

פסוקי התורה

מילון

(כז) וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֲשׂוֹ אִישׁ יָדַע צִיד אִישׁ שָׂדֶה וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֲהֻלִּים.	(כז) אִישׁ יָדַע צִיד – צִיד. אִישׁ שָׂדֶה – צִיד הַמַּסְתוּבֵּב בַּשָּׂדוֹת וּבִיעֲרוֹת. אִישׁ תָּם – אִישׁ תָּמִים וְיָשָׁר. יֹשֵׁב אֲהֻלִּים – רוּעָה / צִדִּיק הַלּוֹמֵד תּוֹרָה.
(כח) וַיֹּאחֲזֵב יַצְחָק אֶת עֲשׂוֹ כִּי צִיד בְּפִיו וְרִבְקָה אֲהָבָת אֶת יַעֲקֹב.	(כח) כִּי צִיד בְּפִיו – כִּי (עֲשׂוֹ) נָתַן לוֹ (לִיצְחָק) לֵאכּוֹל מִמָּה שֶׁצִּד. / כִּי (עֲשׂוֹ) שִׁיקָר לֵאבּוֹ.
(כט) וַיִּזְדַּ וַיַּעֲקֹב נָזִיד וַיָּבֵא עֲשׂוֹ מִן הַשָּׂדֶה וְהוּא עֲנִי.	(כט) וַיִּזְדַּ – בִּישָׁל נָזִיד. נָזִיד – תַּבְשִׁיל שֶׁל יִרְקוֹת.
(ל) וַיֹּאמֶר עֲשׂוֹ אֶל יַעֲקֹב הֲלָעִיטָנִי נָא מִן הָאָדָם הָאָדָם הִזָּה כִּי עֲנִי אֲנֹכִי עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ אָדָם.	(ל) הֲלָעִיטָנִי נָא שְׁפוֹךְ לִי בִבְקֶשָׁה (מִהַנְזִיד) אֶל הַפֶּה. הָאָדָם הָאָדָם הִזָּה – הַנְזִיד מִהַעֲדָשִׁים הָאֲדוֹמוֹת.
(לא) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכֶּרֶה כִּיֹּם אֶת בְּכֹרְתְּךָ לִי.	(לא) מִכֶּרֶה כִּיֹּם – מִכּוֹר לִי עֲכָשִׁיו.
(לב) וַיֹּאמֶר עֲשׂוֹ הִנֵּה אֲנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוֹת וְלָמָּה זֶה לִי בְכֹרָה.	(לב) וְלָמָּה זֶה לִי בְכֹרָה – לָמָּה אֲנִי צָרִיךְ אֶת הַבְּכוֹרָה?
(לג) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הֲשִׁבְעָה לִי כִיֹּם וַיִּשְׁבַּע לוֹ וַיִּמָּכֶר אֶת בְּכֹרְתּוֹ לְיַעֲקֹב.	(לג) הֲשִׁבְעָה לִי כִיֹּם – הַשְׁבַּע לִי עֲכָשִׁיו.
(לד) וַיַּעֲקֹב נָתַן לְעֲשׂוֹ לֶחֶם וַיִּזְדַּ עֲדָשִׁים וַיֹּאכֵל וַיִּשְׁתַּ וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ וַיָּבֵז עֲשׂוֹ אֶת הַבְּכֹרָה.	(לד) וַיִּשְׁתַּ – שֵׁתָּה. וַיָּבֵז עֲשׂוֹ אֶת הַבְּכֹרָה – עֲשׂוֹ בִיזָה וּזִילּוֹל בַּבְּכוֹרָה.

פרק כו

הרעב בארץ בתקופת יצחק פרק כו פסוקים א-ה

פסוקי התורה

מילון

(א) וַיְהִי רָעַב בָּאָרֶץ מִלֶּבֶד הָרָעַב הָרָאשׁוֹן אֲשֶׁר
הָיָה בַּיָּמִי אַבְרָהָם וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל אַבְיִמֶלֶךְ
מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים גִּרְרָה.

(ב) וַיֵּרָא אֵלָיו ה' וַיֹּאמֶר אֵל תֵּרֵד מִצְרָיִמָּה שָׁכֵן
בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אָמַר אֵלֶיךָ.

(ג) גֹּרֵר בָּאָרֶץ הַזֹּאת וְאֶהְיֶה עִמָּךְ וְאַבְרָכְךָ כִּי לָךְ
וְלִזְרַעְךָ אֶתֶּן אֶת כָּל הָאֲרָצַת הָאֵל וְהַקְמַתִּי
אֶת הַשְּׂבָעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ.

(ד) וְהִרְבֵּיתִי אֶת זֶרְעֶךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְנָתַתִּי
לְזֶרְעֶךָ אֶת כָּל הָאֲרָצַת הָאֵל וְהִתְבָּרְכוּ בְּזֶרְעֶךָ
כָּל גֹּיֵי הָאָרֶץ.

(ה) עֲקֹב אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקִלִּי וַיִּשְׁמַר
מִשְׁמַרְתִּי מִצֹּתֵי חֻקֹּתַי וְתוֹרֹתַי.

(א) מִלֶּבֶד – חוץ מ...
גִּרְרָה – אל העיר גרר.

(ב) וַיֵּרָא אֵלָיו ה' – ה' נתגלה אליו.
אֵל תֵּרֵד מִצְרָיִמָּה – אל תרד למצרים.
שָׁכֵן בָּאָרֶץ – גור בארץ.

(ג) וְאַבְרָכְךָ – ואברך אותך.
לָךְ וְלִזְרַעְךָ – לך ולילדים שלך.
הָאֲרָצַת הָאֵל – הארצות האלו.
וְהַקְמַתִּי אֶת הַשְּׂבָעָה – ואקיים את
ההבטחה.

(ד) וְהִרְבֵּיתִי אֶת זֶרְעֶךָ – אעשה שיהיו לך
ילדים רבים.
כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם – (רבים) כמו מספר
הכוכבים בשמים.
וְהִתְבָּרְכוּ בְּזֶרְעֶךָ – (העמים בארץ) ירצו
להיות מבורכים כמו הילדים שלך.
כָּל גֹּיֵי הָאָרֶץ – עמי הארץ.

(ה) עֲקֹב – בגלל.
וַיִּשְׁמַר מִשְׁמַרְתִּי – (אברהם) שמר את
מצוותי.
חֻקֹּתַי – החוקים שלי.

התגלות ה' ליצחק וכריתת הברית עם אבימלך פרק כו פסוקים כג-לג

פסוקי התורה

מילון

(כג) ויעל משם באר שבע.

(כג) ויעל משם – הלך משם.

(כד) וירא אליו ה' בלילה ההוא ויאמר אנכי אלקי אברהם אביך אל תירא כי אתך אנכי וברכתיך והרביתי את זרעך בעביר אברהם עבדי.

(כד) וירא אליו ה' – ה' התגלה אליו.
אל תירא – אל תפחד.
כי אתך אנכי – כי אני איתך.
בעביר אברהם – בגלל, בזכות אברהם.

(כה) ויבן שם מזבח ויקרא בשם ה' ויט שם אהלו ויכרו שם עבדי יצחק באר.

(כה) ויבן שם מזבח – בנה שם מזבח.
ויט שם אהלו – נטה, בנה את האוהל שלו.
ויכרו – חפרו.

(כו) ואבימלך הלך אליו מגרר ואחזת מרעהו ופילכל שר צבאו.

(כו) הלך אליו מגרר – בא אליו מהעיר גרר.
ואחזת מרעהו – קבוצת החברים שלו.
שר צבאו – מפקד הצבא שלו.

(כז) ויאמר אלהם יצחק מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אתי ותשלחוני מאתכם.

(כז) ותשלחוני מאתכם – סילקתם אותי
מהמקום שגרתם בו.

(כח) ויאמרו ראו ראינו כי הזה ה' עמך ונאמר תהי נא אלה בינותינו בינינו ובינך ונכרתה ברית עמך.

(כח) תהי נא אלה בינותינו – תהיה שבועה בינינו, נעשה הסכם בינינו.
ונכרתה ברית עמך נכרות איתך ברית.

(כט) אם תעשה עמנו רעה כאשר לא נגענוך וכאשר עשינו עמך רק טוב ונשלחך בשלום אתה עתה ברוך ה'.

(כט) כאשר לא נגענוך – ואנחנו לא עשינו לך שום דבר רע.
ונשלחך בשלום – נפרדנו ממך בשלום ובדרך טובה.
אתה עתה ברוך ה' – אתה עכשיו מבורך על-ידי ה'.

(ל) ויעש להם משתה ויאכלו וישתו.

(ל) ויעש להם משתה – ערך להם סעודה גדולה.

(לא) וישכימו בבקר וישבעו איש לאחיו וישלחם יצחק וילכו מאתו בשלום.

(לא) וישכימו בבקר – קמו מוקדם בבוקר.
וילכו מאתו בשלום – נפרדו ממנו בשלום.

(לב) ויהי ביום ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגדו לו על אדות הבאר אשר חפרו ויאמרו לו מצאנו מים.

(לב) על אדות הבאר אשר חפרו – על עניין הבאר שחפרו.

(לג) ויקרא אתה שבעה על כן שם העיר באר שבע עד היום הזה.

פרק כז

יצחק רוצה לברך את עשו לפני מותו פרק כז פסוקים א-ד

פסוקי התורה

מילון

- (א) וַיְהִי כִּי זָקַן יִצְחָק וַתִּכְהֶינּוּ עֵינָיו מִרְאֵת וַיִּקְרָא אֶת עֶשָׂו בְּנוֹ הַגָּדֹל וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲנִנִי.
- (ב) וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא זָקַנְתִּי לֹא יִדְעֹתִי יוֹם מוֹתִי.
- (ג) וַעֲתָה שָׂא נָא כְּלִידְךָ תְּלִידְךָ וְקִשְׁתְּךָ וְצֵא הַשָּׂדֶה וְצוּדָה לִי צִיד.
- (ד) וַעֲשֵׂה לִי מִטְעָמִים כַּאֲשֶׁר אֲהַבְתִּי וְהִבִּיֵּאתָ לִּי וְאֹכְלָה בְּעֶבֶר וְתִבְרַכְךָ נַפְשִׁי בְּטָרֶם אָמוּת.
- (א) וַיְהִי כִּי זָקַן יִצְחָק – כאשר הזדקן יצחק. וַתִּכְהֶינּוּ עֵינָיו מִרְאֵת – נחלשה ראייתו. הֲנִנִי – הנה אני.
- (ב) לֹא יִדְעֹתִי יוֹם מוֹתִי – איני יודע מתי אמות.
- (ג) וַעֲתָה שָׂא נָא כְּלִידְךָ – קח את כלי הציד שלך. תְּלִידְךָ – התלִי, הכלי שבו שבו שמים את החיצים שלך / החרב שלך התלויה על החגורה. וְקִשְׁתְּךָ – הקשת שלך.
- (ד) מִטְעָמִים כַּאֲשֶׁר אֲהַבְתִּי – מאכלים טעימים שאני אוהב לאכול. וְהִבִּיֵּאתָ לִּי – תביא לי ואוכל. וְאֹכְלָה בְּעֶבֶר וְתִבְרַכְךָ נַפְשִׁי – כדי שאני אברך אותך. בְּטָרֶם אָמוּת – לפני שאמות.

תכניתה של רבקה פרק כז פסוקים ה-יז

פסוקי התורה

מילון

(ה) וְרִבְקָה שָׁמְעַת בְּדַבֵּר יִצְחָק אֶל עֲשׂו בְּנוֹ וַיֵּלֶךְ עֲשׂו הַשָּׂדֶה לְצוּד צִיד לְהַבִּיא.	(ה) בְּדַבֵּר יִצְחָק אֶל עֲשׂו – כאשר דיבר יצחק אל עשו.
(ו) וְרִבְקָה אָמְרָה אֶל יַעֲקֹב בְּנָה לֵאמֹר הִנֵּה שָׁמְעֵנִי אֶת אָבִיךָ מְדַבֵּר אֶל עֲשׂו אַחִידָה לֵאמֹר.	(ו) וְאַבְרָכָה לִפְנֵי ה' לִפְנֵי מוֹתִי – אברך אותך לפני ה' לפני שאמות.
(ז) הַבִּיָּאָה לִי צִיד וְעֲשֵׂה לִי מְטַעֲמִים וְאֶכְלָה וְאַבְרָכָה לִפְנֵי ה' לִפְנֵי מוֹתִי.	(ז) וְאַבְרָכָה לִפְנֵי ה' לִפְנֵי מוֹתִי – אברך אותך לפני ה' לפני שאמות.
(ח) וַעֲתָה בְּנִי שָׁמַע בְּקֻלִּי לֵאשֹׁר אֲנִי מִצֹּהֶה אֹתָךְ.	(ח) וַעֲתָה בְּנִי שָׁמַע בְּקֻלִּי לֵאשֹׁר אֲנִי מִצֹּהֶה אֹתָךְ.
(ט) לֶךְ נָא אֶל הַצֹּאן וְקַח לִי מִשָּׁם שְׁנֵי גִדְיֵי עֲזִים טֹבִים וְאַעֲשֵׂה אֹתָם מְטַעֲמִים לְאָבִיךָ כַּאֲשֶׁר אֶהֱבֶה.	(ט) לֶךְ נָא אֶל הַצֹּאן וְקַח לִי מִשָּׁם שְׁנֵי גִדְיֵי עֲזִים טֹבִים וְאַעֲשֵׂה אֹתָם מְטַעֲמִים לְאָבִיךָ כַּאֲשֶׁר אֶהֱבֶה.
(י) וְהִבֵּאתָ לְאָבִיךָ וְאָכַל בַּעֲבֹר אֲשֶׁר יְבָרְכֶךָ לִפְנֵי מוֹתוֹ.	(י) בַּעֲבֹר אֲשֶׁר יְבָרְכֶךָ – בכדי שיברך אותך.
(יא) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל רִבְקָה אִמּוֹ הֵן עֲשׂו אָחִי אִישׁ שָׂעִר וְאֶנֹכִי אִישׁ חֶלֶק.	(יא) אִישׁ שָׂעִר – אדם בעל שיער רב. וְאֶנֹכִי אִישׁ חֶלֶק – אני ללא שיער.
(יב) אוֹלִי יְמִשְׁנִי אָבִי וְהִיִּיתִי בְּעֵינָיו כְּמִתְעַתֵּעַ וְהִבֵּאתִי עָלַי קֶלֶה וְלֹא בְרָכָה.	(יב) יְמִשְׁנִי – ימשש אותי. וְהִיִּיתִי בְּעֵינָיו כְּמִתְעַתֵּעַ – הוא (אבי, יצחק) יחשוב שאני מרמה אותו.
(יג) וַתֹּאמֶר לוֹ אִמּוֹ עָלִי קֶלֶתְךָ בְּנִי אֵךְ שָׁמַע בְּקֻלִּי וְלֶךְ קַח לִי.	(יג) עָלִי קֶלֶתְךָ בְּנִי – אם יקרה לך משהו רע, הוא יעבור אלי. וְלֶךְ קַח לִי – ולך הבא לי (שני גדיים) כמו שביקשתי.
(יד) וַיֵּלֶךְ וַיִּקַּח וַיָּבֵא לְאִמּוֹ וַתַּעַשׂ אִמּוֹ מְטַעֲמִים כַּאֲשֶׁר אֶהֱבֶה אָבִיו.	(יד) כַּאֲשֶׁר אֶהֱבֶה אָבִיו – כמו שאביו אוהב.
(טו) וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת בְּגָדֵי עֲשׂו בְּנָה הַגָּדֹל הַחֲמֹדֶת אֲשֶׁר אֶתָּה בְּבֵית וַתִּלְבָּשׁ אֶת יַעֲקֹב בְּנָה הַקָּטָן.	(טו) הַחֲמֹדֶת – היפים. אֲשֶׁר אֶתָּה בְּבֵית – שהיו בביתה.
(טז) וְאֵת עֶרְת גִּדְיֵי הָעֲזִים הַלְבִּישָׁה עַל יָדָיו וְעַל חִלְקַת צִוְּאָרָיו.	(טז) חִלְקַת צִוְּאָרָיו – על צווארו החלק.
(יז) וַתִּתֵּן אֶת הַמְטַעֲמִים וְאֵת הַלֶּחֶם אֲשֶׁר עָשְׂתָה בֶּיֶד יַעֲקֹב בְּנָה.	(יז) וְאֵת הַלֶּחֶם אֲשֶׁר עָשְׂתָה – על צווארו החלק.

יעקב מקבל את הברכות מיצחק פרק כז פסוקים יח-כט

פסוקי התורה

מילון

(יח) וַיָּבֹא אֶל אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִי מִי אֶתָּה בְּנִי.	(יח) הֲנִי – הִנֵּה אֲנִי.
(יט) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל אָבִיו אֲנֹכִי עָשׂוּ בְּכָרְךָ עֲשִׂיתִי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלַי – עֲשִׂיתִי כִּמּוֹ שֶׁאָמַרְתָּ לִּי.	(יט) עֲשִׂיתִי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלַי – עֲשִׂיתִי כִּמּוֹ שֶׁאָמַרְתָּ לִּי.
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֵלַי קוּם נָא שָׁבָה וְאֶכְלָה מִצִּידִי כִּי שָׁבָה וְאֶכְלָה מִצִּידִי שְׁלִי.	קוּם נָא – קוּם בִּבְקִשָּׁה.
(כ) וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל בְּנוֹ מַה זֶה מִהֲרַפְתָּ לְמַצֵּא בְּנִי וַיֹּאמֶר כִּי הִקְרָה ה' אֱלֹהֶיךָ לְפָנָי.	(כ) מַה זֶה מִהֲרַפְתָּ לְמַצֵּא? – אֵיךְ מִצֵּאת כָּל-כֵּךְ מִהֵרָ?
(כא) וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל יַעֲקֹב גִּשָּׁה נָא וְאַמְשֹׁךְ בְּנִי הֲאֵתָה זֶה בְּנִי עָשׂוּ אִם לֹא.	(כא) גִּשָּׁה נָא – בֵּא אֵלַי בִּבְקִשָּׁה.
(כב) וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב אֶל יִצְחָק אָבִיו וַיִּמְשָׁהוּ וַיֹּאמֶר הִקְלָה קוֹל יַעֲקֹב וְהִזְדִּים יָדָיו עָשׂוּ.	וְאַמְשֹׁךְ – וְאִמְשַׁשׁ אוֹתְךָ (לְחוּשׁ הָאֵם אֶתָּה עָשׂוּ).
(כג) וְלֹא הִכִּירוּ כִּי הָיוּ יָדָיו כִּידֵי עָשׂוּ אַחֲיוּ שְׁעָרֹת וַיִּבְרַכְהוּ.	הֲאֵתָה זֶה בְּנִי עָשׂוּ – הָאֵם אֶתָּה הוּא בְּנִי עָשׂוּ?
(כד) וַיֹּאמֶר אֶתָּה זֶה בְּנִי עָשׂוּ וַיֹּאמֶר אָנִי.	(כב) וַיִּמְשָׁהוּ – מִישַׁשׁ אוֹתוֹ.
(כה) וַיֹּאמֶר הַגִּשָּׁה לִּי וְאֶכְלָה מִצִּיד בְּנִי לְמַעַן תִּבְרַכְךָ נַפְשִׁי וַיִּגַּשׁ לוֹ וַיֹּאכֹל וַיָּבֹא לוֹ יֵין וַיִּשְׁתָּ.	(כג) וַיִּבְרַכְהוּ – בִּירַךְ אוֹתוֹ.
(כו) וַיֹּאמֶר אֱלֹוִי יִצְחָק אָבִיו גִּשָּׁה נָא וַיִּשְׁקָה לִי בְּנִי.	(כד) וַיִּבְרַכְהוּ – בִּירַךְ אוֹתוֹ.
(כז) וַיִּגַּשׁ וַיִּשְׁק לוֹ וַיִּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיִּבְרַכְהוּ וַיֹּאמֶר רָאֵה רִיחַ בְּנִי כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בָּרַכְוּ ה'.	(כה) וַיֹּאכֹל מִצִּיד בְּנִי – וְאוֹכַל מִמָּה שֶׁצִּד בְּנִי.
(כח) וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹקִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנִּי הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן וְתִירֹשׁ.	לְמַעַן תִּבְרַכְךָ נַפְשִׁי – בְּכִידִי שֶׁאֲבִירָךְ אוֹתְךָ.
(כט) יַעֲבֹדוךָ עַמִּים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָךְ לְאֻמִּים הִנֵּה גִבִּיר לְאַחִיךָ וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָךְ בְּנִי אֶמְדָּה אֲרִירִךָ אֲרוּר וּמִבְרַכְיִךָ בְּרוּךְ.	(כו) גִּשָּׁה נָא – הִתְקַרֵּב אֵלַי בִּבְקִשָּׁה.
	(כז) וַיִּרַח – הִרִיחַ.
	(כח) וּמִשְׁמַנִּי הָאָרֶץ – מִהַחֲלָקִים הַטּוֹבִים וְהַמּוֹבַחֲרִים שֶׁל הָאָרֶץ.
	וְרֹב דָּגָן וְתִירֹשׁ וְהַרְבֵּה תְּבוּאָה וַיֵּין.
	(כט) יַעֲבֹדוךָ עַמִּים – יַעֲבֹדוּ בְּשִׁבְלֶךָ עַמִּים זָרִים.
	וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָךְ לְאֻמִּים – יִשְׁתַּחֲוּ לְפָנֶיךָ עַמִּים זָרִים.
	הִנֵּה גִבִּיר לְאַחִיךָ – תִּהְיֶה הַשּׁוֹלֵט בְּאַחִיךָ.
	אֲרִירִךָ אֲרוּר – מִמִּי שֶׁיִּקְלַל אוֹתְךָ, יִתְקַלֵּל.

עשו מגיע ליצחק לקבל ברכה פרק כז פסוקים ל-מ

פסוקי התורה

מילון

(ל) וְיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלָה יִצְחָק לְבָרֶךְ אֶת יַעֲקֹב וַיְהִי
אֵדָּה יֵצָא יֵצָא יַעֲקֹב מֵאֵת פָּנָיו יִצְחָק אָבִיו וְעָשׂו
אָחִיו בָּא מִצִּידוֹ.

(ל) כָּלָה – סיים.
אֵדָּה יֵצָא יֵצָא יַעֲקֹב – בדיוק ברגע שיצא
יעקב.
מֵאֵת פָּנָיו – מלפני.
בָּא מִצִּידוֹ – חזר מהציד.

(לא) וַיַּעַשׂ גַּם הוּא מִטְעָמִים וַיָּבֵא לְאָבִיו וַיֹּאמֶר
לְאָבִיו יָקָם אָבִי וַיֹּאכַל מִצִּיד בְּנִי בַּעֲבֹר
תִּבְרַכְנִי נָפֶשְׁךָ.

(לב) וַיֹּאמֶר לוֹ יִצְחָק אָבִיו מִי אַתָּה וַיֹּאמֶר אֲנִי
בֶּנְךָ בְּכָרְךָ עָשׂו.

(לג) וַיִּחְרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְּדֹלָה עַד מָאֵד וַיֹּאמֶר מִי
אֶפְּוֹא הוּא הַצֵּד צִיד וַיָּבֵא לִי וַאֲכַל מִכָּל
בְּטָרִם תִּבְּוֹא וַאֲבָרְכֶהוּ גַם בְּרוּךְ יְהִיָּה.

(לג) וַיִּחְרַד – פחד.
חֲרָדָה גְּדֹלָה עַד מָאֵד – פחד גדול.
מִי אֶפְּוֹא הוּא? – אם כן מי הוא זה?
וַאֲכַל מִכָּל – ואכלתי מכל (מה שהגיש לי).
בְּטָרִם תִּבְּוֹא – לפני שבאת.

(לד) כַּשֵּׁמֶעַ עָשׂו אֶת דְּבָרֵי אָבִיו וַיַּצְעַק צָעָקָה
גְּדֹלָה וּמְרָה עַד מָאֵד וַיֹּאמֶר לְאָבִיו בְּרַכְנִי גַם
אֲנִי אָבִי.

(לד) צָעָקָה גְּדֹלָה וּמְרָה עַד מָאֵד – צעקה
חזקה הבאה מתוך כאב רב.

(לה) וַיֹּאמֶר בָּא אַחִיד בְּמִרְמָה וַיִּקַּח בְּרַכְתְּךָ.

(לה) בְּמִרְמָה – ברמאות, בשקר.

(לו) וַיֹּאמֶר הֲכִי קְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה
פְּעָמִים אֶת בְּכֹרְתִי לָקַח וְהִנֵּה עַתָּה לָקַח
בְּרַכְתִּי וַיֹּאמֶר הֲלֹא אֶצְלָתָ לִי בְּרַכָּה.

(לו) הֲכִי קְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב? – האם זו הסיבה
בגלל הוא נקרא יעקב?
וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְּעָמִים – הוא רימה אותי שתי
פעמים.
הֲלֹא אֶצְלָתָ לִי בְּרַכָּה? – האם לא השארת לי
ברכה?

(לז) וַיַּעַן יִצְחָק וַיֹּאמֶר לַעֲשׂו הֵן גִּבִּיר שְׁמִיתִיו לָךְ
וְאֵת כָּל אָחִיו נָתַתִּי לוֹ לַעֲבָדִים וְדָגָן וְתִירֹשׁ
סִמְכִיתִיו וְלָכָה אֶפְּוֹא מָה אַעֲשֶׂה בְּנִי.

(לז) הֵן גִּבִּיר שְׁמִיתִיו לָךְ – מיניתי אותו
לשלוט בך.
סִמְכִיתִיו – נתתי לו.
וְלָכָה אֶפְּוֹא מָה אַעֲשֶׂה בְּנִי? – ומה אני יכול
לתת לך?

(לח) וַיֹּאמֶר עָשׂו אֶל אָבִיו הַבְּרָכָה אַחַת הוּא לָךְ
אָבִי בְּרַכְנִי גַם אֲנִי אָבִי וַיִּשָּׂא עָשׂו קִלּוֹ וַיִּבֶן.

(לח) הַבְּרָכָה אַחַת הוּא לָךְ אָבִי – האם יש לך
רק ברכה אחת?
וַיִּשָּׂא עָשׂו קִלּוֹ וַיִּבֶן – עשו הרים את קולו
ובכה.

(לט) וַיַּעַן יִצְחָק אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה מִשְׁמֵנִי
הָאֶרֶץ יְהִיָּה מוֹשְׁבֶךָ וּמִטַּל הַשָּׁמַיִם מֵעַל.

(לט) וַיַּעַן יִצְחָק אָבִיו – יצחק אביו ענה לו.
מִשְׁמֵנִי הָאֶרֶץ יְהִיָּה מוֹשְׁבֶךָ – תגור במקום
שהקרקע שלו טובה.

(מ) וַעַל חֲרָבָךְ תַּחֲיָה וְאֵת אַחִידָךְ תַּעֲבֹד וְהִיָּה
כַּאֲשֶׁר תִּרְיֹד וּפְרֻקָתָ עָלָיו מֵעַל צִוְּאָרְךָ.

(מ) וַעַל חֲרָבָךְ תַּחֲיָה – תהיה איש מלחמה.
כַּאֲשֶׁר תִּרְיֹד – כאשר תמרוד (בו).
וּפְרֻקָתָ עָלָיו מֵעַל צִוְּאָרְךָ – תשתחרר
משליטתו.

רבקה מצילה את יעקב מפני עשו פרק כז פסוקים מא-מו

פסוקי התורה

מילון

(מא) וַיִּשְׁטֹם עֲשָׂו אֶת יַעֲקֹב עַל הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בָּרַכּוֹ אָבִיו וַיֹּאמֶר עֲשָׂו בְּלִבּוֹ יִקְרְבוּ יָמַי אֲבָל אָבִי וְאֶהְרֹגָה אֶת יַעֲקֹב אָחִי.

(מא) וַיִּשְׁטֹם – שנא.
יִקְרְבוּ יָמַי אֲבָל אָבִי – בקרוב ימות אבי.

(מב) וַיִּגְדַּל לְרַבְקָה אֶת דְּבָרֶי עֲשָׂו בְּנֵה הַגְדֵּל וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְיַעֲקֹב בְּנֵה הַקָּטָן וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה עֲשָׂו אָחִיד מִתְנַחֵם לָךְ לְהַרְגֶּךָ.

(מב) וַיִּגְדַּל לְרַבְקָה – נאמר לרבקה.
מִתְנַחֵם לָךְ לְהַרְגֶּךָ – מנחם ומרגיע את עצמו
בזה שיהרוג אותך.

(מג) וַעֲתָה בְנֵי שְׁמֵעַ בְּקִלִּי וְקוּם בָּרַח לָךְ אֶל לָבָן אָחִי חֲרָנָה.

(מג) חֲרָנָה - לחרון.

(מד) וַיִּשְׁבֹּת עֲמֹו יָמִים אֲחָדִים עַד אֲשֶׁר תָּשׁוּב חֶמֶת אָחִיד.

(מד) יָמִים אֲחָדִים – זמן מועט.
עַד אֲשֶׁר תָּשׁוּב חֶמֶת אָחִיד – עד שיירגע אחיד.

(מה) עַד שׁוּב אִף אָחִיד מִמֶּךָ וְשָׂכַח אֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לוֹ וְשָׁלַחְתִּי וּלְקַחְתִּיךָ מִשָּׁם לָמָּה אֲשַׁכַּל גַּם שְׁנִיכֶם יוֹם אֶחָד.

(מה) לָמָּה אֲשַׁכַּל גַּם שְׁנִיכֶם יוֹם אֶחָד – למה
אאבד את שניכם (אם תמותו) ביום אחד.

(מו) וַתֹּאמֶר רַבְקָה אֶל יִצְחָק קִצְתִּי בְּחַיִּי מִפְּנֵי בָנוֹת חַת אִם לָקַח יַעֲקֹב אִשָּׁה מִבְּנוֹת חַת כָּאֵלֶּה מִבְּנוֹת הָאָרֶץ לָמָּה לִּי חַיִּים.

(מו) קִצְתִּי בְּחַיִּי מִפְּנֵי בָנוֹת חַת – נמאס לי
מחיי, אני רוצה למות אם ישא יעקב אישה מבנות חת.
לָמָּה לִּי חַיִּים? – למה לי לחיות?.

פרק כח

יצחק מברך את יעקב ושולח אותו לפדן ארם לשאת אשה

פרק כח פסוקים א-ט

פסוקי התורה

מילון

(א) לא תקח אשה מבנות כנען – אל תתחתן עם אישה מארץ כנען.

(ב) פדנה ארם – לעיר פדן ארם ביתה בתואל – לבית של בתואל.

(ג) ואל שדי יברך אתך – ה' יברך אותך. ויברך ויגברך – יתן לך ילדים רבים. והיית לקהל עמים- ותהיה לעם גדול.

(ד) לרשתך – ואתה תכבוש. את ארץ מגרשך – את הארץ אשר אתה גר בה.

(ו) ושלח אתו פדנה ארם – ושלח אותו לפדן ארם כבדו אתו – כשברך אותו. ויצו עליו לאמר – וציוה אותו.

(ח) רעות בנות כנען בעיני יצחק אביו – יצחק אביו לא אהב את בנות כנען.

(ט) על נשיו – בנוסף לנשיו.

(א) ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אתו ויצוהו ויאמר לו לא תקח אשה מבנות כנען.

(ב) קום לך פדנה ארם ביתה בתואל אבי אמה וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמה.

(ג) ואל שדי יברך אתך ויגברך ויברך והיית לקהל עמים.

(ד) ויתן לך את ברכת אברהם לך ולזרעך אתך לרשתך את ארץ מגרשך אשר נתן אלקים לאברהם.

(ה) וישלח יצחק את יעקב וילך פדנה ארם אל לבן בן בתואל הארמי אחי רבקה אם יעקב ועשו.

(ו) וירא עשו כי ברך יצחק את יעקב ושלח אתו פדנה ארם לקחת לו משם אשה כבדו אתו ויצו עליו לאמר לא תקח אשה מבנות כנען.

(ז) וישמע יעקב אל אביו ואל אמו וילך פדנה ארם.

(ח) וירא עשו כי רעות בנות כנען בעיני יצחק אביו.

(ט) וילך עשו אל ישמעאל ויקח את מחלת בת ישמעאל בן אברהם אחות נביות על נשיו לו לאשה.

פרשת ויצא

פרק כח

חלום יעקב פרק כח פסוקים י-כב

פסוקי התורה

מילון

(י) ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה.

(י) חרנה – לעיר חרן.

(יא) ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויטח מאבני המקום וישם מראשיתיו וישכב במקום ההוא.

(יא) ויפגע במקום – הגיע למקום. וילן שם – וישן שם. כי בא השמש – כי השמש שקעה. וישם מראשיתיו – שם תחת ראשו.

(יב) ויחלם ויהנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה ויהנה מלאכי אלקים עלים וירדים בו.

(יב) מצב – עומד.

(יג) ויהנה ה' נצב עליו ויאמר אני ה' אלקי אברהם אביך ואלקי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה וילרעד.

(יג) נצב – עומד. לך אתננה וילרעד – אתן אותה לך ולבניך.

(יד) ויהי זרעד כעפר הארץ ופרצת זמה וקדמה וצפנה ונגבה ונברכו בך כל משפחת האדמה ויברעד.

(יד) ויהי זרעד כעפר הארץ – הצאצאים שלך יהיו רבים כמו חול הים. ופרצת – תתרחב ותתרבה. זמה – לכיון מערב. קדמה – לכיוון מזרח. וצפנה – לכיוון צפון. ונגבה – ולכיוון דרום. ונברכו בך – יתברכו בזכותך. כל משפחת האדמה – כל העמים.

(טו) ויהנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך ושמרתיך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך.

(טו) ושמרתיך אל האדמה הזאת – אשיב אותך אל הארץ הזאת. כי לא אעזבך – לא אעזוב אותך. עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך – עד שאקיים את מה שהבטחתי לך.

(טז) ויפק יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי.

(טז) ויפק יעקב משנתו – יעקב התעורר משנתו.

(יז) ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים.

(יז) ויירא – פחד. מה נורא המקום – כמה מפחיד המקום. וזה שער השמים – וזה המקום ממנו עולות התפילות לשמים.

(יח) וישכם יעקב בבקר ויטח את האבן אשר שם מראשיתו וישם אתה מצבה ויצק שמן על ראשה.

(יח) וישכם – קם מוקדם. וישם אתה מצבה – העמיד את האבן והשתמש בה לצורך הקרבת קורבנות. ויצק שמן על ראשה – שפך שמן על ראש האבן.

(יט) וְאוֹלָם - אַבֵּל.

(כ) וַיֵּדֶר יַעֲקֹב נֶדֶר – יַעֲקֹב הִתְחַיֵּב בַּשְּׁבוּעָה.
עֲמָדִי – אֵינִי.
וַשְׁמֶרְנִי – וַיִּשְׁמֹר אוֹתִי.

(כא) וַשְׁבֹּתִי בְּשָׁלוֹם – אַחֲזֹר בְּשָׁלוֹם.

(כב) עָשָׂר אֲעֻשְׂרֶנּוּ לָךְ – אֶתֶּן לְךָ עֲשִׂירִית –
חֶלֶק אֶחָד מִתּוֹךְ כָּל עֲשָׂרָה דְּבָרִים שִׁיהִיו
לִי.

(יט) וַיִּקְרָא אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא בֵּית אֵל וְאוֹלָם
לִזֵּז שֵׁם הָעִיר לְרֹאשָׁנָה.

(כ) וַיֵּדֶר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי
וַשְׁמֶרְנִי בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אֲנִכִּי הוֹלֵךְ וְנָתַן לִי
לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבִגְד לִלְבָּשׁ.

(כא) וַשְׁבֹּתִי בְּשָׁלוֹם אֵל בֵּית אָבִי וְהָיָה ה' לִי
לְאֱלֹקִים.

(כב) וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׁמַתִּי מִצֵּבָה יִהְיֶה בֵּית
אֱלֹקִים וְכָל אֲשֶׁר תִּתֵּן לִי עָשָׂר אֲעֻשְׂרֶנּוּ לָךְ.

פרק כט

יעקב והרועים ליד הבאר פרק כט פסוקים א-ח

פסוקי התורה

מילון

- (א) וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב רִגְלָיו וַיֵּלֶךְ אַרְצָה בְּנֵי קֶדֶם.
(א) וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב רִגְלָיו – יעקב הרים את רגליו והיה מוכן ללכת.
אַרְצָה בְּנֵי קֶדֶם – לארצם של העמים שישבו ממזרח לארץ כנען.
- (ב) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאָר בַּשָּׂדֶה וְהִנֵּה שָׁם שְׁלֹשָׁה עֹדְרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ כִּי מִן הַבָּאָר הָהוּא יִשְׁקוּ הָעֹדְרִים וְהָאֶבֶן גְּדֹלָה עַל פִּי הַבָּאָר.
(ב) וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאָר בַּשָּׂדֶה וְהִנֵּה שָׁם שְׁלֹשָׁה עֹדְרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ כִּי מִן הַבָּאָר הָהוּא יִשְׁקוּ הָעֹדְרִים וְהָאֶבֶן גְּדֹלָה עַל פִּי הַבָּאָר.
- (ג) וַנֹּאסְפוּ שָׁמָּה כָּל הָעֹדְרִים וַיִּגְּלוּ אֶת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאָר וַהֲשִׁקּוּ אֶת הַצֹּאן וַהֲשִׁיבוּ אֶת הָאֶבֶן עַל פִּי הַבָּאָר לְמַקְמָהּ.
(ג) וַנֹּאסְפוּ שָׁמָּה כָּל הָעֹדְרִים וַיִּגְּלוּ אֶת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאָר וַהֲשִׁקּוּ אֶת הַצֹּאן וַהֲשִׁיבוּ אֶת הָאֶבֶן עַל פִּי הַבָּאָר לְמַקְמָהּ.
- (ד) וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחֵי מַאֲיֵן אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מַחֲרֹן אֲנַחְנוּ.
(ד) וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחֵי מַאֲיֵן אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מַחֲרֹן אֲנַחְנוּ.
- (ה) וַיֹּאמֶר לָהֶם הִידְעַתֶּם אֶת לָבֹן בֶּן נָחוֹר וַיֹּאמְרוּ יָדַעְנוּ.
(ה) וַיֹּאמֶר לָהֶם הִידְעַתֶּם אֶת לָבֹן בֶּן נָחוֹר וַיֹּאמְרוּ יָדַעְנוּ.
- (ו) וַיֹּאמֶר לָהֶם הַשְׁלוֹם לוֹ וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל בְּתוֹל בָּאָה עִם הַצֹּאן.
(ו) וַיֹּאמֶר לָהֶם הַשְׁלוֹם לוֹ וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל בְּתוֹל בָּאָה עִם הַצֹּאן.
- (ז) וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל לֹא עֵת הָאֶסֶף הַמְּקִנָה וְהַיּוֹם לֹא עֵת הָאֶסֶף הַמְּקִנָה וְלָכֹךְ רָעוּ.
(ז) וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל לֹא עֵת הָאֶסֶף הַמְּקִנָה וְהַיּוֹם לֹא עֵת הָאֶסֶף הַמְּקִנָה וְלָכֹךְ רָעוּ.
- (ח) וַיֹּאמְרוּ לֹא נוּכַל עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל הָעֹדְרִים וַיִּגְּלוּ אֶת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאָר וַהֲשִׁקִּינוּ הַצֹּאן.
(ח) וַיֹּאמְרוּ לֹא נוּכַל עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל הָעֹדְרִים וַיִּגְּלוּ אֶת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאָר וַהֲשִׁקִּינוּ הַצֹּאן.
- (ח) לֹא נוּכַל עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל הָעֹדְרִים – לא נוכל להסיר את האבן מעל הבאר עד שיאספו כל העדרים (ויגיעו כל הרועים).

פגישת יעקב ורחל פרק כט פסוקים ט-יב

פסוקי התורה

מילון

(ט) עוֹדְנוּ מְדַבֵּר עִמָּם – בזמן שהוא (יעקב) מדבר איתם (עם הרועים).

(י) וַיָּגַל – גלגל, הסיר.
וַיִּשְׁק – השקה.

(יא) וַיִּשְׁק – נתן נשיקה.
וַיִּשָּׂא אֶת קְלוֹ וַיִּבְּךְ – הרים את קולו ובכה – בכה בקול רם.

(יב) וַיַּגֵּד יַעֲקֹב לְרַחֵל – יעקב אמר לרחל.
וַתַּרְצַ וַתַּגֵּד לְאֵבִיָּהּ – (רחל) רצה וסיפרה לאביה.

(ט) עוֹדְנוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְרַחֵל בָּאָה עִם הַצֹּאן אֲשֶׁר לְאֵבִיָּהּ כִּי רָעָה הוּא.

(י) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת רַחֵל בַּת לָבָן אָחִי אִמּוֹ וְאֵת צֹאן לָבָן אָחִי אִמּוֹ וַיֵּגֶשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת הָאָבִן מֵעַל פִּי הַבָּאָר וַיִּשְׁק אֶת צֹאן לָבָן אָחִי אִמּוֹ.

(יא) וַיִּשְׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיִּשָּׂא אֶת קְלוֹ וַיִּבְּךְ.

(יב) וַיַּגֵּד יַעֲקֹב לְרַחֵל כִּי אָחִי אֵבִיָּהּ הוּא וְכִי בֶן רַבָּקָה הוּא וַתַּרְצַ וַתַּגֵּד לְאֵבִיָּהּ.

נישואי יעקב עם לאה ורחל פרק כט פסוקים יג-ל

פסוקי התורה

מילון

(יג) וַיְהִי כְשֹׁמֶעַ – כאשר שמע.
אֶת שְׁמֹעַ יַעֲקֹב – את השמועה (על בואו) של יעקב

(יד) אַךְ עֲצָמֵי וּבִשְׂרֵי אֶתֶּנָּה – אתה חלק ממשפחתי.

(טו) הֲכִי אֲחִי אֶתֶּנָּה וְעַבְדִּתְנִי חֲנָם – האם בגלל שאתה קרוב משפחתי אתה תעבוד בביתי בחינם ללא שכר?
מָה מְשַׁכְּרֶתְךָ? – מה המשכורת שלך? מה תרצה לקבל בתמורה לעבודתך?

(יז) וַעֲיִנִּי לָאָה רַכּוֹת – עיני לאה חלשות וחולות.

(יח) אֶעֱבֹדְךָ – אאעבוד בשבילך.
בְּרַחֵל – בתמורה לנישואים עם רחל.

(יט) תַּתִּי אֶתֶּנָּה לָךְ – שאתן אותה לך.
מִתַּתִּי אֶתֶּנָּה לְאִישׁ אֲחֵר – מלתת אותה לאיש אחר.
שָׁבָה עִמָּדִי – בוא תגור איתי.

(כ) וַיְהִיו בְּעֵינָיו כְּזִמְּיִם אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֶתֶּנָּה – שבע השנים בהם עבד, עברו מהר מכיוון שהוא אהב את רחל.

(כא) הִבָּה אֶת אִשְׁתִּי – תן לי את אשתי.
כִּי מָלְאוּ יָמֵי – כי הסתיימו שנות עבודתי.

(כב) וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּה – עשה סעודה גדולה.

(כד) שִׁפְחָה – משרתת.

(כה) וַהֲנִה הוּא לָאָה – יעקב גילה כי האשה שנשא היא לאה ולא רחל.
הֲלֹא בְּרַחֵל עַבְדִּיתִי עִמָּךְ – הרי בשביל רחל עבדתי בשבילך.
וְלָמָּה רַמִּיתִנִּי – למה רימית אותי, שיקרת לי.

(כו) לֹא יַעֲשֶׂה כֵן בְּמִקְוֵמוֹנוֹ – לא עושים כך במקום בו אנו גרים.
הַבְּכִירָה – הבת הגדולה.

(יג) וַיְהִי כְשֹׁמֶעַ לָבֹן אֶת שְׁמֹעַ יַעֲקֹב בֶּן אֲחִתּוֹ וַיֵּרָץ לְקָרְאָתוֹ וַיַּחֲבֹק לוֹ וַיִּנָּשֶׁק לוֹ וַיְבִיֵּאֵהוּ אֶל בֵּיתוֹ וַיְסַפֵּר לָלָבֹן אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה.

(יד) וַיֹּאמֶר לוֹ לָבֹן אַךְ עֲצָמֵי וּבִשְׂרֵי אֶתֶּנָּה וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים.

(טו) וַיֹּאמֶר לָבֹן לַיַּעֲקֹב הֲכִי אֲחִי אֶתֶּנָּה וְעַבְדִּיתְנִי חֲנָם הַגִּידָה לִּי מָה מְשַׁכְּרֶתְךָ.

(טז) וּלְלָבֹן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לָאָה וְשֵׁם הַקְּטָנָה רַחֵל.

(יז) וַעֲיִנִּי לָאָה רַכּוֹת וְרַחֵל הִיָּתָה יָפֹת תֹּאֵר וַיִּפְתַּ מְרָאָה.

(יח) וַיֹּאֲהֵב יַעֲקֹב אֶת רַחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדְךָ שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתֶךָ הַקְּטָנָה.

(יט) וַיֹּאמֶר לָבֹן טוֹב תַּתִּי אֶתֶּנָּה לָךְ מִתַּתִּי אֶתֶּנָּה לְאִישׁ אֲחֵר שָׁבָה עִמָּדִי.

(כ) וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרַחֵל שְׁבַע שָׁנִים וַיְהִיו בְּעֵינָיו כְּזִמְּיִם אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֶתֶּנָּה.

(כא) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל לָבֹן הִבָּה אֶת אִשְׁתִּי כִּי מָלְאוּ יָמֵי וַאֲבֹאָהָהּ אֵלַיָּהּ.

(כב) וַיֹּאֲסֹף לָבֹן אֶת כָּל אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּה.

(כג) וַיְהִי בָעֶרֶב וַיִּקַּח אֶת לָאָה בִּתּוֹ וַיָּבֵא אֶתֶּנָּה אֵלָיו וַיָּבֵא אֵלָיָהּ.

(כד) וַיָּתֵן לָבֹן לָהּ אֶת זֶלְפָּה שִׁפְחָתוֹ לְלָאָה בִּתּוֹ שִׁפְחָה.

(כה) וַיְהִי בִבְקָר וַהֲנִה הוּא לָאָה וַיֹּאמֶר אֶל לָבֹן מָה זֹאת עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְּרַחֵל עַבְדִּיתִי עִמָּךְ וְלָמָּה רַמִּיתִנִּי.

(כו) וַיֹּאמֶר לָבֹן לֹא יַעֲשֶׂה כֵן בְּמִקְוֵמוֹנוֹ לָתֵת הַצְעִירָה לַפְּנֵי הַבְּכִירָה.

(כז) מִלֵּא שִׁבְעַת זֹאת – הַמִּתֵּן שִׁסְתִּימוֹ שִׁבְעַת
יְמֵי הַמִּשְׁתָּה שֶׁל הַנִּשְׁוֹאִין.
וְנִתְּנָה לָךְ גַּם אֶת זֹאת – וְנִיתֵן לָךְ גַּם אֶת
רַחֵל.

(כח) וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב בֶּן וַיִּמְלֵא שִׁבְעַת זֹאת – יַעֲקֹב
עָשָׂה כִּךְ וְהַמִּתֵּן אֶת שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּשְׁתָּה.

(ל) וַיֵּאָהֱב גַּם אֶת רַחֵל מִלֵּאָה – יַעֲקֹב אֱהָב
אֶת רַחֵל יוֹתֵר מִלֵּאָה.

(כז) מִלֵּא שִׁבְעַת זֹאת וְנִתְּנָה לָךְ גַּם אֶת זֹאת בְּעֶבְדָּהּ
אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עַמְּדֵי עוֹד שִׁבְעַת שָׁנִים אַחֲרֹת.

(כח) וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב בֶּן וַיִּמְלֵא שִׁבְעַת זֹאת וְנִיתֵן לוֹ אֶת
רַחֵל בִּתּוֹ לוֹ לְאִשָּׁה.

(כט) וְנִיתֵן לָבֶן לְרַחֵל בִּתּוֹ אֶת בִּלְהָה שִׁפְחָתוֹ לָהּ
לְשִׁפְחָהּ.

(ל) וַיֵּבֵא גַם אֶל רַחֵל וַיֵּאָהֱב גַּם אֶת רַחֵל מִלֵּאָה
וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שִׁבְעַת שָׁנִים אַחֲרֹת.

לִידַת בְּנֵי לֵאָה רֵאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי וַיהוּדָה פֶּרֶק כֹּט פְּסוּקִים לֵא-לֵה

פְּסוּקֵי הַתּוֹרָה

מִילּוֹן

(לא) וַיִּפְתַּח אֶת רִחְמָה – עֶזֶר לֵה לְהַתְחִיל
לִלְדֹת יְלָדִים.
עֲקָרָה – אִשָּׁה שֶׁאֵינָה יוֹלֶדֶת.

(לב) כִּי רָאָה ה' בְּעֵינָי – ה' רָאָה אֶת הַסִּבָּל
וְהַצֵּר שֶׁלִּי.
כִּי עָתָה יִאָּהֱבֵנִי אִישִׁי – עַכְשֵׁיו יֵאָהֱב אוֹתִי
בְּעַלִּי.

(לד) הִפְעַם יִלְּוֶה אִישִׁי אֵלַי – עַכְשֵׁיו בְּעַלִּי
יִהְיֶה אִתִּי.

(לה) אוֹדָה אֶת ה' – אוֹדָה לֵה.
וַתַּעֲמֹד מִלִּדָּת – הַפְסִיקָה לִלְדֹת.

(לא) וַיֵּרָא ה' כִּי שְׁנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת רִחְמָה
וַיִּרְחַל עֲקָרָהּ.

(לב) וַתֵּהָרֶה לֵאָה וַתֵּלֶד בֶּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רֵאוּבֵן כִּי
אָמְרָה כִּי רָאָה ה' בְּעֵינָי כִּי עָתָה יִאָּהֱבֵנִי
אִישִׁי.

(לג) וַתֵּהָרֶה עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר כִּי שָׁמַע ה' כִּי
שְׁנוּאָה אֲנִכִּי וְנִיתֵן לִי גַם אֶת זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ
שִׁמְעוֹן.

(לד) וַתֵּהָרֶה עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר עָתָה הִפְעַם יִלְּוֶה
אִישִׁי אֵלַי כִּי יִלְדֹתִי לוֹ שְׁלֹשָׁה בָּנִים עַל כֵּן
קָרָא שְׁמוֹ לֵוִי.

(לה) וַתֵּהָרֶה עוֹד וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר הִפְעַם אוֹדָה אֶת
ה' עַל כֵּן קָרָאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֹד מִלִּדָּת.

פרק ל

ההסכם בין יעקב ולבן תמורת רעית צאנו פרק ל פסוקים כה-לד.

פסוקי התורה

מילון

(כה) שְׁלַחְנִי וְאַלְכָה אֶל מְקוֹמִי - שלח אותי ואלך חזרה אל המקום בו נולדתי.

(כו) תָּנָה - תן בבקשה.
אֲשֶׁר עֲבַדְתִּי אֶתְךָ בָּהֶן - שעבדתי אותך תמורתם.
אֶתְּךָ יָדַעְתָּ אֶת עֲבַדְתִּי - אתה יודע כמה עבדתי.

(כז) נַחֲשָׁתִי וַיְבַרְכֵנִי ה' בְּגִלְגָלָה - אני מבין שה' ברכ אותי בזכותך.

(כח) נָקְבָה שְׂכָרְךָ עָלַי - תגיד לי מה המשכורת שאתה רוצה.
וְאֶתְּנָה - ואתן.

(כט) מִקְנֶךָ - המקנה, הצאן שלך.

(ל) כִּי מַעֲט אֲשֶׁר הָיָה לְךָ לִפְנֵי וַיִּפְרָץ לָרֶב - המעט שהיה לך לפני בואי עכשיו הוא רב.
וַיִּבְרָךְ ה' אֶתְךָ לְרִגְלִי - ה' ברכ אותך בזכותי.
אֶעֱשֶׂה גַם אֲנֹכִי לְבֵיתִי - אעשה גם אני לפרנסת משפחתי.

(לא) לֹא תִתֶּן לִי מְאוּמָה - לא תתן לי כלום.
אֲשׁוּבָה אֶרְעָה צֹאנְךָ - אחזור לרעות את הצאן שלך.

(לב) שֶׁה נָקָד - שה בעל נקודות.
טָלוּא - שה שיש לו כתמים בצורת טלאים.
כְּשָׁבִים - כבשים.

(לג) וְעֲנֵתָה בִּי צִדְקָתִי - זו תהיה ההוכחה שלי
בְּיוֹם מִחָר - בעתיד.

(לד) הֵן לוֹ יְהִי כְדָבָרְךָ - טוב, אני מסכים (לדברך).

(כה) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָלְדָה רָחֵל אֶת יוֹסֵף וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל לָבֶן שְׁלַחְנִי וְאַלְכָה אֶל מְקוֹמִי וְלֹאֲרָצִי.

(כו) תָּנָה אֶת נָשִׁי וְאֶת יָלְדֵי אֲשֶׁר עֲבַדְתִּי אֶתְךָ בָּהֶן וְאַלְכָה כִּי אֶתְּךָ יָדַעְתָּ אֶת עֲבַדְתִּי אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ.

(כז) וַיֹּאמֶר אֱלֹוֹ לָבֶן אִם נָא מִצָּאֵתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ נַחֲשָׁתִי וַיְבַרְכֵנִי ה' בְּגִלְגָלָה.

(כח) וַיֹּאמֶר נָקְבָה שְׂכָרְךָ עָלַי וְאֶתְּנָה.

(כט) וַיֹּאמֶר אֱלֹוֹ אֶתְּךָ יָדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר עֲבַדְתִּיךָ וְאֶת אֲשֶׁר הָיָה מִקְנֶךָ אֵתִי.

(ל) כִּי מַעֲט אֲשֶׁר הָיָה לְךָ לִפְנֵי וַיִּפְרָץ לָרֶב וַיִּבְרָךְ ה' אֶתְךָ לְרִגְלִי וְעֲתָה מֵתִי אֶעֱשֶׂה גַם אֲנֹכִי לְבֵיתִי.

(לא) וַיֹּאמֶר מָה אֶתֶּן לְךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לֹא תִתֶּן לִי מְאוּמָה אִם תַּעֲשֶׂה לִּי הַדָּבָר הַזֶּה אֲשׁוּבָה אֶרְעָה צֹאנְךָ אֲשֹׁמֶר.

(לב) אֶעֱבֹר בְּכָל צֹאנְךָ הַיּוֹם הַסֵּר מִשָּׁם כָּל שֶׁה נָקָד וְטָלוּא וְכָל שֶׁה חוּם בְּכֻשָׁבִים וְטָלוּא וְנָקָד בְּעֻזִּים וְהָיָה שְׂכָרִי.

(לג) וְעֲנֵתָה בִּי צִדְקָתִי בְּיוֹם מִחָר כִּי תִבּוֹא עַל שְׂכָרִי לִפְנֵיךָ כָּל אֲשֶׁר אֵינְנוּ נָקָד וְטָלוּא בְּעֻזִּים וְחוּם בְּכֻשָׁבִים גָּנוּב הוּא אֵתִי.

(לד) וַיֹּאמֶר לָבֶן הֵן לוֹ יְהִי כְדָבָרְךָ.

צאן יעקב מתרבה פרק ל פסוקים לה-מג.

פסוקי התורה

מילון

(לה) וַיִּסֶר בַּיּוֹם הַהוּא אֶת הַתֵּינִשִּׁים הָעֲקָדִים וְהַטְּלָאִים וְאֶת כָּל הָעֵצִים הַנִּקְדָּוֹת וְהַטְּלָאֹת כָּל אֲשֶׁר לָבֶן בּוֹ וְכָל חוֹם בְּכֶשֶׁבִים וַיִּתֵּן בְּיַד בְּנָיו.

(לה) וַיִּסֶר – הסיר הוציא.
תֵּינִשִּׁים – הזכרים בעיזים.
וַיִּתֵּן בְּיַד בְּנָיו – נתן לבניו לשמור.

(לו) וַיֵּשֶׁם דָּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בֵּינוּ וּבֵין יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב רָעָה אֶת צֹאן לָבֶן הַנוֹתָרֹת.

(לו) וַיֵּשֶׁם דָּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בֵּינוּ וּבֵין יַעֲקֹב –
לבן הרחיק את צאנו למרחק שלושה
ימי הליכה מהצאן שרעה יעקב.

(לוז) וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מִקַּל לִבְנָהּ לַח וְלוֹז וְעֶרְמוֹן וַיַּפְצֵל בָּהֶן פְּצָלוֹת לִבְנוֹת מַחֲשֵׁף הַלָּבֶן אֲשֶׁר עַל הַמִּקְלוֹת.

(לוז) וַיַּפְצֵל בָּהֶן פְּצָלוֹת לִבְנוֹת מַחֲשֵׁף הַלָּבֶן
אֲשֶׁר עַל הַמִּקְלוֹת – קילף את קליפת
המקלות וחשף את העץ הלבן
שתחתיהם.

(לח) וַיִּצַּג אֶת הַמִּקְלוֹת אֲשֶׁר פָּצַל בְּרֶהֱטִים בְּשִׁקְתוֹת הַמַּיִם אֲשֶׁר תִּבְאֵן הַצֹּאן לִשְׁתוֹת לִנְכַח הַצֹּאן וַיַּחֲמִנָה בְּבֹאֵן לִשְׁתוֹת.

(לח) וַיִּצַּג אֶת הַמִּקְלוֹת – שם את המקלות
בְּרֶהֱטִים בְּשִׁקְתוֹת הַמַּיִם – המקום בו שמים
מים לצורך שתיית הצאן.
לִנְכַח הַצֹּאן – מול הצאן.

(לט) וַיַּחֲמוּ הַצֹּאן אֶל הַמִּקְלוֹת וַתִּלְדָּן הַצֹּאן עֲקָדִים נִקְדִּים וְטָלָאִים.

(מג) וַיִּפְרֹץ הָאִישׁ - האיש נהיה עשיר.

(מג) וַיִּפְרֹץ הָאִישׁ מְאֹד מְאֹד וַיְהִי לוֹ צֹאן רַבּוֹת וַשִּׁפְחוֹת וְעֶבְדִּים וְגַמְלִים וְחֲמָרִים.

פרק לא

יעקב מרגיש שאינו רצוי בבית לבן פרק לא פסוקים א-ג.

פסוקי התורה

מילון

(א) וּמֵאֲשֶׁר לְאָבִינוּ – ממה ששיך לאבינו.
עָשָׂה אֶת כָּל הַכָּבֵד – עשה (יעקב) את כל
הרכוש (שלו).

(ב) וַהֲנֵה אֵינְנוּ עִמּוֹ כְּתִמּוֹל שְׁלֹשׁוֹם – לא
מתייחס אליו כרגיל.

(ג) וְאֶהְיֶה עִמָּךְ – אני אהיה איתך ואשמור
עליך.

(א) וַיִּשְׁמַע אֶת דְּבָרֵי בְנֵי לֵבָן לֵאמֹר לְקַח יַעֲקֹב
אֶת כָּל אֲשֶׁר לְאָבִינוּ וּמֵאֲשֶׁר לְאָבִינוּ עָשָׂה אֶת
כָּל הַכָּבֵד הַזֶּה.

(ב) וַיֵּרָא יַעֲקֹב אֶת פְּנֵי לֵבָן וַהֲנֵה אֵינְנוּ עִמּוֹ
כְּתִמּוֹל שְׁלֹשׁוֹם.

(ג) וַיֹּאמֶר ה' אֶל יַעֲקֹב שׁוּב אֶל אֶרֶץ אַבְרָהָם
וְלִמְוֹלְדֶּיךָ וְאֶהְיֶה עִמָּךְ.

יעקב מספר לרחל ולאה על רצונו לחזור לכנען פרק לא פסוקים ד-יח.

פסוקי התורה

מילון

- (ד) וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרַחֵל וּלְלֵאָה הַשָּׂדֶה אֶל צֹאנוֹ.
- (ה) וַיֹּאמֶר לָהּ רֵאֵה אֲנֹכִי אֶת פְּנֵי אַבְיָכוֹ כִּי אֵינְנוּ אֵלַי כְּתַמֵּל שְׁלֹשׁ וְאַלְקֵי אָבִי הֵיחָ עִמָּדִי.
- (ו) וַאֲתַנְּה יִדְעָתָן כִּי בְּכָל כַּחַי עַבְדֵּתִי אֶת אַבְיָכוֹ.
- (ז) וַאֲבִיכוֹ הִתֵּל בִּי וְהִחֲלִף אֶת מִשְׁכְּרָתִי עֲשֹׂרֶת מָנִים וְלֹא נָתַן וְאַלְקִים לְהִרְעַע עִמָּדִי.
- (ח) אִם כֹּה יֹאמֶר נְקָדִים יִהְיֶה שְׂכָרְךָ וְיִלְדוּ כָּל הַצֹּאן נְקָדִים וְאִם כֹּה יֹאמֶר עֲקָדִים יִהְיֶה שְׂכָרְךָ וְיִלְדוּ כָּל הַצֹּאן עֲקָדִים.
- (ט) וַיִּצַּל אֱלֹקִים אֶת מִקְנֵה אַבְיָכֶם וַיִּתֵּן לִי.
- (יא) וַיֹּאמֶר אֵלַי מְלֹאֵךְ הָאֱלֹקִים בְּחִלוֹם יַעֲקֹב וַאֲמַר הִנְנִי.
- (יב) ...כִּי רָאִיתִי אֶת כָּל אֲשֶׁר לָבֹן עָשָׂה לָךְ.
- (יג) אֲנֹכִי הָאֵל בֵּית אֵל אֲשֶׁר מִשְׁחָתָה שֵׁם מִצְבֵּה אֲשֶׁר נִדְרָתָה לִּי שֵׁם נִדָּר עָתִידָה קוֹם צֶא מִן הָאָרֶץ הַזֹּאת וְשׁוּב אֶל אֶרֶץ מוֹלֶדְתְּךָ.
- (יד) וַתַּעַן רַחֵל וּלְאָה וַתֹּאמְרֵנָה לוֹ הַעוֹד לָנוּ חֵלֶק וְנִחְלָה בְּבֵית אַבְיָנוּ? וְנִחְלָה בְּבֵית אַבְיָנוּ?
- (טו) הֲלוֹא נִכְרִיּוֹת נִחְשְׁבָנוּ לוֹ כִּי מִכְרָנוּ וַיֹּאכֵל גֵּם אֶכּוֹל אֶת כֶּסֶפֵּנוּ.
- (טז) הֲלוֹא נִכְרִיּוֹת נִחְשְׁבָנוּ לוֹ – אֲנוּ נִחְשָׁבוּת בְּעֵינֵי אַבְיָנוּ כְּזֹרוֹת.
- (יז) כִּי מִכְרָנוּ – הוּא מִכַּר אוֹתָנוּ (תַּמּוּרַת הַעֲבוּדָה).
- (יח) וַיֹּאכֵל גֵּם אֶכּוֹל אֶת כֶּסֶפֵּנוּ – הוּא גָמַר אֶת הַכֶּסֶף שֶׁלָנוּ (בְּכֵךְ שֶׁלֹא שִׁילַם אֶת מִשְׁכּוֹרַת יַעֲקֹב בְּזִמָּן).
- (יט) כִּי כָּל הָעֹשֶׂר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹקִים מֵאַבְיָנוּ הוּא וּלְבָנֵינוּ וְעָתִידָה כָּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֲלֵיךְ עָשָׂה.
- (יז) וַיִּקֶּם יַעֲקֹב וַיִּשְׂא אֶת בָּנָיו וְאֶת נָשָׁיו עַל הַגְּמָלִים.
- (יח) וַיִּנְהֹג אֶת כָּל מִקְנֵהוּ וְאֶת כָּל רֶכְשׁוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ מִקְנֵה קִנְיָנוּ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּפָדוֹן אַרְסָה לְבֹאֵה אֶל יִצְחָק אָבִיו אֶרְצָה כְּנָעַן.
- (ה) פְּנֵי אַבְיָכוֹ – הַפָּנִים שֶׁל אָבִיךָ שֶׁלָנוּ.
- (ו) וַאֲתַנְּה יִדְעָתָן – אֶתְּנוּ – רַחֵל וּלְאָה – רַחֵל וּלְאָה.
- (ז) הִתֵּל בִּי – לָעֵג לִי וְרִימָה אוֹתִי. עֲשֹׂרֶת מָנִים – פְּעָמִים רַבּוֹת. לְהִרְעַע עִמָּדִי – לַעֲשׂוֹת לִי רָע.
- (ח) אִם כֹּה יֹאמֶר – אִם יֹאמֶר כֵּךְ :
- (ט) וַיִּצַּל אֱלֹקִים אֶת מִקְנֵה אַבְיָכֶם וַיִּתֵּן לִי – אֱלֹקִים לָקַח אֶת רְכוּשׁ אַבְיָכֶם וְנָתַן לִי.
- (יג) אֲנֹכִי הָאֵל בֵּית אֵל – אֲנִי הָאֵל שֶׁהִתְגַּלָּה אֵלַיךְ בְּבֵית אֵל.
- (יג) אֲשֶׁר מִשְׁחָתָה שֵׁם מִצְבֵּה – שִׁיזְקַת שֵׁם שֶׁמֶן עַל הַמִּצְבֵּה.
- (יד) וַתַּעַן רַחֵל וּלְאָה – רַחֵל וּלְאָה עָנוּ. הַעוֹד לָנוּ חֵלֶק וְנִחְלָה בְּבֵית אַבְיָנוּ – הֲאִם אֲנוּ נִחְשָׁבוּת כַּחֲלָק מִהַמִּשְׁפָּחָה שֶׁל אַבְיָנוּ?
- (יז) כִּי מִכְרָנוּ – הוּא מִכַּר אוֹתָנוּ (תַּמּוּרַת הַעֲבוּדָה).
- (יח) וַיֹּאכֵל גֵּם אֶכּוֹל אֶת כֶּסֶפֵּנוּ – הוּא גָמַר אֶת הַכֶּסֶף שֶׁלָנוּ (בְּכֵךְ שֶׁלֹא שִׁילַם אֶת מִשְׁכּוֹרַת יַעֲקֹב בְּזִמָּן).
- (יט) כִּי כָּל הָעֹשֶׂר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹקִים מֵאַבְיָנוּ הוּא וּלְבָנֵינוּ – הַעוֹשֶׂר שֶׁהִצִּיל יַעֲקֹב לַהֲתַעֲשֶׂר מִלְּבָן שִׁידָ לָנוּ וּלְיִלְדֵינוּ.
- (יז) וַיִּשְׂא אֶת בָּנָיו וְאֶת נָשָׁיו עַל הַגְּמָלִים – הִרְכִּיב אֶת בָּנָיו וְנָשָׁיו עַל הַגְּמָלִים.
- (יח) וַיִּנְהֹג – הוֹבִיל. מִקְנֵהוּ – הַמִּקְנֵה, הַצֹּאן שֶׁלּוֹ.

לבן רודף אחרי יעקב הבורח פרק לא פסוקים יט-מג.

פסוקי התורה

מילון

(יט) וְלָבָן הִלָּךְ לָגֹזֵז אֶת צֹאנוֹ וַתִּגְנֹב רַחֵל אֶת הַתֶּרְפִּים אֲשֶׁר לְאִבֶּיהָ.	(יט) לָגֹזֵז אֶת צֹאנוֹ - לגזור את צמר כבשיו. הַתֶּרְפִּים אֲשֶׁר לְאִבֶּיהָ - הפסלים של אביה.
(כ) וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת לֵב לָבָן וַתִּגְנֹב רִימָה אֶת לָבָן. כִּי בָרַח הָיָא.	(כ) וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת לֵב לָבָן - יעקב רימה את לבן. כִּי בָרַח הָיָא - מבלי להגיד לו.
(כא) וַיִּבְרַח הוּא וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וַיָּקָם וַיַּעֲבֹר אֶת הַנָּהָר וַיֵּשֶׁם אֶת פָּנָיו הָרַגְלָעַד.	(כא) וַיֵּשֶׁם אֶת פָּנָיו - הפנה פניו והלך לכיוון (הר הגלעד).
(כב) וַיֵּגֶד לָלָבָן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח יַעֲקֹב.	(כב) וַיֵּגֶד - נאמר.
(כג) וַיִּקַּח אֶת אָחִיו עִמּוֹ וַיַּרְדּוּ אַחֲרָיו דֶּרֶךְ שִׁבְעַת יָמִים וַיִּדְבֹּק אֹתוֹ בְּהַר הַגְּלָעַד.	(כג) דֶּרֶךְ שִׁבְעַת יָמִים - מרחק הליכת שבעה ימים. וַיִּדְבֹּק אֹתוֹ - הישיג אותו.
(כד) וַיָּבֵא אֱלֹקִים אֶל לָבָן הָאֲרָמִי בַחֲלֹם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הַשֹּׁמֵר לֶךְ פֶּן תִּדְבֹּר עִם יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד רָע.	(כד) הַשֹּׁמֵר לֶךְ פֶּן תִּדְבֹּר עִם יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד רָע - הזהר לא לשכנע את יעקב לחזור איתך בכך שתבטיח לו דברים טובים או בכך שתאיים עליו.
(כה) וַיִּשָּׁג לָבָן אֶת יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב תִּקַּע אֶת אֹהֱלוֹ בְּהָר וּלָבָן תִּקַּע אֶת אָחִיו בְּהַר הַגְּלָעַד.	(כה) וַיִּשָּׁג - השיג. תִּקַּע - השאיר.
(כו) וַיֹּאמֶר לָבָן לַיַּעֲקֹב מָה עָשִׂיתָ וַתִּגְנֹב אֶת לִבִּי וַתִּנְהַג אֶת בְּנֹתֵי כְּשָׁבִיּוֹת חֶרֶב.	(כו) וַתִּגְנֹב אֶת לִבִּי - רימת אותי. וַתִּנְהַג אֶת בְּנֹתֵי כְּשָׁבִיּוֹת חֶרֶב - לקחת את בנותי בכח כמו שבויות.
(כז) לָמָּה נִחַבְתָּ לְבָרַח וַתִּגְנֹב אֹתִי וְלֹא הִגַּדְתָּ לִּי וַאֲשַׁלְחֶךָ בְּשֹׁמְחָה וּבָשָׂרִים בְּתֹף וּבִכְנוֹר.	(כז) לָמָּה נִחַבְתָּ לְבָרַח - למה ברחת בסתר? וַאֲשַׁלְחֶךָ בְּשֹׁמְחָה וּבָשָׂרִים בְּתֹף וּבִכְנוֹר - הייתי שולח אותך.
(כח) וְלֹא נִטְשָׁתָנִי לְנִשְׁק לְבָנִי וּלְבִנְתִּי עֲתָה הִסְכַּלְתָּ עָשׂוֹ.	(כח) וְלֹא נִטְשָׁתָנִי - ולא אפשרת לי. הִסְכַּלְתָּ עָשׂוֹ - עשית מעשה שטות.
(כט) יֵשׁ לְאֵל יָדִי לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם רָע וְאֱלֹהֵי אֲבִיכֶם אֶמְשׁ אֶמַּר אֵלַי לֵאמֹר הַשֹּׁמֵר לֶךְ מִדְּבַר עִם יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד רָע.	(כט) יֵשׁ לְאֵל יָדִי - יש באפשרותי. אֶמְשׁ - אתמול. הַשֹּׁמֵר לֶךְ - הזהר.
(ל) וְעַתָּה הִלָּךְ הִלַּכְתָּ כִּי נָכֹסֶף נִכְסַּפְתָּה לְבִית אֲבִיךָ לָמָּה גִּנַּבְתָּ אֶת אֱלֹהֵי.	(ל) נָכֹסֶף - נכספתה. רצית מאוד.
(לא) וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לָלָבָן כִּי יִרְאֵתִי כִּי אֶמְרָתִי פֶן תִּגְזֹל אֶת בְּנוֹתַי מֵעַמִּי.	(לא) יִרְאֵתִי - פחדתי. פֶן תִּגְזֹל אֶת בְּנוֹתַי מֵעַמִּי - פן תגזול שמה תיקח בכח. מֵעַמִּי - ממני.
(לב) עִם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחִיָּה נֶגֶד אֲחִינוּ הֵכֵר לָךְ מָה עֲמָדִי וְקַח לָךְ וְלֹא יָדַע יַעֲקֹב כִּי רַחֵל גִּנְבָתָם.	(לב) נֶגֶד אֲחִינוּ - מול אחינו. הֵכֵר לָךְ מָה עֲמָדִי - נסה לזהות מה משלך נמצא אצלי. גִּנְבָתָם - גנבה אותם.

יעקב ולבן כורתים ברית פרק לא פסוקים מד-נד.

פסוקי התורה

מילון

(מד) ועתה לכה נכרתה ברית אִנִּי וְאַתָּה וְהָיָה
לְעֵד בֵּינִי וּבֵינֶךָ.

(מד) ועתה לכה – עכשיו בא.
נכרתה ברית – נעשה הסכם.
וְהָיָה לְעֵד – יהיה לעדות.

(מו) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְאַחִיו לֵקְטוּ אֲבָנִים וַיִּקְחוּ
אֲבָנִים וַיַּעֲשׂוּ גֹל וַיֹּאכְלוּ שָׁם עַל הַגֹּל.

(מו) לְאַחִיו – לבניו.
לֵקְטוּ אֲבָנִים – אספו אבנים.
וַיַּעֲשׂוּ גֹל – הקימו ערימה.

(מז) וַיִּקְרָא לוֹ לָבֶן יֶגֶר שְׁהֻדָּתָא וַיַּעֲקֹב קָרָא לוֹ
גִּלְעָד.

(מז) וַיִּקְרָא לוֹ לָבֶן יֶגֶר שְׁהֻדָּתָא – לבן קרא
לגל האבנים גל העדות.

(מח) וַיֹּאמֶר לָבֶן הִגַּל הָיָה עַד בֵּינִי וּבֵינֶךָ הַיּוֹם עַל
כֵּן קָרָא שְׁמוֹ גִּלְעָד.

(נב) עַד הִגַּל הָיָה וְעַדָּה הַמִּצְבָּה אִם אֲנִי לֹא אֶעָבֶר
אֶלֶיךָ אֶת הִגַּל הָיָה וְאִם אַתָּה לֹא תַעֲבֹר אֵלַי
אֶת הִגַּל הָיָה וְאַתָּה הַמִּצְבָּה הִזְאת לְרַעָה.

(נב) לְרַעָה – בשביל לעשות דבר רע.

פרשת וישלח

פרק לב

יעקב שולח שליחים לעשו להודיעו על חזרתו פרק לב פסוקים ד-ז

פסוקי התורה

מילון

(ד) וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו
ארצה שעיר שדה אדום.

(ד) מלאכים – שליחים.
ארצה שעיר – לארץ שעיר.

(ה) ויצו אתם לאמר כה תאמרון לאדני לעשו כה
אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד
עתה.

(ה) כה תאמרון – כך תאמרו.
ואחר עד עתה – התעכבתי עד עכשיו
(הייתי בחרן עד עכשיו).

(ו) ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה ואשלה
להגיד לאדני למצא חן בעיניך.

(ז) וישבו המלאכים אל יעקב לאמר באנו אל
אחידך אל עשו וגם הלך לקראתך וארבע
מאות איש עמו.

יעקב מתכוון למפגש עם עשו פרק לב פסוקים ח-כב

פסוקי התורה

מילון

(ח) וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיָּצַר לוֹ וַיִּחַץ אֶת הָעַם אֲשֶׁר אִתּוֹ וְאֶת הַצֹּאן וְאֶת הַבָּקָר וְהַגְּמָלִים לְשָׁנֵי מַחֲנוֹת.	(ח) וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד – יעקב פחד מאוד. וַיָּצַר לוֹ – הצטער. וַיִּחַץ – חצה, חילק.
(ט) וַיֹּאמֶר אִם בָּוֹא עֲשׂוֹ אֶל הַמַּחֲנֶה הָאֶחָת וְהִכְּהוּ וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפָלִיטָה.	(ט) וְהִכְּהוּ – יכה אותו, יפגע בו. וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפָלִיטָה – המחנה השני ישאר וינצל.
(י) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אֲבָרְהָם וְאֱלֹהֵי אָבִי יִצְחָק ה' הָאֹמֵר אֵלַי שׁוּב לְאַרְצְךָ וּלְמוֹלַדְתְּךָ וְאִיטִיבָה עִמָּךְ.	(י) שׁוּב לְאַרְצְךָ – חזור לארץ שלך. וּלְמוֹלַדְתְּךָ – למקום בו נולדת. וְאִיטִיבָה עִמָּךְ – ואעשה לך טוב.
(יא) קִטְנֹתִי מִכָּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת עֲבָדְךָ כִּי בְּמִקְלִי עֲבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הֵייתִי לְשָׁנֵי מַחֲנוֹת.	(יא) קִטְנֹתִי מִכָּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת עֲבָדְךָ – אני לא ראוי לכל הטובה שעשית לי.
(יב) הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֲשׂוֹ כִּי יָרָא אֲנֹכִי אֹתוֹ פֶּן יָבֹא וְהִכָּנִי אִם עַל בָּנִים.	(יב) הַצִּילֵנִי נָא – הצל אותי בבקשה. אֲנֹכִי – אני מפחד ממנו. וְהִכָּנִי אִם עַל בָּנִים – יהרוג את כל משפחתי.
(יג) וְאַתָּה אֲמַרְתָּ הֵיטֵב אִיטִיב עִמָּךְ וְשָׁמַתִּי אֶת זֶרְעֶךָ כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא יִסָּפֵר מֵרֹב.	(יג) הֵיטֵב אִיטִיב עִמָּךְ – אני אעשה לך טוב. אֲשֶׁר לֹא יִסָּפֵר מֵרֹב – שאי אפשר לספור מכיוון שיש ממנו הרבה.
(יד) וַיֵּלֶן שָׁם בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיִּקַּח מִן הַבָּא בָּיָדוֹ מִנְחָה לָעֲשׂוֹ אָחִיו.	(יד) וַיֵּלֶן שָׁם – ישן שם. מִנְחָה – מתנה.
(טו) עֲזִים מֵאֲתִים וּתְנִשִּׁים עֲשָׂרִים רְחִלִּים מֵאֲתִים וְאַיִלִּים עֲשָׂרִים.	(טו) תְנִשִּׁים – תיש, הזכר בעיזים. רְחִלִּים – רחל – כבשה. אִילִּים – איל, הזכר בכבשים.
(טז) גְּמָלִים מִיִּנְיָקוֹת וּבְנֵיהֶם שְׁלֹשִׁים פָּרוֹת אֲרָבָעִים וּפָרִים עֶשְׂרֶה אֶתְנַת עֲשָׂרִים וְעֶזְרָם עֶשְׂרֶה.	(טז) מִיִּנְיָקוֹת – מיניקות. שְׁלֹשִׁים פָּרוֹת – ארבעים ופריים עשרה. אֶתְנַת עֲשָׂרִים – עשרה.
(יז) וַיִּתֵּן בְּיָד עֲבָדָיו עֵדֶר עֵדֶר לְבָדוֹ וַיֹּאמֶר אֶל עֲבָדָיו עֲבְרִי לִפְנֵי וְרוּחַ תְּשִׁימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר.	(יז) וַיִּתֵּן בְּיָד עֲבָדָיו עֵדֶר עֵדֶר לְבָדוֹ – יעקב אמר אל עבדיו עברו לפני ורוח תשימו בין עדר ועדר.
(יח) וַיֵּצֵא אֶת הָרֹאשׁוֹן לֵאמֹר כִּי יִפְגֹּשֶׁךָ עֲשׂוֹ אָחִי וְשִׂאֲלֶךָ לֵאמֹר לְמִי אַתָּה וְאַנָּה תֵּלֶךְ וּלְמִי אֵלֶּה לְפָנֶיךָ.	(יח) וַיֵּצֵא אֶת הָרֹאשׁוֹן לֵאמֹר – יעקב הראשון. וְשִׂאֲלֶךָ לֵאמֹר – שאלך. וְאַנָּה תֵּלֶךְ – מי אדונך? וּלְמִי אֵלֶּה לְפָנֶיךָ? – לאן אתה הולך?
(יט) וַאֲמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ לְיַעֲקֹב מִנְחָה הוּא שְׁלוּחָה לְאֲדֹנָי לָעֲשׂוֹ וְהָנָה גַם הוּא אַחֲרֵינוּ.	(יט) וַאֲמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ לְיַעֲקֹב – יעקב שלוחה. הוּא שְׁלוּחָה – הוא אחרינו.
(כ) וַיֵּצֵא גַם אֶת הַשְּׁנִי גַם אֶת הַשְּׁלִישִׁי גַם אֶת כָּל הַהֲלָכִים אַחֲרֵי הָעֲדָרִים לֵאמֹר כְּדָבָר הַזֶּה תִּדְבְּרוּן אֶל עֲשׂוֹ בְּמִצְאָכֶם אֹתוֹ.	(כ) כְּדָבָר הַזֶּה תִּדְבְּרוּן – כך תגידו. בְּמִצְאָכֶם אֹתוֹ – כשתפגשו אותו (את עשו).

(כא) וְאָמַרְתָּם גַּם הִנֵּה עֹבְדֵי יַעֲקֹב אַחֲרֵינוּ כִּי
אָמַר אֲכַפְּרָה פָּנָיו בְּמִנְחָה הַהִלֵּכֶת לִפְנֵי
וְאֲחֵרֵי כֵן אֲרָאָה פָּנָיו אוֹלֵי יִשָּׂא פָּנָי.

(כב) וְתַעֲבֹר הַמִּנְחָה עַל פָּנָיו וְהוּא לֹן בְּלִילָה הַהוּא
בְּמִנְחָה.

יעקב נאבק במלאך פרק לב פסוקים כג-לג

פסוקי התורה

מילון

(כג) וַיַּעֲבֹר אֶת מַעְבַּר זֶבֶק – עֵבֶר, חֲצָה אֶת
נַחַל יַבֶּק בַּמָּקוֹם בּוֹ הַמַּיִם רְדוּדִים.

(כג) וַיִּקָּם בְּלִילָה הוּא וַיִּקַּח אֶת שְׁתֵּי נָשָׁיו וְאֶת
שְׁתֵּי שִׁפְחָתָיו וְאֶת אֶחָד עֶשֶׂר יְלָדָיו וַיַּעֲבֹר אֶת
מַעְבַּר זֶבֶק.

(כד) וַיַּעֲבֹרְם – הֵעִיֵּר אוֹתָם.

(כד) וַיִּקָּחֶם וַיַּעֲבֹרֶם אֶת הַנַּחַל וַיַּעֲבֹר אֶת אֲשֶׁר לוֹ.

(כה) וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ – יַעֲקֹב נִשְׁאָר לְבַד.
וַיֹּאבֶק – נֹאבֶק, נִלְחָם.
עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר – עַד שֶׁהִתְחִיל לְהֵאִיר.

(כה) וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ וַיֹּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת
הַשָּׁחַר.

(כו) כִּי לֹא זָכַל לוֹ – לֹא מִצְלִיחַ לִנְצַח אוֹתוֹ.
וַתִּקַּע – יִצְאָה מִמְּקוֹמָהּ.
בְּהֶאֱבָקוֹ עִמּוֹ - בְּזִמְנֵן שֶׁנִּלְחָם בּוֹ.

(כו) וַיֵּרָא כִּי לֹא זָכַל לוֹ וַיִּגַּע בְּכַף יָרְכוֹ וַתִּקַּע כַּף
יָרְדָּה יַעֲקֹב בְּהֶאֱבָקוֹ עִמּוֹ.

(כז) שְׁלַחְנִי – שִׁחַרְר אוֹתִי.
כִּי אִם בִּרְכָתִנִּי – אִלָּא אִם כֵּן תִּבְרַךְ אוֹתִי.

(כז) וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא
אֲשַׁלַּחְךָ כִּי אִם בִּרְכָתִנִּי.

(כח) וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה שְּׁמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב.

(כט) לֹא יַעֲקֹב יֹאמֶר עוֹד שְׁמֶךָ – לֹא יִקְרָאוּ
לְךָ יוֹתֵר יַעֲקֹב.
שְׂרִית – נִלְחַמְתָּ.
וַתּוֹכַל – וְהִצַּלְתָּ, וְנִיצַחְתָּ.

(כט) וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמֶר עוֹד שְׁמֶךָ כִּי אִם
יִשְׂרָאֵל כִּי שְׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים וְעִם אַנְשִׁים
וַתּוֹכַל.

(ל) וַיִּשָּׂאֵל יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הֲגִידָה נָא שְׁמֶךָ וַיֹּאמֶר
לָמָּה זֶה תִּשָּׂאֵל לְשִׁמִּי וַיִּבְרַךְ אוֹתוֹ שֵׁם.

(לא) וַיִּקְרָא יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיָּאל כִּי רָאִיתִי
אֱלֹהִים פָּנִים אֶל פָּנִים וַתִּנָּצַל נַפְשִׁי.

(לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשָּׁמֶשׁ כְּאֲשֶׁר עָבַר אֶת פְּנוּאֵל וְהוּא
צָלַע עַל יָרְכוֹ.

(לג) גִּיד הַנָּשָׂה – מִיתֵר הַמִּקְשָׁר אֶת הַשְּׂרִיר
לְעֵצָם, הַאֲסוּר בַּאֲכִילָהּ.

(לג) עַל כֵּן לֹא יֹאכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת גִּיד הַנָּשָׂה
אֲשֶׁר עַל כַּף הַיָּרֵךְ עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי נִגַּע בְּכַף
יָרְדָּה יַעֲקֹב בְּגִיד הַנָּשָׂה.

פרק לג

פגישת יעקב ועשו פרק לג פסוקים א-טז

פסוקי התורה

מילון

- (א) וַיֵּשָׂא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה עֵשָׂו בָּא וְעִמּוֹ
אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיַּחֲזֵק אֶת הַיְלָדִים עַל לֵאָה
וְעַל רָחֵל וְעַל שְׁתֵּי הַשָּׁפְחוֹת.
- (ב) וַיֵּשֶׂם אֶת הַשָּׁפְחוֹת וְאֶת יְלָדֵיהֶן רֹאשְׁנָה וְאֶת
לֵאָה וְיְלָדֶיהָ אַחֲרָנִים וְאֶת רָחֵל וְאֶת יוֹסֵף
אַחֲרָנִים.
- (ג) וְהוּא עָבַר לִפְנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה שִׁבְעַת פְּעָמִים
עַד גִּשְׁתּוֹ עַד אָחִיו.
- (ד) וַיֵּרָץ עֵשָׂו לִקְרָאתוֹ וַיַּחֲבֹקְהוּ וַיִּפֹּל עַל צְוֹאָרוֹ
וַיִּשָּׁקְהוּ וַיִּבְכּוּ.
- (ה) וַיֵּשָׂא אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת הַנָּשִׁים וְאֶת הַיְלָדִים
וַיֹּאמֶר מִי אֵלֶּה לָּךְ וַיֹּאמֶר הַיְלָדִים אֲשֶׁר חָנוּ
אֲלֵקִים אֶת עֲבָדָי.
- (ו) וַתִּגְשֶׁן הַשָּׁפְחוֹת הֵנָּה וַיְלַדְיָהֶן וַתִּשְׁתַּחֲוֶינָן.
- (ז) וַתִּגֹּשֶׁן גַּם לֵאָה וְיְלָדֶיהָ וַיִּשְׁתַּחֲווּ וְאַחֵר נִגַּשׁ
יוֹסֵף וְרָחֵל וַיִּשְׁתַּחֲווּ.
- (ח) וַיֹּאמֶר מִי לָךְ כָּל הַמַּחֲנֶה הַזֶּה אֲשֶׁר פָּגַשְׁתִּי
וַיֹּאמֶר לְמַצָּא חֵן בְּעֵינֵי אָדָנִי.
- (ט) וַיֹּאמֶר עֵשָׂו יֵשׁ לִי רֵב אָחִי יְהִי לָךְ אֲשֶׁר לָךְ.
- (י) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֵל נָא אִם נָא מְצֹאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ
וְלִקְחֹת מִנְּחֹתִי מִיָּדִי כִּי עַל כֵּן רָאִיתִי פָנֶיךָ
כִּרְאֹת פְּנֵי אֲלֵקִים וַתַּרְצֵנִי.
- (יא) קַח נָא אֶת בְּרִכְתִּי אֲשֶׁר הִבָּאת לָךְ כִּי חֲנֹנִי
אֲלֵקִים וְכִי יֵשׁ לִי כָל וַיִּפְצֹר בּוֹ וַיִּקַּח.
- (יב) וַיֹּאמֶר נִסְעָה וְנִלְכָּה וְנִלְכָּה לְגִגְדָּךְ.
- (יג) וַיֹּאמֶר אֵלָיו אָדָנִי יָדַע כִּי הַיְלָדִים רַכִּים
וְהִצָּאן וְהִבָּקֶר עֲלוֹת עָלַי וּדְפָקוּם יוֹם אֶחָד
וַיָּמָתוּ כָּל הַצֹּאן.
- (א) וַיֵּשָׂא יַעֲקֹב עֵינָיו – יעקב הרים את עיניו.
וַיַּחֲזֵק – חצה, חילק לשניים.
- רֹאשְׁנָה – בתחילה.
- (ג) עַד גִּשְׁתּוֹ עַד אָחִיו – עד שנגש ונפגש עם אחיו.
- (ד) וַיִּפֹּל עַל צְוֹאָרוֹ – התחבקו.
וַיִּשָּׁקְהוּ – נישק אותו.
- (ה) מִי אֵלֶּה לָּךְ – מי האנשים האלו שאיתך?
חָנוּ אֲלֵקִים אֶת עֲבָדָי – נתן, העניק ה' לי.
- (ח) הַמַּחֲנֶה הַזֶּה – מי האנשים האלו שאיתך?
הַמַּחֲנֶה, העדרים האלה שפגשתי?
- (ט) יֵשׁ לִי רֵב – יש לי הרבה (רכוש).
יְהִי לָךְ אֲשֶׁר לָךְ – שהרכוש שלך יישאר שלך.
- (י) מְצֹאתִי חֵן – אני שמח לראות את פניך
כִּרְאֹת פְּנֵי אֲלֵקִים – כאילו ראיתי פני מלאך אלוקים.
- (יא) קַח נָא אֶת בְּרִכְתִּי – קח בבקשה את המנחה.
חֲנֹנִי – כי חננני כי העניק לי.
יֵשׁ לִי כָל – יש לי כל מה שאני צריך.
וַיִּפְצֹר בּוֹ – הפציר, ביקש פעמים רבות.
- (יב) וְנִלְכָּה – אלך בסמוך לך.
- (יג) הַיְלָדִים רַכִּים – הילדים צעירים.
וְהִצָּאן וְהִבָּקֶר עֲלוֹת – הבהמות מניקות.
וּדְפָקוּם יוֹם אֶחָד – הם יזרזו אותם ללכת מהר, הם עלולים למות.

(יד) יַעֲבֹר נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וְאֲנִי אֶתְנַהֲלָהּ לְאִטִּי
לְרַגֵּל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר לִפְנֵי וּלְרַגֵּל הַיְלָדִים עַד
אֲשֶׁר אָבֹא אֶל אֲדֹנִי שְׁעִירָה.

(טו) וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ אֶצִּיגָהּ נָא עִמָּךְ מִן הָעַם אֲשֶׁר
אֲתִי וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי.

(טז) וַיָּשָׁב בַּיּוֹם הַהוּא עֲשׂוּ לְדַרְכּוֹ שְׁעִירָה.

יעקב בשכם פרק לג פסוקים יח-כ

פסוקי התורה

(יח) וַיָּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֵם עִיר שָׁכֶם אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
בָּבֹאוּ מִפְּדֹן אָרֶם וַיַּחֲנוּ אֶת פְּנֵי הָעִיר.

(יט) וַיִּקֶּן אֶת חִלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר נָטָה שָׁם אָהֱלוֹ
מִיַּד בְּנֵי חָמוֹר אָבִי שָׁכֶם בְּמֵאָה קִשְׁיָטָה.

(כ) וַיָּצֵב שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

מילון

(יח) וַיַּחֲנוּ – חנה, עצר.
אֶת פְּנֵי הָעִיר – מול העיר.

(יט) וַיִּקֶּן – קנה.
נָטָה שָׁם אָהֱלוֹ – פרש, הקים את אוהלו.
קִשְׁיָטָה – שם מטבע או אמצעי תשלום
אחר.

(כ) וַיָּצֵב – הציב, העמיד, בנה.

(יד) אֶתְנַהֲלָהּ לְאִטִּי – אתקדם לאט.
לְרַגֵּל הַמְּלָאכָה – בגלל הצאן והבקר.
שְׁעִירָה – לשעיר.

(טו) אֶצִּיגָהּ נָא עִמָּךְ מִן הָעַם אֲשֶׁר אֲתִי –
אשאיר איתך נציגים שלי שילווה אותך.
לָמָּה זֶה אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי – למה אתה
רוצה לעשות לי את הטובה הזו?

פרק לה

יעקב בבית אל פרק לה פסוקים א-טו

פסוקי התורה

מילון

- (א) וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים אֶל יַעֲקֹב קוּם עֲלֵה בֵּית אֵל וְשָׁב שָׁם וַעֲשֵׂה שָׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל הַנִּרְאָה אֵלֶיךָ בְּבִרְחֶךָ מִפְּנֵי עֲשׂוֹ אָחִיךָ.
- (ב) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֵל בֵּיתוֹ וְאֵל כָּל אֲשֶׁר עִמּוֹ הָסְרוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנִּכָּר אֲשֶׁר בְּתֻכָּכֶם וְהִטְהָרוּ וְהִחְלִיפוּ שְׁמֹלֹתֵיכֶם.
- (ג) וְנִקְוָמָה וְנַעֲלֶה בֵּית אֵל וְנַעֲשֵׂה שָׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל הָעֹנֶה אֹתִי בַּיּוֹם צָרְתִּי וַיְהִי עֲמָדִי בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר הִלְכְּתִי.
- (ד) וַיִּתְּנוּ אֶל יַעֲקֹב אֶת כָּל אֱלֹהֵי הַנִּכָּר אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת הַנִּזְמִים אֲשֶׁר בָּאֲזִנֵּיהֶם וַיִּטְמֹן אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עִם שָׁכֶם.
- (ה) וַיִּסְעוּ וַיְהִי חֲתַת אֱלֹקִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סָבִיבוֹתֵיהֶם וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרַי בְּנֵי יַעֲקֹב.
- (ו) וַיָּבֵא יַעֲקֹב לוֹזָה אֲשֶׁר בָּאֶרֶץ כְּנָעַן הוּא בֵּית אֵל הוּא וְכָל הָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ.
- (ז) וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לְמָקוֹם אֵל בֵּית אֵל כִּי שָׁם נָגְלוּ אֵלָיו הָאֱלֹקִים בְּבִרְחוֹ מִפְּנֵי אָחִיו.
- (ח) וַתֵּמֶת דְּבָרָה מִיִּנְקָת רַבָּקָה וַתִּקְבֹּר מִתַּחַת לְבֵית אֵל תַּחַת הָאֵלֹן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ אֵלֹן בְּכוֹת.
- (ט) וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶל יַעֲקֹב עוֹד בָּבֹאוֹ מִפָּדֹן אֲרָם וַיְבָרֶךְ אוֹתוֹ.
- (י) וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹקִים שְׁמֹךְ יַעֲקֹב לֹא יִקְרָא שְׁמֹךְ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֹךְ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל.
- (יא) וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹקִים אֲנִי אֵל שְׂדֵי פָרָה וְרִבְּה גוֹי וַיִּקְהַל גּוֹיִם יִהְיֶה מִמֶּךָ וּמַלְכִּים מִחֻלְצֶיךָ יֵצְאוּ.
- (יב) וְאֵת הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם וּלְיִצְחָק לְךָ אֶתְנֶנָּה וּלְזָרַעְךָ אַחֲרַיִךְ אֶתֵּן אֶת הָאֶרֶץ.
- (א) בְּבִרְחֶךָ – כאשר ברחת.
- (ב) הָסְרוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנִּכָּר אֲשֶׁר בְּתֻכָּכֶם – סלקו את העבודה הזרה שאיתכם.
- (ג) לָאֵל הָעֹנֶה אֹתִי בַּיּוֹם צָרְתִּי – לאל שעזר לי בזמנים הקשים שלי.
עֲמָדִי – איתי.
- (ד) וַיִּטְמֹן – קבר, הסתיר.
אֲשֶׁר עִם שָׁכֶם – אשר בשכם.
- (ה) חֲתַת אֱלֹקִים – פחד אלוקים.
- (ו) לוֹזָה – אל העיר לוז.
- (ז) וַיִּבֶן – בנה.
בְּבִרְחוֹ מִפְּנֵי אָחִיו – בזמן שברח מאחיו.
- (ח) מִיִּנְקָת רַבָּקָה – תגדל ותתרבה.
גוֹי – עם.
וַיִּקְהַל גּוֹיִם – והרבה עמים.
וּמַלְכִּים מִחֻלְצֶיךָ יֵצְאוּ – יהיו מצאצאך מלכים.
- (יב) אֶתְנֶנָּה – אתן לך אותה.

(יג) וַיַּעַל מֵעֵלְיוֹ אֱלֹקִים בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֹתוֹ.

(יג) וַיַּעַל מֵעֵלְיוֹ אֱלֹקִים – עֹז, הַסְתַּלַּק
אֱלֹקִים – הַסְתִּימָה הַהִתְגַּלּוּת
הָאֱלֹקִית.

(יד) וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֹתוֹ
מַצֵּבַת אָבִן וַיִּסֹּךְ עָלֶיהָ נֶסֶךְ וַיִּצַק עָלֶיהָ שָׁמֶן.

(יד) וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה – יַעֲקֹב הָעַמִּיד אָבִן
לְזִכְרוֹן.
וַיִּסֹּךְ עָלֶיהָ נֶסֶךְ – שִׁפְךָ עֲלֶיהָ יַיִן.
וַיִּצַק עָלֶיהָ שָׁמֶן – שִׁפְךָ עֲלֶיהָ שֶׁמֶן.

(טו) וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֹתוֹ
שֵׁם אֱלֹקִים בֵּית אֵל.

לידת בנימין ומות רחל פרק לה פסוקים טז-כ

פסוקי התורה

מילון

(טז) וַיִּסְעוּ מִבֵּית אֵל וַיְהִי עוֹד כְּבֶרֶת הָאֶרֶץ לָבוֹא
אֶפְרַתָּה וַתֵּלֶד רַחֵל וַתִּקְשֶׁ בְּלִדָתָהּ.

(טז) כְּבֶרֶת הָאֶרֶץ לָבוֹא אֶפְרַתָּה – נִשְׁאָר
מִרְחֹק קֶצֶר עַד הָעִיר אֶפְרַת.
וַתִּקְשֶׁ בְּלִדָתָהּ – הִתְקַשְׁתָּה לִלְדוֹת.

(יז) וַיְהִי בְּהִקְשָׁתָהּ בְּלִדָתָהּ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמִּלֵּלֶדֶת
אֵל תִּירָאִי כִּי גַם זֶה לִּךָ בֶּן.

(יז) וַיְהִי בְּהִקְשָׁתָהּ בְּלִדָתָהּ – בְּזִמְנָה שֶׁהָיָה לָהּ
קֶשֶׁת לִלְדוֹת.
אֵל תִּירָאִי – אֵל תִּפְחָדִי.

(יח) וַיְהִי בְּצֵאת נַפְשָׁהּ כִּי מָתָה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן
אוֹנִי וְאָבִיו קָרָא לוֹ בְּנִימִין.

(יח) וַיְהִי בְּצֵאת נַפְשָׁהּ – כֹּאשֶׁר עֲמַדָּה לְמוֹת.
וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן אוֹנִי – בֶּן צַעֲרִי, בֶּן שְׁנוּלִיד
בְּזִמְנָה שֶׁהָיָה בְּצַעֲרִי.

(יט) וַתָּמָת רַחֵל וַתִּקְבֹּר בְּדֶרֶךְ אֶפְרַתָּה הוּא בֵּית
לָחֶם.

(יט) וַתָּמָת רַחֵל וַתִּקְבֹּר בְּדֶרֶךְ אֶפְרַתָּה הוּא
בֵּית לָחֶם.

(כ) וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה עַל קְבֻרָתָהּ הוּא מַצֵּבַת
קְבֻרַת רַחֵל עַד הַיּוֹם.

(כ) וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה – יַעֲקֹב הָעַמִּיד מַצֵּבָה.

יעקב מגיע לחברון ומות יצחק - פרק לה פסוקים כא-כט

פסוקי התורה

מילון

(כא) ויסע ישראל ויט אלה מהלך למגדל עדר.	(כא) ויט אלה – נטה, הקים את האוהל שלו. מהלך למגדל עדר – מעבר לעיר מגדל עדר.
(כב) ויהי בשכן ישראל בארץ ההוא וילד ראובן וישכב את בלה פלגש אביו וישמע ישראל פ ויהיו בני יעקב שנים עשר.	(כב) בשכן – בזמן שגר.
(כג) בני לאה בכור יעקב ראובן ושמעון ולוי ויהודה ויששכר וזבולון.	(כג) בני לאה בכור יעקב ראובן ושמעון ולוי ויהודה ויששכר וזבולון.
(כד) בני רחל יוסף ובנימן.	(כד) בני רחל יוסף ובנימן.
(כה) ובני בלה שפחת רחל דן ונפתלי.	(כה) ובני בלה שפחת רחל דן ונפתלי.
(כו) ובני זלפה שפחת לאה גד ואשר אלה בני יעקב אשר ילד לו בפדן ארם.	(כו) אשר ילד לו – שנולדו לו.
(כז) ויבא יעקב אל יצחק אביו ממרא קרית הארבע הוא חברון אשר גר שם אברהם ויצחק.	
(כח) ויהיו ימי יצחק מאת שנה ושמנים שנה.	
(כט) ויגוע יצחק וימת ויאסף אל עמיו זקן ושבוע ימים ויקברו אתו עשו ויעקב בניו.	(כט) ויגוע יצחק – יצחק נפטר ומת. ויאסף אל עמיו – הצטרף לאבותיו, מת. זקן ושבוע ימים – בגיל מבוגר ובבריאות טובה.

פרשת וישב

פרק לו

חלומות יוסף ושנאת האחים פרק לו פסוקים א-יא

פסוקי התורה

מילון

(א) וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְוָרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן.

(ב) רָעָה אֶת אָחִיו בְּצֹאן – רועה עם אחיו את הצאן.
וְהָיָה נָעַר – והוא נמצא עם.
וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דִּבְתָּם רָעָה אֶל אֲבִיהֶם – יוסף סיפר לאביהם על מעשיהם הרעים.

(ב) אֱלֹהֵי תִלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן שִׁבְעַת עָשָׂרָה שָׁנָה הָיָה רָעָה אֶת אָחִיו בְּצֹאן וְהָיָה נָעַר אֶת בְּנֵי בְלָקָה וְאֶת בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דִּבְתָּם רָעָה אֶל אֲבִיהֶם.

(ג) וַיִּשְׂרָאֵל אֶהָב אֶת יוֹסֵף מִכָּל בְּנָיו כִּי בֶן זִקְנִים הוּא לוֹ וַעֲשֵׂה לוֹ כְּתֻנֹּת פָּסִים.

(ג) בֶּן זִקְנִים – לד שנוולד לו כשהיה מבוגר.

(ד) וַיֵּרָאוּ אָחִיו כִּי אֹתוֹ אֶהָב אֲבִיהֶם מִכָּל אָחִיו וַיִּשְׁנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכֹלוּ דַּבְּרוֹ לְשָׁלָם.

(ד) וְלֹא יָכֹלוּ דַּבְּרוֹ לְשָׁלָם – לא יכלו אפילו לומר לו שלום (כי שנאו אותו).

(ה) וַיַּחֲלֹם יוֹסֵף חֲלֹם וַיַּגֵּד לְאָחִיו וַיּוֹסִפוּ עוֹד שֹׁנְאֵה אֹתוֹ.

(ה) שֹׁנְאֵה אֹתוֹ – לשנוא אותו.

(ו) וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׁמַעוּ נָא הַחֲלֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתִּי.

(ו) מֵאֲלֹמִים אֲלֹמִים – אוספים את האלומות אֲלֵמַתִּי – האלומה שלי, אלומה - אגודת שיבולים שנקצרה.
נִצְבָּה – נעמדה.
תִּסְבְּינָה – יפנו.

(ז) וַהֲנֵה אֲנַחְנִי מֵאֲלֹמִים אֲלֹמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וַהֲנֵה קִמָּה אֲלֵמַתִּי וְגַם נִצְבָּה וַהֲנֵה תִסְבְּינָה אֲלֵמַתִּיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶינָה לְאֵלֵמַתִּי.

(ח) הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם מְשׁוֹל תִּמְשָׁל בָּנוּ – האם אתה רוצה לשלוט עלינו? שֹׁנְאֵה אֹתוֹ לשנוא אותו.

(ח) וַיֹּאמְרוּ לוֹ אָחִיו הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם מְשׁוֹל תִּמְשָׁל בָּנוּ וַיּוֹסִפוּ עוֹד שֹׁנְאֵה אֹתוֹ עַל חֲלֻמָּתוֹ וְעַל דִּבְרָיו.

(ט) וַיַּחֲלֹם עוֹד חֲלֹם אַחֵר וַיַּסְפֵּר אֹתוֹ לְאָחִיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲלֻמָּתִי חֲלֹם עוֹד וַהֲנֵה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי.

(י) וַיַּגְעֵר בּוֹ אָבִיו – אביו נזף בו.
הַבּוֹא נְבוֹא – האם נבוא?

(י) וַיַּסְפֵּר אֶל אָבִיו וְאֵל אָחִיו וַיַּגְעֵר בּוֹ אָבִיו וַיֹּאמֶר לוֹ מָה הַחֲלֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתָּ הַבּוֹא נְבוֹא אֲנִי וְאַמְדָּה וְאַחִידָה לְהִשְׁתַּחֲוֹת לָךְ אַרְצָה.

(יא) שָׁמַר אֶת הַדָּבָר – המתין לראות מתי החלום יתגשם.

(יא) וַיִּקְנְאוּ בּוֹ אָחִיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת הַדָּבָר.

שליחת יוסף אל האחים פרק לו פסוקים יב-יז

פסוקי התורה

מילון

(יב) וילכו אחיו לרעות את צאן אביהם בשכם.

(יג) ויאמר ישׂראל אל יוסף הלוא אחיך רעים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הנני.

(יג) הלוא – הרי.
לכה ואשלחך – בא ואשלח אותך.
הנני – הנה אני, אני מוכן למשימה.

(יד) ויאמר לו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והשבני דבר וישלחהו מעמק חברון ויבא שכם.

(יד) והשבני דבר – תחזיר לי תשובה (מה שלום אחיך).
וישלחהו – שלח אותו.
ויבא – הגיע.

(טו) וימצאהו איש והנה תעה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה תבקש.

(טו) וימצאהו – פגש אותו.
תעה בשדה – אובד בשדה ומחפש את הדרך.
מה תבקש – מה אתה מחפש?

(טז) ויאמר את אחי אנכי מבקש הגידה נא לי איפה הם רעים.

(טז) הגידה נא לי – תגיד לי בבקשה.

(יז) ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי אמרים נלכה דתניה וילך יוסף אחר אחיו וימצאם בדתן.

(יז) נסעו מזה – הלכו מפה.

האחים רוצים להמית את יוסף פרק לו פסוקים יח-כד

פסוקי התורה

מילון

(יח) ויראו אתו מרחק ובטרים יקרב אליהם ויתנכלו אתו להמיתו.

(יח) ובטרים יקרב אליהם – לפני שהתקרב אליהם.
ויתנכלו אתו להמיתו – תכננו להרוג אותו.

(יט) ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלמות הלזה בא.

(יט) הלזה – הזה.

(כ) ועתה לכו ונהרגהו ונשלכהו באחד הבורות ואמרנו חיה רעה אכלתהו ונראה מה יהיו חלמותיו.

(כ) אכלתהו – אכלה, טרפה אותו.
ונראה מה יהיו חלמותיו – מה יקרה עם חלומותיו.

(כא) וישמע ראובן ויצלהו מידם ויאמר לא נפנו נפש.

(כא) לא נפנו נפש – לא נהרוג אותו.

(כב) ויאמר אליהם ראובן אל תשפכו דם השליכו אתו אל הבור הזה אשר במדבר ויד אל תשלחו בו למען הציל אתו מידם להשיבו אל אביו.

(כב) ויד אל תשלחו בו – אל תפגעו בו.
למען הציל אתו – בשביל להציל אותו.

(כג) ויהי כאשר בא יוסף אל אחיו ויפשיטו את יוסף את כתנתו את כתנת הפסים אשר עליו.

(כד) ויקחהו וישלכו אתו הברה והבור רק אין בו מים.

מכירת יוסף פרק לז פסוקים כה-ל

פסוקי התורה

מילון

(כה) אַרְחַת יִשְׁמַעְאֵלִים – שיירת גמלים של ישמעאלים.
נִכְאֵת וְצָרִי וְלֹט – סוגי בשמים.

(כו) מָה בָּצַע כִּי נִהְלַגְתָּ אֶת אַחִינוּ – מה נרוויח אם נהרוג את אחינו?
וְכַסִּינוּ אֶת דָּמּוֹ – ונסתיר את דבר הריגתו.

(כז) וַיִּדְּנוּ אֶל תְּהִי בּוֹ – ואנחנו לא נהרוג אותו.

(כט) וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו – הצטער מאוד ונהג כמו אבל.

(ל) וַאֲנִי אָנֹכִי אֲנִי בָּא – מה אעשה עכשיו?

(כה) וַיָּשְׁבוּ לֶאֱכֹל לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיֵּרְאוּ וְהִנֵּה אַרְחַת יִשְׁמַעְאֵלִים בָּאָה מִגִּלְעָד וְגַמְלֵיהֶם נִשְׂאִים נִכְאֵת וְצָרִי וְלֹט הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרָיִמָּה.

(כו) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל אַחִיו מָה בָּצַע כִּי נִהְלַגְתָּ אֶת אַחִינוּ וְכַסִּינוּ אֶת דָּמּוֹ.

(כז) לָכֵן וְנִמְכְּרֵנוּ לִישְׁמַעְאֵלִים וַיִּדְּנוּ אֶל תְּהִי בּוֹ כִּי אַחִינוּ בִּשְׂרָנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אַחִיו.

(כח) וַיַּעֲבְרוּ אֲנָשִׁים מִדִּנְיָנִים סַחְרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת יוֹסֵף מִן הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת יוֹסֵף לִישְׁמַעְאֵלִים בְּעֶשְׂרִים כֶּסֶף וַיָּבִיאוּ אֶת יוֹסֵף מִצְרָיִמָּה.

(כט) וַיָּשֶׁב רְאוּבֵן אֶל הַבּוֹר וְהִנֵּה אֵין יוֹסֵף בַּבּוֹר וַיִּקְרַע אֶת בְּגָדָיו.

(ל) וַיָּשֶׁב אֶל אַחִיו וַיֹּאמֶר הִילָד אֵינָנוּ וַאֲנִי אָנֹכִי אֲנִי בָּא.

הבשורה ליעקב על מות יוסף פרק לז פסוקים לא-לה

פסוקי התורה

מילון

(לא) שְׁעִיר עִזִּים – הזכר בעיזים, תיש.

(לב) זֹאת מִצְאָנוּ – את הכתנת הזו מצאנו.
הִכָּר נָא – האם אתה מכיר, מזהה?
הַכְתַּנְתָּ בְּנֶדְ הוּא אִם לֹא – האם זאת הכתנת של בינדאו שלא?

(לג) וַיִּפְיֶרָה – היכיר, זיהה אותה.
אֶכְלָתָהּ – אכלה, טרפה אותה.

(לד) שְׁמִלְתִּיו – בגדיו.
וַיִּשֶׁם שֶׁק בְּמִתְנִיו – קשר שק מסביב למותניו, סימן לאבלות.
יָמִים רַבִּים – זמן רב.

(לה) לָנַחְמוּ לָנַחַם, להרגיע אותו מצערו.
וַיִּמָּאן – סרב.
כִּי אֶרְדָּ אֶל בְּנֵי אֲבִל שְׂאֵלָה – אני אתאבל עד יום מותי.
וַיִּבְדֵּךְ אֶתוֹ אֲבִיו – יעקב בכה על מות יוסף.

(לא) וַיִּקְחוּ אֶת כְּתַנְתִּי יוֹסֵף וַיִּשְׁחָטוּ שְׁעִיר עִזִּים וַיִּטְבְּלוּ אֶת הַכְתַּנְתִּי בָדָם.

(לב) וַיִּשְׁלְחוּ אֶת כְּתַנְתִּי הַפָּסִים וַיָּבִיאוּ אֶל אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ זֹאת מִצְאָנוּ הִכָּר נָא הַכְתַּנְתִּי בְּנֶדְ הוּא אִם לֹא.

(לג) וַיִּפְיֶרָה וַיֹּאמֶר כְּתַנְתִּי בְנֵי חִיָּה רָעָה אֶכְלָתָהּ טָרֵף טָרֵף יוֹסֵף.

(לד) וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שְׁמִלְתִּיו וַיִּשֶׁם שֶׁק בְּמִתְנִיו וַיִּתְאַבֵּל עַל בָּנוּ יָמִים רַבִּים.

(לה) וַיִּקְמוּ כָל בָּנָיו וְכָל בָּנֵתוֹ לָנַחְמוֹ וַיִּמָּאן לְהַתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי אֶרְדָּ אֶל בְּנֵי אֲבִל שְׂאֵלָה וַיִּבְדֵּךְ אֶתוֹ אֲבִיו.

פרק לט

הצלחת יוסף בבית פוטיפר פרק לט פסוקים א-ו

פסוקי התורה

מילון

(א) סָרִיס פְּרָעָה – משרת של פרעה.
שֵׁר הַטְּבָחִים – השר הממונה על ההוצאה
להורג של מי שנגזר עליו מיתה.
הוֹרְדָּהּ שְׂמָה – הורידו אותו (את יוסף) לשם
(למצרים).

(ב) וַיְהִי ה' אֶת יוֹסֵף – ה' היה עם יוסף ועזר
לו.
וַיְהִי אִישׁ מְצָלִיחַ – הצליח בכל מה שעשה.

(ג) ה' מְצָלִיחַ בְּיָדוֹ – ה' עושה שיצליח.

(ד) וַיִּפְקְדֵהוּ עַל בֵּיתוֹ – מינה אותו להיות
אחראי על כל מה שבביתו.
וְכָל יֵשׁ לוֹ נָתַן בְּיָדוֹ – כל מה שיש לו, נתן
ליוסף להיות אחראי עליו.

(ו) וַיַּעֲזֹב – נתן, הפקיד.
וְלֹא יָדַע אֶתוֹ מְאוּמָה – לא מנע ממנו דבר.

(א) וַיּוֹסֶף הוֹרֵד מִצְרַיִם וַיִּקְנֶהוּ פוֹטִיפָר סָרִיס
פְּרָעָה שֵׁר הַטְּבָחִים אִישׁ מְצָרִי מִיַּד
הַיִּשְׁמְעֵאלִים אֲשֶׁר הוֹרְדָּהוּ שְׂמָה.

(ב) וַיְהִי ה' אֶת יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מְצָלִיחַ וַיְהִי בְּבֵית
אֲדֹנָיו הַמִּצְרִי.

(ג) וַיֵּרָא אֲדֹנָיו כִּי ה' אִתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה ה'
מְצָלִיחַ בְּיָדוֹ.

(ד) וַיִּמְצָא יוֹסֵף חֵן בְּעֵינָיו וַיִּשְׁרֹת אֹתוֹ וַיִּפְקְדֵהוּ
עַל בֵּיתוֹ וְכָל יֵשׁ לוֹ נָתַן בְּיָדוֹ.

(ה) וַיְהִי מֵאֲזַי הִפְקִיד אֹתוֹ בְּבֵיתוֹ וְעַל כָּל אֲשֶׁר יֵשׁ
לוֹ וַיִּבְרָךְ ה' אֶת בֵּית הַמִּצְרִי בְּגִלְל יוֹסֵף וַיְהִי
בְּרֶכֶת ה' בְּכָל אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ בְּבֵית וּבְשָׂדֶה.

(ו) וַיַּעֲזֹב כָּל אֲשֶׁר לוֹ בְּיַד יוֹסֵף וְלֹא יָדַע אֹתוֹ
מְאוּמָה כִּי אִם הִלָּחֵם אֲשֶׁר הוּא אוֹכֵל וַיְהִי
יוֹסֵף יָפָה תֹאֵר וַיִּפָּה מְרָאֶה.

הצלחת יוסף בבית הסוהר פרק לט פסוקים כא-כג

פסוקי התורה

מילון

(כא) וַיְהִי ה' אֶת יוֹסֵף – ה' היה עם יוסף
ועזר לו.
וַיֵּט אֱלֹהֵי חֶסֶד – עשה שיהיה לו טוב.
וַיִּתֵּן חֵנוֹ – גרם שהוא יהיה אהוב.

(כב) בְּיַד יוֹסֵף – תחת אחריותו של יוסף.
וְאֵת כָּל אֲשֶׁר עֹשִׂים שָׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה –
יוסף היה אומר לאסירים מה לעשות.

(כג) אֵין שֵׁר בֵּית הַסֹּהֵר רֹאֶה אֶת כָּל מְאוּמָה
בְּיָדוֹ – שר בית הסוהר סומך על יוסף
ולא מתערב בהחלטותיו.
בְּאֲשֶׁר ה' אִתּוֹ – בגלל שה' איתו.

(כא) וַיְהִי ה' אֶת יוֹסֵף וַיֵּט אֱלֹהֵי חֶסֶד וַיִּתֵּן חֵנוֹ
בְּעֵינָיו שֵׁר בֵּית הַסֹּהֵר.

(כב) וַיִּתֵּן שֵׁר בֵּית הַסֹּהֵר בְּיַד יוֹסֵף אֶת כָּל
הָאֲסִירִים אֲשֶׁר בְּבֵית הַסֹּהֵר וְאֵת כָּל אֲשֶׁר
עֹשִׂים שָׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה.

(כג) אֵין שֵׁר בֵּית הַסֹּהֵר רֹאֶה אֶת כָּל מְאוּמָה בְּיָדוֹ
בְּאֲשֶׁר ה' אִתּוֹ וְאֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה ה' מְצָלִיחַ.

פרק מ

שר המשקים ושר האופים מושלכים לכלא פרק מ פסוקים א-ח

פסוקי התורה

מילון

- (א) וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חֲטָאוּ מִשְׁקָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וְהָאֶפֶה לְאֹדְנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם.
- (ב) וַיִּקְצֹף פְּרָעָה עַל שְׁנֵי סְרִיסָיו עַל שֶׁר הַמִּשְׁקִים וְעַל שֶׁר הָאֹפִים.
- (ג) וַיִּתֵּן אֹתָם בְּמִשְׁמֶר בֵּית שֶׁר הַטְּבָחִים אֶל בֵּית הַסֵּהר מְקוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף אָסוּר שָׁם.
- (ד) וַיִּפְקֹד שֶׁר הַטְּבָחִים אֶת יוֹסֵף אֹתָם וַיִּשְׁתָּר אֹתָם וַיְהִיו יָמִים בְּמִשְׁמֶר.
- (ה) וַיַּחְלְמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלֹמוֹ בְּלֵילָה אֶחָד אִישׁ כְּפַתְרוֹן חֲלֹמוֹ הַמִּשְׁקָה וְהָאֶפֶה אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם אֲשֶׁר אָסוּרִים בְּבֵית הַסֵּהר.
- (ו) וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בְּבֹקֶר וַיְרֹא אֹתָם וְהִנֵּם זֹעֲפִים.
- (ז) וַיִּשְׁאַל אֶת סְרִיסֵי פְרָעָה אֲשֶׁר אֹתוֹ בְּמִשְׁמֶר בֵּית אֹדְנָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ פְּנִיכֶם רָעִים הַיּוֹם.
- (ח) וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו חֲלוֹם חֲלֹמְנוּ וּפְתָר אֵין אֹתוֹ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יוֹסֵף הֲלוֹא לְאֵלֵקִים פְּתָרִים סָפְרוּ נָא לִּי.
- (א) מִשְׁקָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם – השר האחראי על המשקאות בארמון מלך מצרים.
- הָאֶפֶה – השר האחראי על הלחמים והמאפים בארמון מלך מצרים.
- (ב) וַיִּקְצֹף פְּרָעָה – פרעה כעב.
- סְרִיסָיו – עבדיו.
- (ג) וַיִּתֵּן אֹתָם בְּמִשְׁמֶר בֵּית שֶׁר הַטְּבָחִים – שם אותם בכלא שבאחריות שר הטבחים, האחראי להוצאות להורג. מְקוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף אָסוּר שָׁם – במקום שגם יוסף היה כלוא בו.
- (ד) וַיִּפְקֹד שֶׁר הַטְּבָחִים אֶת יוֹסֵף אֹתָם וַיִּשְׁתָּר – ויפקד שר הטבחים את יוסף אתם וישרת אותם. וַיְהִיו יָמִים בְּמִשְׁמֶר – היו בכלא מספר ימים.
- (ה) וַיַּחְלְמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלֹמוֹ בְּלֵילָה אֶחָד – שניהם חלמו חלום באותו הלילה. אִישׁ כְּפַתְרוֹן חֲלֹמוֹ – בחלום היה רמז הפתרון. / כל אחד חלם בנוסף את פתרון חלום חבירו.
- (ו) וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בְּבֹקֶר וַיְרֹא אֹתָם וְהִנֵּם זֹעֲפִים – וירא אותם והנם זועפים.
- (ז) וַיִּשְׁאַל אֶת סְרִיסֵי פְרָעָה אֲשֶׁר אֹתוֹ בְּמִשְׁמֶר בֵּית אֹדְנָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ פְּנִיכֶם רָעִים הַיּוֹם? – מדוע אתם כועסים ורוגזים?
- (ח) וַיֹּאמְרוּ אֵין אֹתוֹ – אין מי שיפתור לנו את משמעות החלום שחלמנו. הֲלוֹא לְאֵלֵקִים פְּתָרִים – הרי ה' יודע לפתור חלומות.

חלומות שר המשקים ושר האופים ופתרונותיהם פרק מ פסוקים ט-יט

פסוקי התורה

מילון

(ט) בחלומי והנה גפן לפני - בחלום אניח רואה גפן מולי.

(י) שריגם - ענפים.
והוא כפרחת עלתה נצה - הגפן פורחת ויש בה ניצנים של הפרחים.
הבשילו אשכלתיה ענבים - על הגפן אשכולות ענבים בשלים.

(יא) ואשחט - וסחטתי
ואתן את הכוס על כף פרעה - אגיש לפרעה את הכוס לשתות.

(יב) זה פתרנו - זה פתרון החלום.

(יג) ישא פרעה את ראשו - פרעה ינשא וירומם אותך - ייתן לך תפקיד בכיר.
והשיבך על כנך - ויחזיר אותך לתפקידך.
כמשפט הראשון - כמו שהיה בתחילה.
אשר היית משקהו - שהיית שר המשקים שלו.

(יד) כי אם זכרתי אתך באשר ייטב לך - אם תזכור אותי בזמן שיהיה לך טוב ותחזור לתפקידך.
והזכרתי אל פרעה - תזכיר אותי בפני פרעה.
והוצאתני מן הבית הזה - תשחרר אותי מהכלא.

(טו) כי גנב גנבתי - כי לקחו וחטפו אותי.
לא עשיתי מאומה כי שמו אתי בבור - השליחו אותי לכלא למרות שלא עשיתי דבר.

(טז) כי טוב פתר - פתרון החלום היה לטובה.
סלי חרי - סלים קלועים שיש בהם חורים.

(יז) מכל מאכל פרעה מעשה אפה - מכל מאכלי המלך האפויים.

(יט) ישא פרעה את ראשו מעליך - פרעה יהרוג אותך.

(ט) ויספר שר המשקים את חלמו ליוסף ויאמר לו בחלומי והנה גפן לפני.

(י) ובגפן שלשה שריגם והוא כפרחת עלתה נצה הבשילו אשכלתיה ענבים.

(יא) וכוס פרעה בדי ואקח את הענבים ואשחט אתם אל כוס פרעה ואתן את הכוס על כף פרעה.

(יב) ויאמר לו יוסף זה פתרנו שלשת השרגים שלשת ימים הם.

(יג) בעוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשו והשיבך על כנך ונתת כוס פרעה בידו כמשפט הראשון אשר היית משקהו.

(יד) כי אם זכרתי אתך באשר ייטב לך ועשית נא עמדי חסד והזכרתי אל פרעה והוצאתני מן הבית הזה.

(טו) כי גנב גנבתי מארץ העברים וגם פה לא עשיתי מאומה כי שמו אתי בבור.

(טז) וירא שר האפים כי טוב פתר ויאמר אל יוסף אף אני בחלומי והנה שלשה סלי חרי על ראשי.

(יז) ובסל העליון מכל מאכל פרעה מעשה אפה והעוף אכל אתם מן הסל מעל ראשי.

(יח) ויען יוסף ויאמר זה פתרנו שלשת הסלים שלשת ימים הם.

(יט) בעוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשו מעליך ותלה אותך על עץ ואכל העוף את בשרך מעליך.

התגשמות חלומות שר המשקים ושר האופים פרק מ פסוקים כ-כג

פסוקי התורה

מילון

(כ) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יוֹם הַלֵּדָת אֶת פְּרָעָה וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּה לְכָל עֲבָדָיו וַיֵּשֶׂא אֶת רֹאשׁ שֵׁר הַמִּשְׁקִים וְאֶת רֹאשׁ שֵׁר הָאֹפִים בְּתוֹךְ עֲבָדָיו.

(כא) וַיֵּשֶׁב אֶת שֵׁר הַמִּשְׁקִים עַל מִשְׁקָהוּ –
החזיר את שר המשקים לתפקידו.

(כא) וַיֵּשֶׁב אֶת שֵׁר הַמִּשְׁקִים עַל מִשְׁקָהוּ וַיִּתֵּן הַכּוֹס עַל כַּף פְּרָעָה.

(כב) כַּאֲשֶׁר פָּתַר לָהֶם - כפי שפתר להם.

(כב) וְאֵת שֵׁר הָאֹפִים תָּלַה כַּאֲשֶׁר פָּתַר לָהֶם יוֹסֵף.

(כג) וַיִּשְׁכַּחְהוּ – שכח אותו.

(כג) וְלֹא זָכַר שֵׁר הַמִּשְׁקִים אֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁכַּחְהוּ.

פרשת מקץ

פרק מא

חלומות פרעה וחיפושיו אחר פתרונותיהם פרק מא פסוקים א-יג

מילון	פסוקי התורה
(א) מקץ שְׁנָתִים זְמַנִּים – לאחר שנתיים. עָמַד עַל הַיָּאָר – עומד על שפת היאור.	(א) וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתִים זְמַנִּים וּפְרָעָה חָלֵם וְהִנֵּה עֹמֵד עַל הַיָּאָר.
(ב) וּבְרִיאַת בָּשָׂר – שמנות. וַתַּרְעִינָה בָּאָחוּ – הפרות הסתובבו ואכלו עשב בשדה.	(ב) וְהִנֵּה מִן הַיָּאָר עֹלֹת שִׁבְעַת פָּרוֹת יָפוֹת מְרֻאָה וּבְרִיאַת בָּשָׂר וַתַּרְעִינָה בָּאָחוּ.
(ג) רָעוֹת מְרֻאָה – ניראות לא טוב. וְדִקּוֹת בָּשָׂר – רזות. וַתַּעֲמִדְנָה אֶצֶל – עמדו ליד.	(ג) וְהִנֵּה שִׁבְעַת פָּרוֹת אַחֲרוֹת עֹלֹת אַחֲרֵיהֶן מִן הַיָּאָר רָעוֹת מְרֻאָה וְדִקּוֹת בָּשָׂר וַתַּעֲמִדְנָה אֶצֶל הַפָּרוֹת עַל שַׁפַּת הַיָּאָר.
(ד) וַיִּיקֶץ פְּרָעָה – פרעה התעורר.	(ד) וַתֵּאכְלֶנָה הַפָּרוֹת רָעוֹת הַמְרֻאָה וְדִקּוֹת הַבָּשָׂר אֶת שִׁבְעַת הַפָּרוֹת יָפוֹת הַמְרֻאָה וְהַבְּרִיאַת וַיִּיקֶץ פְּרָעָה.
(ה) וַיַּחֲלֵם שְׁנִית – חלם פעם נוספת. עֹלֹת בְּקִנְיָה אֶחָד – צומחות מגבעול אחד.	(ה) וַיִּישָׁן וַיַּחֲלֵם שְׁנִית וְהִנֵּה שִׁבְעַת שִׁבְלִים עֹלֹת בְּקִנְיָה אֶחָד בְּרִיאֹת וְטֹבוֹת.
(ו) וַיִּשְׁדּוּפֹת קָדִים – יבשות בגלל רוח חמה שנשבה מהמזרח.	(ו) וְהִנֵּה שִׁבְעַת שִׁבְלִים דִּקּוֹת וַיִּשְׁדּוּפֹת קָדִים צִמְחוֹת אַחֲרֵיהֶן.
(ז) וַתִּבְלַעְנָה הַשִּׁבְלִים הַדִּקּוֹת אֶת שִׁבְעַת הַשִּׁבְלִים הַבְּרִיאֹת וְהַמְּלֹאוֹת וַיִּיקֶץ פְּרָעָה וְהִנֵּה חִלּוֹם.	(ז) וַתִּבְלַעְנָה הַשִּׁבְלִים הַדִּקּוֹת אֶת שִׁבְעַת הַשִּׁבְלִים הַבְּרִיאֹת וְהַמְּלֹאוֹת וַיִּיקֶץ פְּרָעָה וְהִנֵּה חִלּוֹם.
(ח) וַתִּפְעֹם רוּחוֹ – התרגש (מהחלום). חֲרָטְמִי מִצָּרִים – הכוהנים והקוסמים של מצרים. וַאֲיֵן פּוֹתֵר אוֹתָם – אף אחד לא ידע לפתור אותם.	(ח) וַיְהִי בְּבֹקֶר וַתִּפְעֹם רוּחוֹ וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא אֶת כָּל חֲרָטְמֵי מִצְרַיִם וְאֶת כָּל חֲכָמֶיהָ וַיְסַפֵּר פְּרָעָה לָהֶם אֶת חִלְמוֹ וַאֲיֵן פּוֹתֵר אוֹתָם לִפְרָעָה.
(י) קֶצֶף – כעס. בְּמִשְׁמַר – בכלא.	(ט) וַיְדַבֵּר שֵׁר הַמִּשְׁקִים אֶת פְּרָעָה לֵאמֹר אֵת חֲטָאִי אֲנִי מִזְכִּיר הַיּוֹם.
	(י) פְּרָעָה קֶצֶף עַל עֲבָדָיו וַיִּתֵּן אֹתִי בְּמִשְׁמַר בֵּית שֵׁר הַטְּבָחִים אֹתִי וְאֶת שֵׁר הָאֲפִים.
	(יא) וַנַּחֲלֶמָה חִלּוֹם בְּלִילָה אֶחָד אֲנִי וְהוּא אִישׁ כְּפִתְרוֹן חִלְמוֹ חֲלָמָנוּ.
	(יב) וְשֵׁם אֶתְנֹנִי נָעַר עֲבָרִי עֲבָד לְשֵׁר הַטְּבָחִים וַנְּסַפֵּר לוֹ וַיִּפְתֹּר לָנוּ אֶת חִלְמֵינוּ אִישׁ כְּחִלְמוֹ פֶּתֵר.
(יג) כֹּאֲשֶׁר פֶּתַר לָנוּ כֵּן הָיָה – כפי שפתר לנו כך קרה. הַשִּׁיב עַל כְּנִי – החזיר לתפקידי.	(יג) וַיְהִי כֹאֲשֶׁר פֶּתַר לָנוּ כֵּן הָיָה אֹתִי הַשִּׁיב עַל כְּנִי וְאֵתוֹ תִּלְהָה.

יוסף פותר את חלומות פרעה פרק מא פסוקים יד-לב

פסוקי התורה

מילון

(יד) וַיִּרְצֵהוּ מִן הַבּוֹר – הוציאו אותו במהירות מבור הכלא.
וַיִּגְלַח וַיַּחֲלֵף שְׂמֹלֶתוֹ – התגלח והחליף בגדים.

(טו) וּפִתַּר אֵין אֹתוֹ – אין מי שיפתור אותו.
וַאֲנִי שְׂמַעְתִּי עֲלֶיךָ לֵאמֹר – שמעתי שאמרו עליך.
תִּשְׁמַע חֲלוֹם לִפְתָּר אֹתוֹ – כשאתה שומע חלום, אתה יודע לפתור אותו.

(טז) בִּלְעָדִי – אין זה אני (פותר החלומות).
אַלְקִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פְּרָעָה – ה' הוא זה שיתן תשובה ויפתור את החלום של פרעה לטובה.

(כד) וַאֲנִי מִגִּיד לִי – ואין מי שיגיד לי (את פתרון החלום).

(כה) חֲלוֹם פְּרָעָה אֶחָד הוּא – שני חלומות פרעה רומזים לדבר אחד.
אֶת אֲשֶׁר הָאֱלֹקִים עָשָׂה הִגִּיד לִפְרָעָה – ה' מגלה לפרעה את מה שהוא מתכנן לעשות.

(כו) הִרְקוֹת – הרזות.
שִׁדְפוֹת הַקֶּדִּים - יבשות מהרוח מזרחית.

(כח) הוּא הַדִּבֶּר אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי – זה מה שאמרתי.

(ל) וְקָמוּ שִׁבְעֵי שָׁנִי רָעָב – ובאו שבע שנות רעב.
וְכָלֵה הָרָעָב אֶת הָאָרֶץ - הרעב משמיד ומחסל את ארץ מצרים.

(לא) וְלֹא יִדָּע הַשִּׁבְעֵי בְּאֶרֶץ מִפְּנֵי הָרָעָב הַהוּא – לא יזכרו את השפע שהיה בארץ בגלל הרעב הקשה שיגיע אחריו.

(לב) וְעַל הַשָּׁנוֹת הַחֲלוֹם – ובגלל החזרה על החלום.
כִּי נָכוֹן הַדִּבֶּר מֵעַם הָאֱלֹקִים – אלוקים כבר החליט לעשות את הדבר.

(יד) וַיִּשְׁלַח פְּרָעָה וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף וַיִּרְצֵהוּ מִן הַבּוֹר וַיִּגְלַח וַיַּחֲלֵף שְׂמֹלֶתוֹ וַיָּבֵא אֶל פְּרָעָה.

(טו) וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֶל יוֹסֵף חֲלוֹם חֲלֹמָתִי וּפִתַּר אֵין אֹתוֹ וַאֲנִי שְׂמַעְתִּי עֲלֶיךָ לֵאמֹר תִּשְׁמַע חֲלוֹם לִפְתָּר אֹתוֹ.

(טז) וַיַּעַן יוֹסֵף אֶת פְּרָעָה לֵאמֹר בִּלְעָדִי אַלְקִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פְּרָעָה.

(יז) וַיִּדְבֵּר פְּרָעָה אֶל יוֹסֵף בְּחִלְמֵי הַנָּנִי עֹמֵד עַל שִׁפְתֵי הַיָּאֵר.

(כד) ... וַאֲמַר אֶל הַחֲרֻטִּים וַאֲנִי מִגִּיד לִי.

(כה) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל פְּרָעָה חֲלוֹם פְּרָעָה אֶחָד הוּא אֶת אֲשֶׁר הָאֱלֹקִים עָשָׂה הִגִּיד לִפְרָעָה.

(כו) שִׁבְעַת פְּרֹת הַטֹּבֹת שִׁבְעַת שָׁנִים הֵנָּה וְשִׁבְעַת הַשָּׁבָלִים הַטֹּבֹת שִׁבְעַת שָׁנִים הֵנָּה חֲלוֹם אֶחָד הוּא.

(כז) וְשִׁבְעַת הַפְּרוֹת הַרְקוֹת וְהַרְעַת הַעֲלֹת אַחֲרֵיהֶן שִׁבְעַת שָׁנִים הֵנָּה וְשִׁבְעַת הַשָּׁבָלִים הַרְקוֹת שִׁדְפוֹת הַקֶּדִּים יִהְיוּ שִׁבְעַת שָׁנֵי רָעָב.

(כח) הוּא הַדִּבֶּר אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל פְּרָעָה אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עָשָׂה הִרְאָה אֶת פְּרָעָה.

(כט) הֵנָּה שִׁבְעַת שָׁנִים בָּאוֹת שִׁבְעַת גְּדוֹל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם.

(ל) וְקָמוּ שִׁבְעַת שָׁנֵי רָעָב אַחֲרֵיהֶן וְנִשְׁכַּח כָּל הַשִּׁבְעֵי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְכָלֵה הָרָעָב אֶת הָאָרֶץ.

(לא) וְלֹא יִדָּע הַשִּׁבְעֵי בְּאֶרֶץ מִפְּנֵי הָרָעָב הַהוּא אַחֲרֵי כֵן כִּי כָבֵד הוּא מְאֹד.

(לב) וְעַל הַשָּׁנוֹת הַחֲלוֹם אֶל פְּרָעָה פָּעַמִּים כִּי נָכוֹן הַדִּבֶּר מֵעַם הָאֱלֹקִים וּמִמָּהֵר הָאֱלֹקִים לַעֲשׂוֹתוֹ.

יוסף מייעץ לפרעה כיצד לנהוג פרק מא פסוקים לג-לו

פסוקי התורה	מילון
(לג) ועתה ירא פרעה איש נבון וחכם וישיתתהו על ארץ מצרים.	(לג) ירא פרעה - פרעה יבחר. וישיתתהו על ארץ מצרים - ימנה אותו כאחראי על ארץ מצרים.
(לד) נעשה פרעה ויפקד פקדים על הארץ וחמש את ארץ מצרים בשבע שני השבע.	(לד) וחמש את ארץ מצרים - יקח חמישית מכל היבול בארץ מצרים. בשבע שני השבע - בשבע שנות השובע.
(לה) ויקצו את כל השנים הטבות הבאת האלה ויצברו בר תחת יד פרעה אכל בערים ושמרו.	(לה) ויקצו - יאספו. ויצברו בר - אספו תבואה. תחת יד פרעה - בשליטת ואחריות פרעה.
(לו) והיה האכל לפקדון לארץ לשבע שני הרעב אשר תהיין בארץ מצרים ולא תפרת הארץ ברעב.	(לו) והיה האכל לפקדון - האוכל ישמר. ולא תפרת הארץ ברעב - תושבי הארץ לא ימותו ברעב.
(לז) וייטב הדבר בעיני פרעה ובעיני כל עבדיו.	(לז) וייטב הדבר - הצעת יוסף היבה טובה.

פרעה מממנה את יוסף כמשנה למלך פרק מא פסוקים לח-מו

פסוקי התורה	מילון
(לח) ויאמר פרעה אל עבדיו הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו -	(לח) הנמצא כזה איש אשר רוח אלקים בו - האם יש אדם כזה שה' איתו.
(לט) ויאמר פרעה אל יוסף אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך.	(לט) אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת - אחרי שראינו שה' גילה לך כל זאת.
(מ) אתה תהיה על ביתי ועל פיד ישק כל עמי רק הכסא אגדל ממך.	(מ) תהיה על ביתי - תהיה אחראי על ביתי. ועל פיד ישק כל עמי - עמי יעשה כל מה שתאמר. רק הכסא אגדל ממך - אמנע ממך רק את כסא המלוכה.
(מא) ויאמר פרעה אל יוסף ראה נתתי אתך על כל ארץ מצרים.	(מא) נתתי אתך - מיניתי אותך אחראי.
(מב) ויסר פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן אתה על יד יוסף וילבש אתו בגדי שש וישם רבד הזהב על צוארו.	(מב) בגדי שש - בגדים לבנים משובחים. רבד הזהב - שרשרת זהב.
(מג) וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו ויקראו לפניו אברך ונתון אתו על כל ארץ מצרים.	(מג) במרכבת המשנה - המרכבה של סגן, המשנה למלך. אברך - תואר כבוד - חכם צעיר.
(מד) ויאמר פרעה אל יוסף אני פרעה ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים.	(מד) ובלעדיך - ובלי שתאשר.

(מה) צָפַנְתָּ פֶּעֶנֶחַ – מפענח הצפונות – פותר החלומות.
וַיֵּצֵא יוֹסֵף עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם – יוסף הפך אחראי על כל ארץ מצרים.

(מה) וַיִּקְרָא פְרַעֲהַ שֵׁם יוֹסֵף צָפַנְתָּ פֶּעֶנֶחַ וַיִּתֵּן לוֹ אֶת אֲסֵנֹת בֵּת פּוֹטִי פֶּרַע כֹּהֵן אֵן לְאִשָּׁה וַיֵּצֵא יוֹסֵף עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם.

(מו) וַיּוֹסֶף בֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה בָּעָמְדוֹ לִפְנֵי פְרַעֲהַ מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֵּצֵא יוֹסֵף מִלִּפְנֵי פְרַעֲהַ וַיַּעֲבֵר בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם.

שבע שנות השבע ותחילת שנות הרעב פרק מא פסוקים מז-נו

פסוקי התורה

מילון

(מז) וַתַּעַשׂ הָאָרֶץ בְּשִׁבְעַת שָׁנִי הַשָּׁבַע לְקַמְצִים.

(מז) לְקַמְצִים – תבואה רבה.

(מח) וַיִּקְבֹּץ אֶת כָּל אֹכֶל שִׁבְעַת שָׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ בָּאָרֶץ מִצְרַיִם וַיִּתֵּן אֹכֶל בְּעָרִים אֹכֶל שְׂדֵה הָעִיר אֲשֶׁר סְבִיבֹתֶיהָ נָתַן בְּתוֹכָהּ.

(מח) וַיִּקְבֹּץ – ויאסוף.
אֶת אֹכֶל שְׂדֵה הָעִיר אֲשֶׁר סְבִיבֹתֶיהָ נָתַן בְּתוֹכָהּ – המזון שגדל סביב העיר אסף והכניס לתוכה.

(מט) וַיַּצְבֵּר יוֹסֵף בָּר כַּחֲלוֹל הָיָם הָרַבָּה מְאֹד עַד כִּי חָדַל לְסַפֵּר כִּי אֵין מִסְפָּר.

(מט) וַיַּצְבֵּר יוֹסֵף בָּר – יוסף אסף תבואה רבה.
עַד כִּי חָדַל לְסַפֵּר – עד שהפסיק לספור.

(נ) וַלְיוֹסֵף יָלַד שְׁנֵי בָנִים בְּטָרִם תְּבוּאָה שְׁנַת הָרָעָב אֲשֶׁר יָלְדָה לוֹ אֲסֵנֹת בֵּת פּוֹטִי פֶּרַע כֹּהֵן אֵוֶן.

(נ) יָלַד – נולדו.
בְּטָרִם תְּבוּאָה – לפני שהגיע.

(נא) וַיִּקְרָא יוֹסֵף אֶת שֵׁם הַבְּכוֹר מְנַשֶּׁה כִּי נָשָׂא אֱלֹקִים אֶת כָּל עֲמָלִי וְאֵת כָּל בֵּית אָבִי.

(נא) נָשָׂא אֱלֹקִים – השכיח אלוקים את כל הסבל שלי.

(נב) וְאֵת שֵׁם הַשֵּׁנִי קָרָא אֶפְרַיִם כִּי הִפְרִנִי אֱלֹקִים בָּאָרֶץ עֲנִי.

(נב) הִפְרִנִי אֱלֹקִים – הרבה אותי ונתן לי ילדים
בָּאָרֶץ עֲנִי – בארץ בה סבלתי (מצרים).

(נג) וַתִּכְלֶינָה שְׁבַע שָׁנֵי הַשָּׁבַע אֲשֶׁר הָיָה בָּאָרֶץ מִצְרַיִם.

(נג) וַתִּכְלֶינָה – הסתיימו.

(נד) וַתַּחֲלִינָה שְׁבַע שָׁנֵי הָרָעָב לְבוֹא כְּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיְהִי רָעָב בְּכָל הָאֲרָצוֹת וּבְכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם הָיָה לֶחֶם.

(נד) וַתַּחֲלִינָה – התחילו.

(נה) וַתִּרְעַב כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּצְעַק הָעָם אֶל פְּרַעֲהַ לֵאמֹר וַיֵּאמֶר פְּרַעֲהַ לְכָל מִצְרַיִם לְכוּ אֵל יוֹסֵף אֲשֶׁר יֹאמַר לָכֶם תַּעֲשׂוּ.

(נו) וַיִּשְׁבֹּר לְמִצְרַיִם – מכר מזון למצרים.
וַיַּחֲזֹק הָרָעָב בָּאָרֶץ מִצְרַיִם – היה רעב כבד בארץ מצרים.

(נו) וַהֲרָעַב הָיָה עַל כָּל פְּנֵי הָאָרֶץ וַיִּפְתַּח יוֹסֵף אֶת כָּל אֲשֶׁר בָּהֶם וַיִּשְׁבֹּר לְמִצְרַיִם וַיַּחֲזֹק הָרָעָב בָּאָרֶץ מִצְרַיִם.

(נז) וְכָל הָאָרֶץ בָּאוּ מִצְרַיִמָּה לְשֹׁבֵר אֶל יוֹסֵף כִּי חָזַק הָרָעָב בְּכָל הָאָרֶץ.

(נז) לְשֹׁבֵר אֶל יוֹסֵף – לקנות מיוסף.

פרק מב

יעקב שולח את בניו למצרים לקנות אוכל פרק מב פסוקים א-ד

פסוקי התורה

מילון

- (א) וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שָׂבָר בְּמִצְרַיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
לְבָנָיו לָמָּה תִּתְּרָאוּ?
(ב) וַיֹּאמֶר הִנֵּה שְׂמֵעָתִי כִּי יֵשׁ שָׂבָר בְּמִצְרַיִם רְדּוּ
שָׁמָּה וְשִׁבְרוּ לָנוּ מִשָּׂם וְנַחֲיָה וְלֹא נָמוּת.
(ג) וַיֵּרְדּוּ אַחֵי יוֹסֵף עֲשָׂרָה לְשָׁבֵר בָּר מִמִּצְרַיִם.
(ד) וְאֵת בְּנֵימִין אַחֵי יוֹסֵף לֹא שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת
אָחִיו כִּי אָמַר פֶּן יִקְרָאֵנוּ אֲסוֹן.
(א) שָׂבָר – תבואה.
לָמָּה תִּתְּרָאוּ? – תראו את עצמכם שבעים.
(ב) רְדּוּ שָׁמָּה – רדו לשם (למצרים).
(ג) לְשָׁבֵר בָּר – לקנות תבואה.
(ד) לֹא שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת אָחִיו – יעקב לא שלח
(את בנימין) עם אחיו.
פֶּן יִקְרָאֵנוּ אֲסוֹן – שמא יקרה לו אסון.

האחים יורדים לקנות אוכל במצרים ונפגשים עם יוסף

פרק מב פסוקים ה-כח

פסוקי התורה

מילון

(ה) בְּתוֹךְ הַבָּאִים – בין האנשים שבאים למצרים (בכדי לקנות מזון).

(ו) לְכָל עַם הָאָרֶץ – לכל תושבי הארץ.

(ז) וַיִּכְרֶם – הכיר אותם. וַיִּתְּנָכֶם אֲלֵיהֶם – התייחס אליהם כמו אל זרים שאינו מכיר אותם. וַיִּדְּבֶר אֲתָם קְשׁוֹת – דיבר איתם בצורה לא נעימה ובקשיחות.

(ח) הִכְרָהוּ – הכירו אותו.

(ט) לִרְאוֹת אֶת עֲרוֹת הָאָרֶץ בָּאתָם – באתם בכדי לראות את נקודות הטורפה של הארץ ומהיכן קל להכנס אל מצרים ולכבוש אותה.

(י) נָחֲנוּ אֲנַחְנוּ – אנחנו אנשים ישרים. כְּנִים אֲנַחְנוּ – אנחנו אנשים ישרים.

(יא) הִקְטֹן אֶת אֲבִינוּ הַיּוֹם – הבן הקטן נשאר עכשיו עם אביו (בכנען). וְהֶאֱחָד אֵינָנוּ – ובן אחד נעלם ואיננו.

(יב) הוּא אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי – זה בדיוק הדבר שאמרתי לכם.

(יג) בָּזֹאת תִּבְחָנוּ – כך אבדוק אתכם (אם אתם דוברים אמת). חֵי פְרַעָה אִם תִּצָּאוּ מִזֶּה כִּי אִם בָּבוֹא אֲחִיכֶם הִקְטֹן הִנֵּה – אני נשבע בחיי פרעה שרק אם תביאו את האח הקטן אאמין לכם ולא אחשוד בכם.

(יד) שְׁלַחוּ מִכֶּם אֶחָד – שלחו אחד אחד מכם. הָאֲסֻרִּים – תהיו אסורים, תשבו בכלא. וַיִּבְחָנוּ דְּבָרֵיכֶם הָאֵמֶת אֲתָכֶם – ואבדוק אם אתם דוברים אמת ודבריכם נכונים.

(יז) אֶל מִשְׁמֶר – אל הכלא.

(יח) זֹאת עָשׂוּ וְחִיו – אם תעשו כך, תחיו!

(ה) וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִשְׁבֹּר בְּתוֹךְ הַבָּאִים כִּי הָיָה הָרָעַב בָּאָרֶץ כָּנָעַן.

(ו) וַיּוֹסֶף הוּא הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ הוּא הַמְּשַׁבֵּיר לְכָל עַם הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ אַפַּיִם אָרְצָה.

(ז) וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶת אֲחָיו וַיִּכְרֶם וַיִּתְּנָכֶם אֲלֵיהֶם וַיִּדְּבֶר אֲתָם קְשׁוֹת וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֵאִין בָּאתֶם וַיֹּאמְרוּ מֵאָרֶץ כְּנָעַן לִשְׁבֹּר אָכֹל.

(ח) וַיִּכֶּר יוֹסֵף אֶת אֲחָיו וְהֵם לֹא הִכְרָהוּ.

(ט) וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלָמוֹת אֲשֶׁר חָלֵם לָהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מְרִגְלִים אַתֶּם לִרְאוֹת אֶת עֲרוֹת הָאָרֶץ בָּאתֶם.

(י) וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לֹא אֲדִנִּי וְעַבְדִּיךָ בָּאוּ לִשְׁבֹּר אָכֹל.

(יא) כָּלָנוּ בְּנֵי אִישׁ אֶחָד נָחֲנוּ כְּנִים אֲנַחְנוּ לֹא הָיוּ עַבְדִּיךָ מְרִגְלִים.

(יב) וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֹא כִּי עֲרוֹת הָאָרֶץ בָּאתֶם לִרְאוֹת.

(יג) וַיֹּאמְרוּ שְׁנִים עָשָׂר עַבְדִּיךָ אֲחִים אֲנַחְנוּ בְּנֵי אִישׁ אֶחָד בָּאָרֶץ כְּנָעַן וְהִנֵּה הִקְטֹן אֶת אֲבִינוּ הַיּוֹם וְהֶאֱחָד אֵינָנוּ.

(יד) וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יוֹסֵף הוּא אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲלֵיכֶם לֵאמֹר מְרִגְלִים אַתֶּם.

(טו) בָּזֹאת תִּבְחָנוּ חֵי פְרַעָה אִם תִּצָּאוּ מִזֶּה כִּי אִם בָּבוֹא אֲחִיכֶם הִקְטֹן הִנֵּה.

(טז) שְׁלַחוּ מִכֶּם אֶחָד וַיִּקַּח אֶת אֲחִיכֶם וַאֲתָם הָאֲסֻרִּים וַיִּבְחָנוּ דְּבָרֵיכֶם הָאֵמֶת אֲתָכֶם וְאִם לֹא חֵי פְרַעָה כִּי מְרִגְלִים אַתֶּם.

(יז) וַיֹּאסֶף אֶתֶם אֶל מִשְׁמֶר שְׁלֹשֶׁת יָמִים.

(יח) וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי זֹאת עָשׂוּ וְחִיו אֶת הָאֱלֹקִים אֲנִי יָרָא.

(יט) אם כנים אתם אחיכם אחד ואסר בבית משמרכם ואתם לכו הביאו שֶׁבֶר רַעְבוֹן בְּתֵיכֶם.

(כ) ואת אחיכם הקטן תביאו אלי ונאמנו דבריכם ולא תמותו ויעשו כן.

(כא) ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה אלינו הצרה הזאת.

(כב) ויען ראובן אתם לאמר הלא אמרתי אליכם לאמר אל תחטאו בגלד ולא שמעתם וגם דמו הנה נדרש.

(כג) והם לא ידעו כי שמע יוסף כי המליץ בינתם.

(כד) וישב מעליהם ויבן וישב אליהם וידבר אליהם ויקח מאתם את שמעון ואסר אתו לעיניהם.

(כה) ויצו יוסף וימלאו את כליהם בר ולהשיב כספיהם איש אל שקו ולתת להם צדה לדרך ויעש להם כן.

(כו) וישאו את שברם על חמריהם וילכו משם.

(כז) ויפתח האחד את שקו לתת מספוא לחמרו במלון וירא את כספו והנה הוא בפי אמתחתו.

(כח) ויאמר אל אחיו הושב כספי וגם הנה באמתחתי ויצא לבם ויחרדו איש אל אחיו לאמר מה זאת עשה אלהים לנו.

(יט) אם כנים אתם – אם אתם דוברי אמת. בבית משמרכם – בבית הכלא בו אתם נמצאים. לכו הביאו שֶׁבֶר רַעְבוֹן בְּתֵיכֶם – לכו להביא את המזון למשפחותיכם.

(כ) ונאמנו דבריכם ולא תמותו – ואדע כי אתם דוברי אמת ולא אהרוג אתכם.

(כא) אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו – בזמן שראינו את הכאב והסבל (של יוסף) כשהתחנן אלינו (כשהשלכנו אותו לבור). ולא שמענו – לא הקשבנו (לצעקות יוסף ולתחנוניו).

(כב) אל תחטאו בגלד – אל תפגעו בילד (ביוסף). וגם דמו הנה נדרש – הנה מגיע העונש על הפגיעה בו (ביוסף).

(כג) המליץ בינתם – המתרגם היה ביניהם.

(כד) וישב מעליהם ויבן – התרחק והלך מהם, ובכה. וישב אליהם – חזר אליהם.

(כה) ויצו יוסף – יוסף מצווה (את עבדיו). כליהם – הכלים, השקים שלהם. צדה לדרך – מזון לצורך אכילה בדרך הארוכה.

(כו) וישאו את שברם על חמריהם – העמיסו את המזון שקנו על החמורים שלהם.

(כז) מספוא – מיני ירק וגרעינים המשמשים מזון לחמור. בפי אמתחתו – בפתח השק שלו.

(כח) הושב כספי – הכסף (ששלמתי בו על המזון) הוחזר לי. ויצא לבם – רעדו מפחד. ויחרדו איש אל אחיו לאמר – אמרו בחד זה לזה. מיני ירק וגרעינים המשמשים מאכל לבהמות.

האחים חוזרים לכנען ומספרים ליעקב את כל מה שקרה להם

פרק מב פסוקים כט-לח

פסוקי התורה

מילון

(כט) וַיָּבֹאוּ אֶל יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֶרְצָה כְּנָעַן וַיְגִידוּ לוֹ
אֵת כָּל הַקְּרֹת אֲתָם לֵאמֹר.

(ל) דָּבַר הָאִישׁ אֲדֹנִי הָאֶרֶץ אֲתָנוּ קָשׁוֹת וַיִּתֵּן אֲתָנוּ
כְּמִרְגָּלִים אֶת הָאֶרֶץ.

(לא) וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּנִים אֲנַחְנוּ לֹא הֵינּוּ מִרְגָּלִים.

(לב) שְׁנַיִם עָשָׂר אֲנַחְנוּ אֲחִים בְּנֵי אָבִינוּ הָאֶחָד
אֵינָנו וְהַקָּטָן הַיּוֹם אֶת אָבִינוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן.

(לג) וַיֹּאמֶר אֲלֵינוּ הָאִישׁ אֲדֹנִי הָאֶרֶץ בְּזֹאת אָדַע
כִּי בְנִים אַתֶּם אֲחִיכֶם הָאֶחָד הֵנִיחוּ אֹתִי וְאֶת
רַעְבּוֹן בְּתִיכֶם קָחוּ וְלָכוּ.

(לד) וַהֲבִיאוּ אֶת אֲחִיכֶם הַקָּטָן אֵלַי וְאָדַעָה כִּי לֹא
מִרְגָּלִים אַתֶּם כִּי בְנִים אַתֶּם אֶת אֲחִיכֶם אֲתָן
לָכֶם וְאֶת הָאֶרֶץ תִּסְחָרוּ.

(לה) וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׂקִיהֶם וְהָיָה אִישׁ צָרוּר
כְּסָפוֹ בְּשֶׁקֶוֹ וַיָּרֹאוּ אֶת צָרוֹת כְּסָפִיהֶם הֵמָּה
וַאֲבִיהֶם וַיִּירָאוּ.

(לו) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֹתִי שְׂפֹלְתֶם
יוֹסֵף אֵינָנו וְשִׁמְעוֹן אֵינָנו וְאֶת בְּנֵימִן תִּקְחוּ
עָלַי הֵיוּ כְּלָנָה.

(לז) וַיֹּאמֶר רְאוּבֵן אֶל אָבִיו לֵאמֹר אֶת שְׁנֵי בְנֵי
תָמִית אֲם לֹא אָבִיאָנוּ אֵלֶיךָ תִּנָּה אֹתוֹ עַל גְּדֵי
וְאֲנִי אֲשִׁיבָנוּ אֵלֶיךָ.

(לח) וַיֹּאמֶר לֹא יֵרֵד בְּנֵי עִמְכֶם כִּי אֲחִיו מֵת וְהוּא
לְבָדוֹ נִשְׁאָר וַיִּקְרָאֵהוּ אֲסֹן בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ
בָּהּ וְהוֹרְדְתֶם אֶת שִׁיבְתִּי בְּיָגוֹן שְׂאוּלָה.

(כט) אֶרְצָה כְּנָעַן – לארץ כנען.
כָּל הַקְּרֹת אֲתָם – כל מה שקרה להם.

(ל) הָאִישׁ אֲדֹנִי הָאֶרֶץ – האיש ששולט בארץ.
וַיִּתֵּן אֲתָנוּ כְּמִרְגָּלִים – האשים אותנו
בריגול.

(לא) בְּנִים אֲנַחְנוּ – אנחנו דוברי אמת.

(לג) הֵנִיחוּ אֹתִי – השאירו (במצרים) איתי.
וְאֶת רַעְבּוֹן בְּתִיכֶם – את המזון להשביע את
רעב משפחותיכם.

(לד) אֶת אֲחִיכֶם אֲתָן לָכֶם – אחזיר לכם את
שמעון אחיכם.
וְאֶת הָאֶרֶץ תִּסְחָרוּ – תוכלו לקנות ולמכור
סחורה בארץ מצרים.

(לה) מְרִיקִים שְׂקִיהֶם – מרוקנים את שקי
המזון שלהם.
צָרוּר כְּסָפוֹ בְּשֶׁקֶוֹ – הכסף שלהם היה בתוך
השקים שלהם.
הֵמָּה - הם

(לו) אֹתִי שְׂפֹלְתֶם – הפכתם אותי לאב שכול.
עָלַי הֵיוּ כְּלָנָה - .

(לז) תִּנָּה אֹתוֹ עַל גְּדֵי – תן לי אותו (את
בנימין).

(לח) וַיִּקְרָאֵהוּ אֲסֹן – ואם יקרה לו אסון.
וְהוֹרְדְתֶם אֶת שִׁיבְתִּי בְּיָגוֹן שְׂאוּלָה – תגרמו
לי שאמות בצער.

פרק מג

יעקב מבקש מבניו לשוב למצרים לקנות אוכל פרק מג פסוקים א-טו

פסוקי התורה

מילון

(א) וְהָרַעַב כָּבֵד בְּאֶרֶץ.

(א) וְהָרַעַב כָּבֵד בְּאֶרֶץ – בארץ היה רעב חזק.

(ב) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלוּ לֶאֱכֹל אֶת הַשֶּׁבֶר אֲשֶׁר הֵבִיאוּ מִמִּצְרַיִם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֲבִיהֶם שְׁבוּ שָׁבְרוּ לָנוּ מִעֵט אֶכֶל.

(ב) וּכְאֲשֶׁר כָּלוּ – כשסיימו.
שְׁבוּ שָׁבְרוּ לָנוּ – חזרו (למצרים) וקנו בשבילנו.

(ג) וַיֹּאמֶר אֲלֵיוֹ יְהוּדָה לֵאמֹר הֵעֵד הָעֵד בְּנוֹ הָאִישׁ לֵאמֹר לֹא תֵרְאוּ פָנַי בְּלִתִּי אֲחִיכֶם אֲתֻכֶּם.

(ג) הָעֵד הָעֵד בְּנוֹ הָאִישׁ – האיש (השליט במצרים) הזהיר אותנו.
לֹא תֵרְאוּ פָנַי בְּלִתִּי אֲחִיכֶם אֲתֻכֶּם – לא תבוא אלי אם אחיכם לא יבוא אתכם.

(ד) אִם יֵשֶׁד מְשַׁלַּח אֶת אֲחִינוֹ אֲתֵנוּ נֵרְדָּה וְנִשְׁבְּרָה לָךְ אֶכֶל.

(ד) אִם יֵשֶׁד מְשַׁלַּח – אם אתה מוכן לשלוח.

(ה) וְאִם אֵינְךָ מְשַׁלַּח לֹא נֵרַד כִּי הָאִישׁ אָמַר אֲלֵינוּ לֹא תֵרְאוּ פָנַי בְּלִתִּי אֲחִיכֶם אֲתֻכֶּם.

(ו) לָמָּה הִרְעַתֶּם לִי – למה עשיתם לי רע.
הָעוֹד לָכֶם אַח – שיש לכם עוד אח.

(ו) וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל לָמָּה הִרְעַתֶּם לִי לְהַגִּיד לְאִישׁ הָעוֹד לָכֶם אַח.

(ז) וַיֹּאמְרוּ שְׂאוֹל שָׁאֵל הָאִישׁ לָנוּ וְלְמוֹלְדֵתָנוּ לֵאמֹר הָעוֹד אֲבִיכֶם חַי הֵיטָ לָכֶם אַח וְנִגַּד לוֹ עַל פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הִידּוּעַ נָדַע כִּי יֹאמַר הוֹרִידוּ אֶת אֲחִיכֶם.

(ז) הִידּוּעַ נָדַע – האם יכולנו לדעת?

(ח) וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל יִשְׂרָאֵל אָבִיו שְׁלַחָה הֵנַּעַר אֲתִי וְנִקְוָמָה וְנִלְכָּה וְנַחֲיָה וְלֹא נָמוּת גַּם אֲנַחְנוּ גַּם אֶתָּה גַּם טַפְנוּ.

(ח) וְנִקְוָמָה וְנִלְכָּה – ונקום ונלך.
טַפְנוּ - ילדינו.

(ט) אֲנֹכִי אֶעֱרְבֶנּוּ מִיָּדִי תִּבְקָשׁנוּ אִם לֹא הֵבִיאתִיו אֲלֵיךְ וְהַצַּגְתִּיו לְפָנֶיךָ וְחֻטְאִתִּי לָךְ כָּל הַיָּמִים.

(ט) אֲנֹכִי אֶעֱרְבֶנּוּ מִיָּדִי תִּבְקָשׁנוּ – אני לוקח אחריות (על בנימין).
וְהַצַּגְתִּיו לְפָנֶיךָ – אראה לך אותו (כשאחזיר אותו בשלום)
וְחֻטְאִתִּי לָךְ כָּל הַיָּמִים – האשמה תהיה עלי כל הזמן.

(י) כִּי לוֹלֵא הִתְמַהֲמַהֲנוּ כִּי עֲתָה שָׁבְנוּ זֶה פַּעַמִּים.

(י) כִּי לוֹלֵא הִתְמַהֲמַהֲנוּ – אם לא היינו מתעכבים.
כִּי עֲתָה שָׁבְנוּ זֶה פַּעַמִּים – היינו יכולים ללכת ולשוב כפר שתי פעמים.

(יא) וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם אִם בֶּן אֶפְרַיִם זֹאת עָשׂוּ קָחוּ מִזִּמְרַת הָאֶרֶץ בְּכֻלֵּיכֶם וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְחָה מִעֵט צָרִי וּמִעֵט דָּבֵשׁ נִכְאֹת וְלֹט בְּטָנִים וּשְׁקָדִים.

(יא) אִם בֶּן אֶפְרַיִם זֹאת עָשׂוּ – אם כך עליכם לעשות כך.
מִזִּמְרַת הָאֶרֶץ – מהפירות הטובים של הארץ.
מִנְחָה – מתנה.
נִכְאֹת...נִכְאֹת וְלֹט – סוגי בשמים.

(יב) וְכִסֹּף מִשְׁנֶה – סָכּוּם כֶּסֶף נוֹסֵף.
הַכֶּסֶף הַמּוֹשֵׁב בְּפִי אֲמִתְּחִיתֶיכֶם – הַכֶּסֶף
שֶׁהוֹחֵזר בְּשָׂקִים שִׁלְכֶם.
מִשְׁנֶה – שְׂגִיאה טעות.

(יד) וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ –
וְה' יַעֲזֹר בְּכֶךְ שֶׁהָאִישׁ יִרְחַם עֲלֵיכֶם.
וְאֲנִי כְּאֲשֶׁר שְׂכַלְתִּי שְׂכַלְתִּי – וַיִּקְרָה מֶה
שִׁיקְרָה.

(טו) וּמִשְׁנֶה כֶּסֶף – סָכּוּם כֶּסֶף נוֹסֵף.

(יב) וְכִסֹּף מִשְׁנֶה קָחוּ בְיָדְכֶם וְאֶת הַכֶּסֶף הַמּוֹשֵׁב
בְּפִי אֲמִתְּחִיתֶיכֶם תְּשִׁיבוּ בְיָדְכֶם אוֹלֵי מִשְׁנֶה
הוּא.

(יג) וְאֶת אֲחֵיכֶם קָחוּ וְקוּמוּ שׁוּבוּ אֶל הָאִישׁ.

(יד) וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ וְשַׁלַּח
לָכֶם אֶת אֲחֵיכֶם אַחֵר וְאֶת בְּנֵימִין וְאֲנִי
כְּאֲשֶׁר שְׂכַלְתִּי שְׂכַלְתִּי.

(טו) וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת הַמִּנְחָה הַזֹּאת וּמִשְׁנֶה
כֶּסֶף לְקָחוּ בְיָדָם וְאֶת בְּנֵימִין וַיִּקְמוּ וַיֵּרְדּוּ
מִצָּרִים וַיַּעֲמְדוּ לִפְנֵי יוֹסֵף.

הָאֲחִים נִפְגָּשִׁים עִם יוֹסֵף פֶּרֶק מֵג פְּסוּקִים טו-לד

פְּסוּקֵי הַתּוֹרָה

(טו) וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶתָּם אֶת בְּנֵימִין וַיֹּאמֶר לְאֲשֶׁר עַל
בֵּיתוֹ הִבֵּא אֶת הָאֲנָשִׁים הַבְּיָתָה וְטַבַּח טֶבַח
וְהֵכֵן כִּי אֲתִי יֵאָכְלוּ הָאֲנָשִׁים בְּצֹהֲרֵי יוֹם.

(יז) וַיַּעַשׂ הָאִישׁ כְּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת
הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף.

(יח) וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוֹבֵאוּ בֵּית יוֹסֵף וַיֹּאמְרוּ
עַל דְּבַר הַכֶּסֶף הַשֵּׁב בְּאֲמִתְּחִיתֵנוּ בְּתַחֲלָה
אֲנַחְנוּ מוֹבָאִים לְהַתְּגַלֵּל עָלֵינוּ וְלִהְיוֹת נִפְלָעִים עָלֵינוּ
וְלִקְחוֹת אֶתֵּנוּ לַעֲבָדִים וְאֶת חֲמִירֵנוּ.

(יט) וַיִּגְשׁוּ אֶל הָאִישׁ אֲשֶׁר עַל בֵּית יוֹסֵף וַיִּדְּבְרוּ
אֵלָיו פֶּתַח הַבַּיִת.

(כ) וַיֹּאמְרוּ בִּי אֲדֹנִי יָרַד יִרְדְּנוּ בְּתַחֲלָה לְשֹׁבֵר
אֶכֶל.

(כא) וַיְהִי כִּי בָּאוּ אֶל הַמֶּלֶךְ וַנִּפְתָּחָה אֶת
אֲמִתְּחִיתֵנוּ וְהִנֵּה כֶּסֶף אִישׁ בְּפִי אֲמִתְּחִיתוֹ
כִּסְפֵּנוּ בְּמִשְׁקָלוֹ וַנִּשָּׁב אֶתוֹ בְּיָדֵנוּ.

(כב) וְכִסֹּף אַחֵר הוֹרְדֵנוּ בְּיָדֵנוּ לְשֹׁבֵר אֶכֶל לֹא
יִדְעֵנוּ מִי שֵׁם כִּסְפֵּנוּ בְּאֲמִתְּחִיתֵנוּ.

(כג) וַיֹּאמֶר שְׁלוֹם לָכֶם אֵל תִּירָאוּ אֱלֹהֵיכֶם וְאֵלֹהֵי
אֲבֵיכֶם נָתַן לָכֶם מִטְמוֹן בְּאֲמִתְּחִיתֶיכֶם
כִּסְפְּכֶם בָּא אֵלַי וַיִּצָּא אֲלֵהֶם אֶת שְׂמֵעוֹן.

(כד) וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף וַיִּתֵּן
מִים וַיִּרְחֲצוּ רַגְלֵיהֶם וַיִּתֵּן מִסְפּוֹא לְחֲמִירֵהֶם.

(כה) וַיִּכְיֵנוּ אֶת הַמִּנְחָה עַד בּוֹא יוֹסֵף בְּצֹהֲרֵי יוֹם
שְׂמֵעוֹן כִּי שֵׁם יֵאָכְלוּ לֶחֶם.

מִלּוֹן

(טו) לְאֲשֶׁר עַל בֵּיתוֹ – לָאָדָם הַמְמוֹנָה עַל כָּל
מֶה שֶׁקוֹרָה בְּאַרְמוֹן.
וְטַבַּח טֶבַח וְהֵכֵן – שַׁחַט וְהֵכֵן אוֹכֵל.

(יז) כְּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף – כְּמוֹ שֶׁבִּיקֵשׁ יוֹסֵף.

(יח) וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים – הָאֲחִים פָּחַדוּ.
עַל דְּבַר הַכֶּסֶף הַשֵּׁב בְּאֲמִתְּחִיתֵנוּ בְּתַחֲלָה
אֲנַחְנוּ מוֹבָאִים – מְבִיאִים אוֹתָנוּ לְבֵית
פֶּרַעַה בְּגִלְלַת הַכֶּסֶף שֶׁהוֹחֵזר בְּשָׂקֵינוּ.
לְהַתְּגַלֵּל עָלֵינוּ – לְהַאֲשִׁים אוֹתָנוּ.

(יט) וַיִּדְּבְרוּ אֵלָיו פֶּתַח הַבַּיִת – דִּבְרוּ אֵיתוֹ
בְּפֶתַח הַבַּיִת.

(כא) וַנִּשָּׁב אֶתוֹ בְּיָדֵנוּ – הִחֲזַרְנוּ אוֹתוֹ אֵיתָנוּ.

(כב) וְכִסֹּף אַחֵר – וְכִסֹּף נוֹסֵף.

(כג) מִטְמוֹן – אוֹצָר.
כִּסְפְּכֶם בָּא אֵלַי – הַכֶּסֶף שֶׁלָּכֶם הִגִּיעַ אֵלַי,
קִיבַלְתִּי אֶת כִּסְפְּכֶם.

(כו) וַיָּבֹא יוֹסֵף הַבִּיתָה וַיְבִיאוּ לוֹ אֶת הַמִּנְחָה
אֲשֶׁר בָּיָדָם הַבִּיתָה וַיִּשְׁתַּחֲוּ לוֹ אַרְצָה.

(כז) וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם אֲבִיכֶם
הַזֶּקֶן אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם הַעֲוֹדְנוּ חִי.

(כח) וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם לַעֲבָדְךָ לְאֲבִינוּ עֲוֹדְנוּ חִי וַיִּקְדּוּ
וַיִּשְׁתַּחֲוּ.

(כט) וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת בְּנֵימִין אָחִיו בֶּן אָמֹן
וַיֹּאמֶר הֲזֶה אֲחִיכֶם הַקָּטָן אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם אֵלַי
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יַחְנֶדְךָ בְּנִי.

(ל) וַיַּמְהַר יוֹסֵף כִּי נִכְמְרוּ רַחֲמָיו אֶל אָחִיו וַיִּבְקֶשׁ
לְבָכּוֹת וַיָּבֹא הַחֲדָרָה וַיִּבְךְ שָׁמָּה.

(לא) וַיִּרְחֹץ פָּנָיו וַיֵּצֵא וַיִּתְאַפֵּק וַיֹּאמֶר שִׁימוּ לָחֶם.

(לב) וַיִּשְׁימוּ לוֹ לִבְדּוֹ וּלְהֶם לְבָדָם וּלְמִצְרַיִם
הָאֲכָלִים אֹתוֹ לְבָדָם כִּי לֹא יוֹכְלוּן הַמִּצְרַיִם
לֶאֱכֹל אֶת הָעֵבְרִים לָחֶם כִּי תוֹעֵבָה הוּא
לְמִצְרַיִם.

(לג) וַיֵּשְׁבוּ לִפְנֵי הַבָּכָר כְּבִכְרָתוֹ וַהֲצַעִיר כְּצַעֲרָתוֹ
וַיִּתְמָהוּ הָאֲנָשִׁים אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ.

(לד) וַיִּשָּׂא מִשָּׂאת מֵאֵת פָּנָיו אֲלֵהֶם וַתֵּרֶב מִשָּׂאת
בְּנֵימִן מִמִּשָּׂאת כָּלֶם חֲמֵשׁ יָדוֹת וַיִּשְׁתּוּ
וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ.

(כז) וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם – שאל לשלומם.
הַעֲוֹדְנוּ חִי? – האם הוא עדיין חי?

(כח) וַיִּקְדּוּ – השתחוּ.

(כט) וַיִּשָּׂא עֵינָיו – הרים את עיניו.
אֱלֹהִים יַחְנֶדְךָ – אלוקים יברך אותך.

(ל) נִכְמְרוּ רַחֲמָיו אֶל אָחִיו – התמלא רגש
רחמים על אחיו.
וַיִּבְקֶשׁ לְבָכּוֹת – רצה לבכות.
וַיָּבֹא הַחֲדָרָה וַיִּבְךְ – נכנס לחדר ובכה.

(לא) שִׁימוּ לָחֶם – הגישו לחם לאכול.

(לב) כִּי לֹא יוֹכְלוּן הַמִּצְרַיִם לֶאֱכֹל אֶת
הָעֵבְרִים לָחֶם – המצריים לא יכולים
לאכול לחם יחד עם העברים.
כִּי תוֹעֵבָה הוּא לְמִצְרַיִם – זה (לאכול עם
העברים) נחשב לדבר מאוס ולא טוב
עבור המצרים.

(לג) וַיֵּשְׁבוּ לִפְנֵי הַבָּכָר כְּבִכְרָתוֹ וַהֲצַעִיר
כְּצַעֲרָתוֹ – האחים ישבו לפני יוסף לפי
סדר הולדתם מהבכור לצעיר.
וַיִּתְמָהוּ – התפלאו.

(לד) וַיִּשָּׂא מִשָּׂאת מֵאֵת פָּנָיו אֲלֵהֶם – נתן
להם (לאחים) מתנות מיוסף.
וַתֵּרֶב מִשָּׂאת בְּנֵימִן – מתנת בנימין היתה
גדולה.

פרק מד

תעלומת גביע הכסף פרק מד פסוקים א-יז

פסוקי התורה

מילון

(א) כִּי יִשְׁכַּח אִישׁ אֶת אֲשֶׁר יוֹכְלוֹן שְׂאֵת – הכמות הגדולה ביותר שהם יציחו לסחוב.
וְשִׁים כֶּסֶף אִישׁ – ושים את הכסף של כל אחד מהם.

(ב) גְּבִיעִי – הגביע שלי.
כֶּסֶף שֶׁבְרוּ – הכסף שהביא בכדי לקנות אוכל.

(ג) הַבֶּקֶר אֹר – הבורקר הגיע, השמש זרחה.
שָׁלְחוּ – נשלחו.
הִמָּה וְחַמְרֵיהֶם – הם והחמורים שלהם.

(ד) לָמָּה שְׁלַמְתֶּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה – למה עשיתם לי דבר רע (?גנבתם את הגביע) תמורת הדבר הטוב (האירוח) שעשיתי לכם.

(ה) וְהוּא נָחַשׁ יָנַחַשׁ בּוֹ – האדון שלי משתמש בגביע לצורך גילוי העתיד.
הִרְעַתֶּם אֶשֶׁר עָשִׂיתֶם – עשיתם דבר רע.

(ו) וַיִּשְׁגֹּם – (רדף אחריהם) והשיג אותם.

(ז) לָמָּה יִדְבֹּר אֲדָנִי כְּדֹבְרִים הָאֵלֶּה? – למה אתה אומר כך?

(ח) וְאֵיךְ נִגְנַב? – ולמה שנגנוב?

(ט) אֶשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ מַעֲבָדֶיךָ וְמָת – מי מאתנו שימצא הגביע אצלו ימות.

(י) וַיֹּאמֶר גַּם עֲתָה כְּדֹבְרִיכֶם כֵּן – אני מסכים לדבריכם.
הוא אֶשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ – מי שהגביע ימצא אצלו.
וְאַתֶּם תִּהְיוּ נִקְיִים – אתם תהיו חופשיים.

(יב) בְּגָדוֹל הַחַל וּבִקְטָן כְּלָה – התחיל לחפש בשקו של הבכור וסיים לחפש בשקו של הצעיר.

(יג) וַיִּקְרְעוּ שְׂמֹלֹתָם – קרעו את בגדיהם, סימן לאסון, אבל.
וַיַּעֲמֵס אִישׁ עַל חֲמֹרוֹ – כל אחד מהם העמיס (את שקו) על חמורו.

(א) וַיִּצְוּ אֶת אֶשֶׁר עַל בֵּיתוֹ לֵאמֹר מֵלֵא אֶת אֲמֻתַּחַת הָאֲנָשִׁים אֲכָל כִּי יִשְׁכַּח אִישׁ שְׂאֵת וְשִׁים כֶּסֶף אִישׁ בְּפִי אֲמֻתַּחְתּוֹ.

(ב) וְאֵת גְּבִיעִי גְּבִיעַ הַכֶּסֶף תִּשְׂשִׁים בְּפִי אֲמֻתַּחַת הַקֶּטָן וְאֵת כֶּסֶף שֶׁבְרוּ וַיַּעַשׂ כְּדִבְרֵי יוֹסֵף אֶשֶׁר דִּבֶּר.

(ג) הַבֶּקֶר אֹר וְהָאֲנָשִׁים שָׁלְחוּ הִמָּה וְחַמְרֵיהֶם.

(ד) הֵם יָצְאוּ אֶת הָעִיר לֹא הִרְחִיקוּ וַיּוֹסֶף אָמַר לְאֶשֶׁר עַל בֵּיתוֹ קוּם רְדֹף אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים וְהַשְׁגָּתֶם וְאֲמַרְתֶּם אֲלֵהֶם לָמָּה שְׁלַמְתֶּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה.

(ה) הֲלוֹא זֶה אֶשֶׁר יִשְׁתָּה אֲדָנִי בּוֹ וְהוּא נָחַשׁ יָנַחַשׁ בּוֹ הִרְעַתֶּם אֶשֶׁר עָשִׂיתֶם.

(ו) וַיִּשְׁגֹּם וַיִּדְבֹּר אֲלֵהֶם אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה.

(ז) וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לָמָּה יִדְבֹּר אֲדָנִי כְּדֹבְרִים הָאֵלֶּה חֲלִילָה לַעֲבָדֶיךָ מַעֲשׂוֹת כְּדִבְרֵי הַזֶּה.

(ח) הֵן כֶּסֶף אֶשֶׁר מִצָּאנוּ בְּפִי אֲמֻתַּחְתֵּינוּ הִשִּׁיבֵנוּ אֵלֶיךָ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְאֵיךְ נִגְנַב מִבֵּית אֲדֹנֶיךָ כֶּסֶף אוֹ זָהָב.

(ט) אֶשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ מַעֲבָדֶיךָ וְמָת וְגַם אֲנַחְנוּ נִהְיָה לְאֲדָנִי לַעֲבָדִים.

(י) וַיֹּאמֶר גַּם עֲתָה כְּדֹבְרִיכֶם כֵּן הוּא אֶשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ יִהְיָה לִי עֶבֶד וְאַתֶּם תִּהְיוּ נִקְיִים.

(יא) וַיִּמְהָרוּ וַיּוֹרְדוּ אִישׁ אֶת אֲמֻתַּחְתּוֹ אֶרְצָה וַיִּפְתְּחוּ אִישׁ אֲמֻתַּחְתּוֹ.

(יב) וַיַּחֲפֹשׂ בְּגָדוֹל הַחַל וּבִקְטָן כְּלָה וַיִּמְצָא הַגְּבִיעַ בְּאֲמֻתַּחַת בְּנִימָן.

(יג) וַיִּקְרְעוּ שְׂמֹלֹתָם וַיַּעֲמֵס אִישׁ עַל חֲמֹרוֹ וַיִּשְׁבּוּ הָעִירָה.

(יד) וַיָּבֹא יְהוָה וְאַחֲיוּ בֵּיתָהּ יוֹסֵף וְהוּא עוֹדֵנוּ
שֵׁם וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו אֶרְצָה.

(יד) בֵּיתָהּ יוֹסֵף – לבית יוסף.
וְהוּא עוֹדֵנוּ שֵׁם – והוא עדיין שם.
וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו אֶרְצָה – השתחוו לפניו.

(טו) וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מָה הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר
עֲשִׂיתֶם הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי נָחֵשׁ יִנְחֹשׁ אִישׁ אֲשֶׁר
כָּמֹנִי.

(טו) הֲלוֹא יָדַעְתֶּם כִּי נָחֵשׁ יִנְחֹשׁ אִישׁ אֲשֶׁר
כָּמֹנִי – אתם יודעים שאני יכול לדעת
עתידות (ולגלות מי לקחת את הגביע שלי).

(טז) וַיֹּאמֶר יְהוָה מַה נֹּאמַר לְאֲדֹנִי מַה נִּדְבָר
וַיִּמָּה נִצְטָדֵק הָאֱלֹקִים מִצָּא אֶת עֹן עֲבָדֶיךָ הִנֵּנוּ
עֲבָדִים לְאֲדֹנִי גַם אֲנַחְנוּ גַם אֲשֶׁר נִמְצָא הַגִּבִּיעַ
בְּיָדוֹ.

(טז) מַה נֹּאמַר לְאֲדֹנִי מַה נִּדְבָר – אין לנו מה
להגיד.
וַיִּמָּה נִצְטָדֵק – אין לנו תירוץ או הסבר.
הָאֱלֹקִים מִצָּא אֶת עֹן עֲבָדֶיךָ – ה' גרם
שיראה כאילו אנחנו חוטאים.

(יז) וַיֹּאמֶר חֲלִילָה לִּי מַעֲשֹׂת זֹאת הָאִישׁ אֲשֶׁר
נִמְצָא הַגִּבִּיעַ בְּיָדוֹ הוּא יְהִי לִּי עֶבֶד וְאַתֶּם עָלוּ
לְשָׁלוֹם אֶל אֲבִיכֶם.

(יז) חֲלִילָה לִּי מַעֲשֹׂת זֹאת –

פרשת ויגש

פרק מד

נאום יהודה בפני יוסף פרק מד פסוקים יח-לד

פסוקי התורה

מילון

(יח) וַיִּגַּשׁ אֶלְיוֹ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי וַיִּדְבֹּר נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאַזְנֵי אֲדֹנָי – אֲנִי עִבְדְּךָ רֹצֵחַ לִדְמוּת לַח אֲדֹנָי מִשְׁהוּ. וְאֵל יִחַר אַפְּךָ – אֵל תִּכְעַס. כִּי כְמוֹד כְּפָרְעָה – אֶתָּה חֹשֵׁב כְּמוֹ פֶּרְעָה.

(יח) ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני וידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוד כפרעה.

(יט) אֲדֹנָי שְׂאֵל אֶת עִבְדִּי לֵאמֹר הִנֵּשׁ לָכֶם אֵב אוֹ אֶחָד.

(כ) וַיֹּאמֶר אֶל אֲדֹנָי יֵשׁ לָנוּ אֵב זָקֵן וְיֶלֶד זָקִים קֶטָן וְאָחִיו מֵת וַיִּתֵּר הוּא לְבָדּוֹ לְאִמּוֹ וְאָבִיו אֶהְיֶה.

(כ) ילד זקנים – ילד שנולד לו לעת זקנתו. ויתר הוא לבדו – רק הוא נשאר.

(כא) וַתֹּאמֶר אֶל עִבְדֶּיךָ הוֹרְדָהוּ אֵלַי וְאֶשְׁיֶמָה עֵינֵי עָלָיו.

(כא) הורדהו – הורידו אותו. ואשימה עיני עליו – אני רצה לראות אותו.

(כב) וַיֹּאמֶר אֶל אֲדֹנָי לֹא יוּכַל הַנַּעַר לָעֹזֵב אֶת אָבִיו וְעֹזֵב אֶת אָבִיו וְנָמָת.

(כב) ועזב את אביו ומת – אם הוא יעזוב את אביו, אביו עלול למות.

(כג) וַתֹּאמֶר אֶל עִבְדֶּיךָ אִם לֹא יֵרֵד אֲחִיכֶם הַקָּטָן אִתָּכֶם לֹא תִסְפְּנוּ לְרֹאוֹת פָּנָי.

(כד) וַיְהִי כִּי עָלִינוּ אֶל עִבְדְּךָ אָבִי וַנִּגַּד לוֹ אֶת דִּבְרֵי אֲדֹנָי.

(כה) וַיֹּאמֶר אָבִינוּ שְׁבוּ שָׁבוּ לָנוּ מֵעַט אֲכָל.

(כו) וַיֹּאמֶר לֹא נוּכַל לָרֶדֶת אִם יֵשׁ אָחִינוּ הַקָּטָן אִתָּנוּ וְיֵרָדְנוּ כִּי לֹא נוּכַל לְרֹאוֹת פָּנָי הָאִישׁ וְאָחִינוּ הַקָּטָן אֵינָנו אִתָּנוּ.

(כז) וַיֹּאמֶר עִבְדְּךָ אָבִי אֵלֵינוּ אֲתָם יִדְעֶתֶם כִּי שָׁנִים יָלְדָה לִי אִשְׁתִּי.

(כח) וַיֵּצֵא הָאֶחָד מֵאִתִּי וַאֲמַר אֵךְ טָרֵף טָרֵף וְלֹא רָאִיתִיו עַד הַנָּה.

(כח) ויצא האחד מאיתי ואמר אף טרף טרף – ואני חושב שהוא נטרף.

וְלֹא רָאִיתִיו עַד הַנָּה – לֹא רָאִיתִי אוֹתוֹ (מֵאֵז שֶׁהָלַךְ) עַד עַכְשֵׁיו.

(כט) מַעַם פָּנָי – מִמֶּנִּי.

(כט) וּלְקַחְתֶּם גַּם אֶת זֶה מַעַם פָּנָי וְקָרְהוּ אִסּוֹן וְהוֹרְדֶתֶם אֶת שִׁיבְתִּי בְּרָעָה שְׂאֵלָה.

(ל) וְעַתָּה כָּבֹאִי אֶל עִבְדְּךָ אָבִי – כִּשְׂאֲחֹזֹר אֵל אָבִי. וְנִפְשׁוּ קְשִׁינָה בְּנַפְשׁוֹ – הֵם קְשׁוּרִים זֶה לָזֶה.

(ל) ועתה כבאי אל עבדך אבי והנער איננו איתנו ונפשו קשינה בנפשו.

(לא) וְהָיָה כִּכְרֹאוֹתָיו כִּי אֵין הַנֶּעֱר וְמֵת –
כשיראה שהנער לא חזר, הוא ימות (מצער).

(לב) עָרַב אֶת הַנֶּעֱר מֵעַם אָבִי – לַקַּחְתִּי
אֲחֵרִיּוֹת עַל הַנֶּעֱר מֵאֲבִי

(לג) תַּחַת הַנֶּעֱר – בַּמָּקוֹם הַנֶּעֱר.
עָבַד לְאֲדֹנִי – אֵהִי עַבֵּד לְאֲדֹנִי.

(לד) כֹּן אֶרְאֶה בְּרַע אֲשֶׁר יִמָּצֵא אֶת אָבִי –
שֶׁמֶא אֶרְאֶה אֶת הַצֶּרֶךְ הַכָּאֵב וְאוֹלֵי הַמּוֹת
שֶׁל אֲבִי.

(לא) וְהָיָה כִּכְרֹאוֹתָיו כִּי אֵין הַנֶּעֱר וְמֵת וְהוֹרִידוּ
עָבְדֵיךָ אֶת שִׁיבַת עָבְדֵיךָ אֲבִינוּ בְּגִוּוֹן שְׂאֵלָה.

(לב) כִּי עָבְדֵיךָ עָרַב אֶת הַנֶּעֱר מֵעַם אָבִי לֵאמֹר אִם
לֹא אֲבִיאֵנוּ אֵלֶיךָ וְחִטָּאתִי לְאָבִי כָּל הַיָּמִים.

(לג) וְעַתָּה יֵשֶׁב נָא עָבְדֵיךָ תַּחַת הַנֶּעֱר עָבֵד לְאֲדֹנִי
וְהַנֶּעֱר יַעֲלֶה עִם אָחִיו.

(לד) כִּי אֵיךְ אֶעֱלֶה אֶל אָבִי וְהַנֶּעֱר אֵינָנו אִתִּי כֹן
אֶרְאֶה בְּרַע אֲשֶׁר יִמָּצֵא אֶת אָבִי.

פרק מה

יוסף מתגלה לאחיו פרק מה פסוקים א-טו

פסוקי התורה

מילון

(א) לְכָל הַנֶּצְבִּים עָלָיו – כל אלו שעמדו לפניו. הוציאו כָּל אִישׁ מַעְלֵי – הוציאו את כל האנשים מלפני. בְּהִתְנוּדָע – כשהתגלה.

(ב) וַיִּתֵּן אֶת קִלּוֹ בִּבְכִי – בכח בקול רם.

(ג) הַעוֹד אָבִי חַי? האם אבי עדיין בחיים? לַעֲנוֹת אֹתוֹ – לענות לו.

(ה) וַעֲתָה אֵל תַּעֲצָבוּ – אל תהיו עצובים. וְאַל יָחַר בְּעֵינֵיכֶם – אל תכעסו. כִּי לְמַחֲיָה שְׁלַחְנִי אֱלֹקִים לִפְנֵיכֶם – ה' שלח אותי לפניכם למצרים בכדי שתוכלו לחיות.

(ו) כִּי זֶה שְׁנַתִּים הָרַעַב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ – הרעב כבר שנתיים. וְעוֹד חֲמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין חֲרִישׁ וְקָצִיר – ועוד חמש שנים אשר אין חריש וקציר – ונשארו עדיין חמש שנים של בצורת שבהם אין חריש וקציר.

(ז) לָשׁוּם לָכֶם שְׂאִרִית בְּאָרֶץ – להשאיר לכם מזון ממה שנשאר בארץ. וְלַהֲחִיּוֹת לָכֶם לִפְלִיטָה גְדֹלָה – שכולכם תשארו בחיים (ולא תמותו ברעב)..

(ח) וַיִּשְׁמַע אֶת הַדָּבָר – ה' הפך אותי יועץ לפרעה.

(ט) כֹּה אָמַר כַּד אָמַר. רָדָה אֵלַי אֶל תַּעֲמֹד - רד, בא אלי אל תתעכב.

(יא) וְכִלְכַּלְתִּי אֹתָם – אפרנס אותם. פֶּן תִּגְרַשׁ – בכדי שלא הפוך לעני.

(יב) כִּי פִי הַמְדַּבֵּר אֲלֵיכֶם – זה אני יוסף המדבר אליכם בשפתכם.

(א) וְלֹא יָכַל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנֶּצְבִּים עָלָיו וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כָּל אִישׁ מַעְלֵי וְלֹא עָמַד אִישׁ אֹתוֹ בְּהִתְנוּדָע יוֹסֵף אֶל אָחִיו.

(ב) וַיִּתֵּן אֶת קִלּוֹ בִּבְכִי וַיִּשְׁמְעוּ מִצְרַיִם וַיִּשְׁמַע בֵּית פְּרָעָה.

(ג) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחִיו אֲנִי יוֹסֵף הָעוֹד אָבִי חַי וְלֹא יָכֹלוּ אָחִיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפָּנָיו.

(ד) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחִיו גִּשּׁוּ נָא אֵלַי וַיִּגְשׁוּ וַיֹּאמֶר אֲנִי יוֹסֵף אֲחֵיכֶם אֲשֶׁר מָכַרְתֶּם אֹתִי מִצְרָיִמָּה.

(ה) וַעֲתָה אֵל תַּעֲצָבוּ וְאַל יָחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי מָכַרְתֶּם אֹתִי הֲנֵה כִּי לְמַחֲיָה שְׁלַחְנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם.

(ו) כִּי זֶה שְׁנַתִּים הָרַעַב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְעוֹד חֲמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין חֲרִישׁ וְקָצִיר.

(ז) וַיִּשְׁלַחְנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם לָשׁוּם לָכֶם שְׂאִרִית בְּאָרֶץ וְלַהֲחִיּוֹת לָכֶם לִפְלִיטָה גְדֹלָה.

(ח) וַעֲתָה לֹא אֶתֶם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי הֲנֵה כִּי הָאֱלֹהִים וַיִּשְׁמַע אֶת הַדָּבָר וַיִּפְרָעָה וַיִּלְאֲדוֹן לְכָל בֵּיתוֹ וּמִשְׁלַב בְּכָל אָרֶץ מִצְרַיִם.

(ט) מִהֲרוּ וְעָלוּ אֶל אָבִי וְאָמַרְתֶּם אֵלָיו כֹּה אָמַר בְּנֵךְ יוֹסֵף שְׁמָנִי אֱלֹהִים לְאֲדוֹן לְכָל מִצְרַיִם רָדָה אֵלַי אֶל תַּעֲמֹד.

(י) וַיִּשְׁבֹּת בְּאָרֶץ גִּשּׁוֹ וְהִיִּית קְרוֹב אֵלַי אֶתָּה וּבְנִיךָ וּבְנֵי בְנִיךָ וְצִאֲנֶךָ וּבְקֶרֶךְ וְכָל אֲשֶׁר לָךְ.

(יא) וְכִלְכַּלְתִּי אֹתָם שֶׁם כִּי עוֹד חֲמֵשׁ שָׁנִים רָעַב פֶּן תִּגְרַשׁ אֶתָּה וּבֵיתְךָ וְכָל אֲשֶׁר לָךְ.

(יב) וְהִנֵּה עֵינֵיכֶם רְאוּת וְעֵינֵי אָחִי בְּנִימִין כִּי פִי הַמְדַּבֵּר אֲלֵיכֶם.

(יג) והגדתם לאבי – תגידו לאבי.

(יג) והגדתם לאבי את כל בְּבוּדֵי בְּמִצְרַיִם וְאֵת כָּל אֲשֶׁר רָאִיתֶם וּמַהֲרַתֶּם וְהוֹרִדְתֶּם אֶת אָבִי הַנֶּה.

(יד) ויפל על צוֹאֲרֵי בְּנֵימָן אֲחִיו וַיִּבֶךְ וּבְנֵימָן בָּכָה עַל צוֹאֲרָיו.

(טו) וַיִּנָּשֶׁק לְכָל אֲחִיו וַיִּבֶךְ עֲלֵהֶם וְאַחֲרֵי כֵן דִּבְּרוּ אֲחִיו אִתּוֹ.

הזמנת פרעה את משפחתו של יעקב למצרים פרק מה פסוקים טז-כד

פסוקי התורה

מילון

(טז) וְהִקְלָה נִשְׁמָע בֵּית פְּרָעָה לֵאמֹר בָּאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיֵּיטֵב בְּעֵינֵי פְּרָעָה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו.

(טז) וְהִקְלָה נִשְׁמָע בֵּית פְּרָעָה – הַשְׁמוּעָה הַגִּיעַ לְבֵית פְּרָעָה.
וַיֵּיטֵב בְּעֵינֵי פְּרָעָה – פְּרָעָה חָשַׁב שֶׁזֶה דָּבָר טוֹב.

(יז) וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֶל יוֹסֵף אָמַר אֵל אֲחִידָּךְ זֹאת עָשׂוּ טַעֲנוּ אֶת בְּעִירְכֶם וּלְכוּ בָּאוּ אֶרְצָה כְּנָעַן.

(יז) טַעֲנוּ אֶת בְּעִירְכֶם הַעֲמִיסוּ אֶת הַבֵּהמוֹת שִׁלְכֶם.

(יח) וַיִּקְחוּ אֶת אֲבִיכֶם וְאֵת בְּתִיכֶם וּבָאוּ אֵלַי וְאֶתְנָה לָכֶם אֶת טוֹב אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאָכְלוּ אֶת חֶלֶב הָאָרֶץ.

(יח) וְאֵת בְּתִיכֶם – וְאֵת מִשְׁפַּחְתֵיכֶם.
טוֹב אֶרֶץ מִצְרַיִם – הַמָּקוֹם הַטוֹב בְּיוֹתֵר בְּמִצְרַיִם.
חֶלֶב הָאָרֶץ – הַדְּבָרִים בְּמִשְׁוֹבָחִים שֶׁבְּמִצְרַיִם.

(יט) וְאֶתְהָ צִוִּיתָהּ זֹאת עָשׂוּ קָחוּ לָכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עֲגֻלוֹת לְטַפְכֶם וְלִנְשֵׁיכֶם וַיִּנְשְׂאֲתֶם אֶת אֲבִיכֶם וּבָאתֶם.

(יט) וְאֶתְהָ צִוִּיתָהּ – אֲנִי צִוִּיתִי עֲלֶיךָ.

(כ) וַעֲיִנְכֶם אֶל תַּחֲסַע עַל כְּלִיכֶם כִּי טוֹב כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם לָכֶם הוּא.

(כ) וַעֲיִנְכֶם אֶל תַּחֲסַע עַל כְּלִיכֶם – אֶל תִּדְאָגוּ לְרִכּוּשְׁכֶם (שֶׁנִּשְׂאָר בְּכִנְעָן).

(כא) וַיַּעֲשׂוּ כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּתֶן לָהֶם יוֹסֵף עֲגֻלוֹת עַל פִּי פְּרָעָה וַיָּתֶן לָהֶם צֹדֶה לְדֶרֶךְ.

(כב) לְכֹלֶם נָתַן לְאִישׁ חֲלָפוֹת שְׁמֶלֶת וּלְבִנְיָמָן נָתַן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְחֲמֵשׁ חֲלָפֹת שְׁמֶלֶת.

(כג) בָּר – תְּבוּאָה.

(כג) וּלְאֲבִיו שָׁלַח כְּזֹאת עֲשָׂה חֲמֵרִים נִשְׂאִים מִטוֹב מִצְרַיִם וְעֲשֹׂר אֶתְנַת נִשְׂאֵת בָּר וְלָחֶם וּמִזֹּון לְאֲבִיו לְדֶרֶךְ.

(כד) וַיִּשְׁלַח אֶת אֲחִיו וַיִּלְכּוּ וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם אֶל תִּרְגְּזוּ בְּדֶרֶךְ.

(כד) אֶל תִּרְגְּזוּ בְּדֶרֶךְ – אֶל תִּרְיִבוּ בְּדֶרֶךְ זֶה עַם זֶה.

האחים חוזרים לכנען ומבשרים ליעקב כי יוסף חי

פרק מה פסוקים כה-כח

פסוקי התורה

מילון

(כה) וַיַּעֲלוּ מִמִּצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ כְּנָעַן אֶל יַעֲקֹב אָבִיהֶם.

(כו) וַיִּפֶּגַע לְבֹו כִּי לֹא הָאֲמִין לָהֶם – נִמְס לִיבֹו וְלֹא הָאֲמִין לְדַבְרֵיהֶם.

(כו) וַיִּגְדּוּ לוֹ לֵאמֹר עוֹד יוֹסֵף חַי וְכִי הוּא מִשְׁלַ בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפֶּגַע לְבֹו כִּי לֹא הָאֲמִין לָהֶם.

(כז) וַתַּחֲי רֹחַם יַעֲקֹב אָבִיהֶם – יַעֲקֹב הִתְעוּדָד.

(כז) וַיִּדְּבְרוּ אֵלָיו אֵת כָּל דְּבָרֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵהֶם וַיֵּרָא אֵת הַעֲגֻלֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף לְשֵׂאת אֹתָו וַתַּחֲי רֹחַם יַעֲקֹב אָבִיהֶם.

(כח) רַב עוֹד – יֵשׁ לִי עוֹד שְׂמִיחָה רַבָּה.

(כח) וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל רַב עוֹד יוֹסֵף בְּנִי חַי אֵלָיָה וְאֶרְאֶנּוּ בְּטָרָם אֲמוֹתָ.

פרק מו

התגלות ה' ליעקב וירידתו למצרים פרק מו פסוקים א-ז

פסוקי התורה

מילון

- (א) ויסע ישראל וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וַיָּבֹא בְּאֶרֶץ שְׁבַע וַיִּזְבַּח זִבְחִים לֵאלֹהֵי אָבִיו יִצְחָק.
- (ב) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמֵרָאֵת הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב וַיֹּאמֶר הֲנִי.
- (ג) וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי הָאֵל אֱלֹהֵי אָבִיךָ – אֲנִי הָאֱלֹהִים שֶׁל אָבִיךָ. אֵל תִּירָא מִרְדָּה מִצְרִימָה – אֵל תִּפְחַד לִרְדֹּת לַמִּצְרִים. כִּי לְגוֹי גָּדוֹל אֲשִׁימָךְ שָׁם – אֶהְפֹּךְ אוֹתָךְ שָׁם לַעַם גָּדוֹל.
- (ד) אֲנֹכִי אֲרֹד עִמָּךְ מִצְרִימָה וְאֲנֹכִי אֲעִלֶּךָ גַּם עֹלָה וְיוֹסֵף יִשִּׁית יָדוֹ עַל עֵינֶיךָ.
- (ה) וַיָּקָם יַעֲקֹב מִבָּאָר שְׁבַע וַיִּשְׂאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יַעֲקֹב אֲבִיהֶם וְאֶת טָפָם וְאֶת נְשֵׁיהֶם בְּעֶגְלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח פָּרְעָה לְשִׂאת אוֹתוֹ.
- (ו) וַיִּקְחוּ אֶת מִקְנֵיהֶם וְאֶת רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ מִצְרִימָה יַעֲקֹב וְכָל זֶרְעוֹ אוֹתוֹ.
- (ז) בָּנָיו וּבְנֵי בָנָיו אוֹתוֹ בָּנְתָיו וּבָנוֹת בָּנָיו וְכָל זֶרְעוֹ הָבִיִּא אוֹתוֹ מִצְרִימָה.
- (א) וַיָּבֹא בְּאֶרֶץ שְׁבַע הַגִּיעַ לְבָאָר שְׁבַע. וַיִּזְבַּח זִבְחִים – הִקְרִיב קוֹרְבָנוֹת.
- (ב) בְּמֵרָאֵת הַלַּיְלָה – בַּחֲלוֹם. הֲנִי – הֵנָּה אֲנִי.
- (ג) וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי הָאֵל אֱלֹהֵי אָבִיךָ – אֲנִי הָאֱלֹהִים שֶׁל אָבִיךָ. אֵל תִּירָא מִרְדָּה מִצְרִימָה – אֵל תִּפְחַד לִרְדֹּת לַמִּצְרִים. כִּי לְגוֹי גָּדוֹל אֲשִׁימָךְ שָׁם – אֶהְפֹּךְ אוֹתָךְ שָׁם לַעַם גָּדוֹל.
- (ד) וְאֲנֹכִי אֲעִלֶּךָ גַּם עֹלָה – אֲנִי גַם אֶעֱלֶה אוֹתָךְ מִמִּצְרַיִם (לְאֶרֶץ כְּנָעַן). וְיוֹסֵף יִשִּׁית יָדוֹ עַל עֵינֶיךָ – יוֹסֵף יֵצֵא לְכָל צָרְכֶיךָ (בַּמִּצְרִים).
- (ה) טָפָם – יְלָדֵיהֶם.
- (ו) מִקְנֵיהֶם - הַצֹּאן וְהַבָּקָר שֶׁלָּהֶם. וְכָל זֶרְעוֹ – וְכָל מִשְׁפַּחְתּוֹ.
- (ז) בָּנָיו וּבְנֵי בָנָיו – נְכָדָיו. בָּנוֹת בָּנָיו – נְכָדוֹתָיו.

פגישת יעקב ויוסף פרק מו פסוקים כח-לד

פסוקי התורה

מילון

(כח) לְהוֹרֹת לְפָנָיו גִּשְׁנָה – להראות לו את הדרך ולהגיע לפניו לארץ גושן.

(כט) וַיֹּאסֶר יוֹסֵף מְרַפְּתוֹ – יוסף רותם את הסוסים למרכבו וַיִּפֹּל עַל צְנֹאָרָיו – התחבר איתו. וַיִּבְדֹּךְ – בכח.

(ל) אֲמוֹתָהּ הַפַּעַם אַחֲרֵי רְאוּתִי אֶת פָּנָיִךְ כִּי עוֹדְךָ חַי – אחרי שזכיתי לראות אותך חי, לא אכפת לי אם אמות.

(לב) אֲנָשִׁי מִקְנָה – רועי צאן.

(לד) מִנְעוּרֵינוּ וְעַד עַתָּה – מאז שאנו קטנים, מעולם. בַּעֲבוּר תִּשְׁבּוּ בְּאֶרֶץ גִּשְׁן – בכדי שיתן לכם לגור בארץ גושן. כִּי תוֹעֲבַת מִצְרַיִם כָּל רְעָה צֹאן – המצרים לא אהבו את רועי הצאן.

(כח) וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח לְפָנָיו אֶל יוֹסֵף לְהוֹרֹת לְפָנָיו גִּשְׁנָה וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה גִּשְׁן.

(כט) וַיֹּאסֶר יוֹסֵף מְרַפְּתוֹ וַיַּעַל לִקְרֹאת יִשְׂרָאֵל אָבִיו גִּשְׁנָה וַיֵּרָא אֵלָיו וַיִּפֹּל עַל צְנֹאָרָיו וַיִּבְדֹּךְ עַל צְנֹאָרָיו עוֹד.

(ל) וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל יוֹסֵף אֲמוֹתָהּ הַפַּעַם אַחֲרֵי רְאוּתִי אֶת פָּנָיִךְ כִּי עוֹדְךָ חַי.

(לא) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחִיו וְאֶל בֵּית אָבִיו אֲעֻלָּה וְאֶגִּידָה לְפָרְעָה וְאֶמְרָה אֵלָיו אֲחִי וּבֵית אָבִי אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן בָּאוּ אֵלַי.

(לב) וְהָאֲנָשִׁים רְעֵי צֹאן כִּי אֲנָשִׁי מִקְנָה הָיוּ וְצֹאֲנָם וּבְקָרָם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם הֵבִיאוּ.

(לג) וְהִנֵּה כִּי יִקְרָא לָכֶם פָּרְעָה וְאָמַר מַה מַּעֲשִׂיכֶם.

(לד) וְאָמַרְתֶּם אֲנָשִׁי מִקְנָה הָיוּ עַבְדֶּיךָ מִנְעוּרֵינוּ וְעַד עַתָּה גַם אֲנַחְנוּ גַם אֲבֹתֵינוּ בַּעֲבוּר תִּשְׁבּוּ בְּאֶרֶץ גִּשְׁן כִּי תוֹעֲבַת מִצְרַיִם כָּל רְעָה צֹאן.

פרק מז

יוסף מפגיש את משפחתו עם פרעה פרק מז פסוקים א-יב

פסוקי התורה

מילון

- (א) וַיָּבֹא יוֹסֵף וַיִּגְדַּל לְפָרְעָה וַיֹּאמֶר אָבִי וְאָחִי וְצֹאנָם וּבָקָרָם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם בָּאוּ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְהֵנָּם בְּאֶרֶץ גִּשְׁן.
- (ב) וּמִקְצֵה אָחִיו לָקַח חֲמִשָּׁה אָנָשִׁים וַיֵּצְגוּם לִפְנֵי פָרְעָה.
- (ג) וַיֹּאמֶר פָּרְעָה אֶל אָחִיו מַה מַּעֲשִׂיכֶם וַיֹּאמְרוּ אֶל פָּרְעָה רַעַה צֹאן עֲבָדֶיךָ גָּם אֲנַחְנוּ גָּם אֲבוֹתֵינוּ.
- (ד) וַיֹּאמְרוּ אֶל פָּרְעָה לְגֹר בְּאֶרֶץ בְּאֵנוּ כִּי אֵין מִרְעָה לְצֹאן אֲשֶׁר לְעֲבָדֶיךָ כִּי כָבֵד הָרַעַב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעַתָּה יֵשְׁבוּ נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גִּשְׁן.
- (ה) וַיֹּאמֶר פָּרְעָה אֶל יוֹסֵף לֹאמַר אֲבִיךָ וְאָחִיךָ בָּאוּ אֵלֶיךָ.
- (ו) אֶרֶץ מִצְרַיִם לִפְנֵיךָ הוּא בְּמִיטֵב הָאֶרֶץ הוֹשֵׁב אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אָחִיךָ יֵשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גִּשְׁן וְאֵם וְדָעַת וְיֵשׁ בָּם אָנָשִׁי חַיִּל – אִם אֵתָּה וְיֵשׁ בָּם אָנָשִׁי חַיִּל וְשִׁמְתָם שְׂרֵי מִקְנֶה עַל אֲשֶׁר לִי.
- (ז) וַיָּבֹא יוֹסֵף אֶת יַעֲקֹב אָבִיו וַיַּעֲמֵדְהוּ לִפְנֵי פָרְעָה וַיִּבְרָךְ יַעֲקֹב אֶת פָּרְעָה.
- (ח) וַיֹּאמֶר פָּרְעָה אֶל יַעֲקֹב כִּמָּה יָמֵי שְׁנֵי חַיֶּיךָ.
- (ט) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל פָּרְעָה יָמֵי שְׁנֵי מְגֹרֵי שְׁלֹשִׁים וּמֵאֶת שָׁנָה – שְׁנֹת חַיֵּי מֵאָה וּשְׁלוֹשִׁים.
- (י) וַיִּבְרָךְ יַעֲקֹב אֶת פָּרְעָה וַיֵּצֵא מִלִּפְנֵי פָרְעָה.
- (יא) וַיּוֹשֶׁב יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת אָחִיו וַיִּתֵּן לָהֶם אַחְזָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ רַעַמְסֵס כְּאֲשֶׁר צִוָּה פָּרְעָה.
- (יב) וַיַּכְלִל יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת אָחִיו וְאֶת כָּל בֵּית אָבִיו לֶחֶם לְפִי הַטָּף.
- (א) וַיִּמְקְצֶה אָחִיו – מהאחים שאינם ניראים גיבורים. וַיֵּצְגוּם – היציג, הראה אותם.
- (ג) מַה מַּעֲשִׂיכֶם? – במה אתם עוסקים, מה המקצוע שלכם?
- (ד) וְעַתָּה יֵשְׁבוּ נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גִּשְׁן – אנחנו מבקשים להתגורר בארץ גושן.
- (ו) וְאִם אֵתָּה – אם אתה חושב שיש מהם אנשים מוכשרים. וְשִׁמְתָם שְׂרֵי מִקְנֶה עַל אֲשֶׁר לִי – מנה אותם לתפקיד האחראים על הצאן והבקר שלי.
- (ח) כִּמָּה יָמֵי שְׁנֵי חַיֶּיךָ? – כמה שנים אתה חי, בן כמה אתה?
- (ט) יָמֵי שְׁנֵי מְגֹרֵי שְׁלֹשִׁים וּמֵאֶת שָׁנָה – שנות חיי מאה ושלשים.
- (י) וַיִּבְרָךְ יַעֲקֹב אֶת פָּרְעָה וַיֵּצֵא מִלִּפְנֵי פָרְעָה.
- (יא) וַיּוֹשֶׁב יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת אָחִיו וַיִּתֵּן לָהֶם אַחְזָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ רַעַמְסֵס כְּאֲשֶׁר צִוָּה פָּרְעָה.
- (יב) וַיַּכְלִל יוֹסֵף אֶת אָבִיו וְאֶת אָחִיו וְאֶת כָּל בֵּית אָבִיו לֶחֶם לְפִי הַטָּף.
- (יב) וַיַּכְלִל – פרנס ודאג למזון. לֶחֶם לְפִי הַטָּף – כמות לחם לפי גודל המשפחה.

הרעב הכבד במצרים פרק מו פסוקים יג-כז

פסוקי התורה

מילון

(יג) ותלה אֶרֶץ מִצְרַיִם – המצב בארץ מצרים נהיה קשה.

(יד) וַיִּלְקֹט – ויאסוף.
בְּשֹׁבֵר אֲשֶׁר הֵם שֹׁבְרִים - במזון שהם קונים.
בֵּיתָה פְּרָעָה – לבית פרעה.

(טו) וַיָּתֵם הַכֶּסֶף –הכסף אזל, נגמר.
הָבָה לָנוּ לֶחֶם – תן לנו לחם.
כִּי אָפֶס כֶּסֶף – כי נגמר הכסף.

(טז) הָבוּ מִקְנֵיכֶם – תנו את הבהמות שלכם.
וְאַתְנָה לָכֶם בְּמִקְנֵיכֶם – ואתן לכם (מזון)
תמורת הבהמות שלכם.

(יז) וַיִּנְהָלֻם בַּלֶּחֶם בְּכָל מִקְנֵהֶם בַּשָּׁנָה הַהִוא – באותה שנה סיפק להם (יוסף) לחם תמורת כל הבהמות שלהם.

(יח) וַיָּתֵתֶם – הסתיימה.
לֹא נִכְחַד – לא נשקר.
בְּלִתִּי אִם גִּוִּיתֵנוּ – חוץ מגופינו.

(יט) וְהֶאֱדָמָה לֹא תֵשֶׁם – הקרקע לא תהיה שממה.

(כ) וַיִּקֶן – קנה.
וַתְּהִי הָאָרֶץ לְפָרָעָה – כל הקרקעות במצרים היו ברשות פרעה.

(כב) וַאֲכָלוּ אֶת חֲקֵם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם פְּרָעָה – הכוהנים המצרים מקבלים אוכל על-פי חוק מפרעה.

(כג) הֵא לָכֶם – הנה לכם

(כד) וְהָיָה בְּתִבּוּאָתָא - כאשר תקצרו את התבואה
וְאַרְבַּע הַיָּדֹת יִהְיֶה לָכֶם – וארבע חלקים יהיו בשבילכם.
לְזֶרַע הַשָּׂדֶה – לצורך זריעה בשדות.

(יג) וְלֶחֶם אִין בְּכָל הָאָרֶץ כִּי כָבֵד הָרָעָב מְאֹד וַתִּלָּה אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאָרֶץ כְּנָעַן מִפְּנֵי הָרָעָב.

(יד) וַיִּלְקֹט יוֹסֵף אֶת כָּל הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְּאָרֶץ מִצְרַיִם וּבְאָרֶץ כְּנָעַן בְּשֹׁבֵר אֲשֶׁר הֵם שֹׁבְרִים וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת הַכֶּסֶף בֵּיתָה פְּרָעָה.

(טו) וַיָּתֵם הַכֶּסֶף מֵאָרֶץ מִצְרַיִם וּמֵאָרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֵאוּ כָּל מִצְרַיִם אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר הָבָה לָנוּ לֶחֶם וְלָמָּה נָמוּת נִגְדָּד כִּי אָפֶס כֶּסֶף.

(טז) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף הָבוּ מִקְנֵיכֶם וְאַתְנָה לָכֶם בְּמִקְנֵיכֶם אִם אָפֶס כֶּסֶף.

(יז) וַיָּבִיאוּ אֶת מִקְנֵיהֶם אֶל יוֹסֵף וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף לֶחֶם בְּסוּסִים וּבְמִקְנָה הַצֹּאן וּבְמִקְנָה הַבָּקָר וּבְחֲמֹרִים וַיִּנְהָלֻם בַּלֶּחֶם בְּכָל מִקְנֵהֶם בַּשָּׁנָה הַהִוא.

(יח) וַיָּתֵתֶם הַשָּׁנָה הַהִוא וַיָּבֵאוּ אֵלָיו בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִיָּת וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא נִכְחַד מֵאֲדֹנֵי כִּי אִם תֵּם הַכֶּסֶף וּמִקְנָה הַבְּהֵמָה אֶל אֲדֹנֵי לֹא נִשְׁאַר לִפְנֵי אֲדֹנֵי בְּלִתִּי אִם גִּוִּיתֵנוּ וְאַדְמֹתֵנוּ.

(יט) לָמָּה נָמוּת לַעֲיֹנִיד גַּם אֲנַחְנוּ גַּם אֲדָמֹתֵנוּ קִנְיָה אֲתָנוּ וְאֵת אֲדָמֹתֵנוּ בַּלֶּחֶם וְנִהְיָ אֲנַחְנוּ וְאַדְמֹתֵנוּ עֲבָדִים לְפָרָעָה וְתֵן זֶרַע וְנִחְיָה וְלֹא נָמוּת וְהֶאֱדָמָה לֹא תֵשֶׁם.

(כ) וַיִּקֶן יוֹסֵף אֶת כָּל אֲדָמַת מִצְרַיִם לְפָרָעָה כִּי מָכְרוּ מִצְרַיִם אִישׁ שָׂדֵהוּ כִּי חִזַּק עֲלֵהֶם הָרָעָב וַתְּהִי הָאָרֶץ לְפָרָעָה.

(כא) וְאֵת הָעָם הָעֶבְרִי אֲתָנוּ לְעֹרִים מִקְצָה גְבוּל מִצְרַיִם וְעַד קֶצֶהוּ.

(כב) רַק אֲדָמַת הַכֹּהֲנִים לֹא קִנְיָה כִּי חֹק לַכֹּהֲנִים מֵאֵת פְּרָעָה וַאֲכָלוּ אֶת חֲקֵם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם פְּרָעָה עַל כֵּן לֹא מָכְרוּ אֶת אֲדָמֹתֶם.

(כג) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל הָעָם הֵן קִנִּיתִי אֶתְכֶם הַיּוֹם וְאֵת אֲדָמֹתְכֶם לְפָרָעָה הֵא לָכֶם זֶרַע וַיִּזְרְעוּ אֶת הָאֲדָמָה.

(כד) וְהָיָה בְּתִבּוּאָתָא וַנִּתֵּתֶם חֲמִישִׁית לְפָרָעָה וְאַרְבַּע הַיָּדֹת יִהְיֶה לָכֶם לְזֶרַע הַשָּׂדֶה וּלְאֲכָלְכֶם וּלְאֲשֶׁר בְּבִתְיֶכֶם וּלְאֲכָל לִטְפְּכֶם.

(כה) וַיֹּאמְרוּ הַחֵיתָנוּ נִמְצָא חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנֵי וְהָיִינוּ עֲבָדִים לְפָרְעָה.

(כו) וַיֹּשֶׁם אֶתְּהָ יוֹסֵף לְחֹק עַד הַיּוֹם הַזֶּה עַל אֲדַמַּת מִצְרַיִם לְפָרְעָה לַחֲמֹשׁ רֶקֶת אֲדַמַּת הַכְּהֻנִּים לְבָדָם לֹא הָיְתָה לְפָרְעָה.

(כז) וַיָּשָׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גִּשׁוֹן וַיֵּאחָזֵז בָּהּ וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד.

(כה) הַחֵיתָנוּ – גרמת לנו לחיות.

(כו) וַיֹּשֶׁם אֶתְּהָ יוֹסֵף לְחֹק – יוסף קבע את זה לחוק.

(כז) וַיֵּאחָזֵז בָּהּ – התנחלו וגרו בארץ גשן. וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד – גדלו והתרבו מאוד.

פרשת ויחי

פרק נ

קבורת יעקב במערת המכפלה פרק נ פסוקים א-יד

פסוקי התורה

מילון

(א) וַיִּפֹּל יוֹסֵף עַל פְּנֵי אָבִיו וַיִּבְכֶּה עָלָיו וַיִּשָּׁק לוֹ.

(א) על פני אביו – לפני אביו.
ויבך עליו – בכה עליו.

(ב) וַיֵּצֵא יוֹסֵף אֶת עֶבְדָּיו אֶת הָרֹפְאִים לַחֲנֹט אֶת אָבִיו וַיַּחַנְטוּ הָרֹפְאִים אֶת יִשְׂרָאֵל.

(ב) לַחֲנֹט אֶת אָבִיו – לשמר את גופו של אביו
(לאחר מותו)

(ג) וַיָּמָלְאוּ לוֹ אֲרָבָעִים יוֹם כִּי כֹן יָמָלְאוּ יָמֵי הַחַנְטִים וַיִּבְכּוּ אֹתוֹ מִצָּרִים שְׁבָעִים יוֹם.

(ג) וַיָּמָלְאוּ לוֹ אֲרָבָעִים יוֹם – עברו ארבעים יום מאז שחנטו אותו.
ויבכו אותו מִצָּרִים – המצרים התאבלו עליו.

(ד) וַיַּעֲבְרוּ יָמֵי בְּכִיתוֹ וַיִּדְבֹּר יוֹסֵף אֶל בֵּית פְּרָעָה לֵאמֹר אִם נָא מִצָּאֵתִי חֹן בְּעֵינֵיכֶם דַּבְּרוּ נָא בְּאָזְנֵי פְרָעָה לֵאמֹר.

(ה) אָבִי הִשְׁבִּיעַנִי לֵאמֹר הִנֵּה אֲנֹכִי מֵת בְּקִבְרִי אֲשֶׁר כָּרִיתִי לִי בְּאֶרֶץ כְּנָעַן שְׁמָה תִּקְבְּרֵנִי וְעַתָּה אֵעֲלֶה נָא וְאֶקְבְּרָה אֶת אָבִי וְאֶשׁוּבָה.

(ו) וַיֹּאמֶר פְּרָעָה עֲלֶה וְקַבֵּר אֶת אָבִיךָ כְּאֲשֶׁר הִשְׁבִּיעָדָּךְ.

(ז) וַיַּעַל יוֹסֵף לִקְבֹּר אֶת אָבִיו וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ כָּל עֲבָדָיו פְּרָעָה זָקְנֵי בֵיתוֹ וְכָל זָקְנֵי אֶרֶץ מִצְרָיִם.

(ח) עָזְבוּ בְּאֶרֶץ גִּשְׁשׁוֹן – השאירו בארץ גשן.

(ח) וְכָל בֵּית יוֹסֵף וְאָחִיו וְבֵית אָבִיו רַק טַפָּם וְצִאֲנָם וּבְקֻרָם עָזְבוּ בְּאֶרֶץ גִּשְׁשׁוֹן.

(ט) וַיַּעַל עֲמֹו גַם רָכָב גַם פְּרָשִׁים – עלו איתו מרכבות וכן חיילים הרוכבים על סוסים.
כָּבֵד מָאֹד – גדול מאוד.

(ט) וַיַּעַל עֲמֹו גַם רָכָב גַם פְּרָשִׁים וַיְהִי הַמַּחֲנֶה כָּבֵד מָאֹד.

(י) מִסְפַּד – אמירת דברי צער וקינה על המת.

(י) וַיָּבֵאוּ עַד גִּרְוֹן הָאֵטֹד אֲשֶׁר בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּסְפְּדוּ שָׁם מִסְפַּד גָּדוֹל וְכָבֵד מָאֹד וַיַּעַשׂ לְאָבִיו אָבֵל שְׁבַעַת יָמִים.

(יא) יוֹשֵׁב הָאֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי – הכנענים שישבו בארץ.

(יא) וַיֵּרָא יוֹשֵׁב הָאֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֶת הָאָבֵל בְּגִרְוֹן הָאֵטֹד וַיֹּאמְרוּ אָבֵל כֵּבֵד זֶה לְמִצְרָיִם עַל כֵּן קָרָא שְׁמָה אָבֵל מִצְרָיִם אֲשֶׁר בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן.

(יב) כְּאֲשֶׁר צָוָם – כמו שציוה אותם.

(יב) וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי לוֹ כֹּן כְּאֲשֶׁר צָוָם.

(יג) וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ בְּנֵי אֶרְצָה כְּנָעַן וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּמַעְרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת הַשְּׂדֵה לְאַחֲזֹת קֶבֶר מֵאֵת עֶפְרָן הַחֲתִי עַל פְּנֵי מִמְרָא.

(יד) וַיָּשֶׁב יוֹסֵף מִצְרַיִמָּה הוּא וְאָחִיו וְכָל הָעֲלִים אֹתוֹ לִקְבֹּר אֶת אָבִיו אַחֲרֵי קִבְרוֹ אֶת אָבִיו.

האחים חוששים שלאחר מות יעקב יפגע בהם יוסף

פרק נ פסוקים טו-כא

פסוקי התורה

מילון

(טו) וַיֵּרְאוּ אָחִי יוֹסֵף כִּי מֵת אָבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יִשְׁטְמֵנוּ יוֹסֵף וְהָשִׁיב יָשִׁיב לָנוּ אֶת כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ אֹתוֹ.

(טז) וַיֵּצִיאוּ אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ צָוָה לִפְנֵי מוֹתוֹ לֵאמֹר.

(יז) כֹּה תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אֲנָא שָׂא נָא פֶשַׁע אָחִיךָ וְחַטָּאתָם כִּי רָעָה גָּמְלוּךָ וְעַתָּה שָׂא נָא לִפְשָׁע עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ וַיִּבְךְּ יוֹסֵף בְּדַבָּרָם אֵלָיו.

(יח) וַיֵּלְכוּ גַם אָחִיו וַיִּפְּלוּ לִפְנָיו וַיֹּאמְרוּ הִנֵּנוּ לְךָ לְעַבְדִּים.

(יט) וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אֵל תִּירָאוּ כִּי הִתַּחַת אֱלֹהִים אָנִי.

(כ) וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חֲשָׁבָה לְטֹבָה לָמַעַן עֲשֶׂה כַּיּוֹם הַזֶּה לְהַחֲיִית עַם רַב.

(טו) לו' יִשְׁטְמֵנוּ יוסף – אולי (לאחר מות אבינו) ישנא אותנו יוסף? וְהָשִׁיב יָשִׁיב לָנוּ אֶת כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ אֹתוֹ? – האם יחזיר לנו על כל הרע שעשינו לו?

(יז) אֲנָא שָׂא נָא פֶשַׁע אָחִיךָ וְחַטָּאתָם – סלח בבקשה למעשים הרעים שעשו לך אחיך. כִּי רָעָה גָּמְלוּךָ – כי הם עשו לך דברים רעים. עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ – אחיך. וַיִּבְךְּ יוֹסֵף בְּדַבָּרָם אֵלָיו יוסף בכה בזמן שהם דיברו איתו.

(יט) הִתַּחַת אֱלֹקִים אָנִי? – האם אני במקום אלוקים שאשפוט ואעניש אתכם?

(כ) וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה – אתם התכוונתם לעשות לי רע. אֱלֹקִים חֲשָׁבָה לְטֹבָה – ה' תכנן זאת לטובה. לְהַחֲיִית עַם רַב – להציל מרעב אנשים רבים.

מות יוסף פרק נ פסוקים כב-כו

פסוקי התורה

מילון

(כב) וַיָּשֶׁב יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם הוּא וּבֵית אָבִיו וַיָּחִי יוֹסֵף מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים.

(כג) וַיֵּרָא יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם בְּנֵי שְׁלֹשִׁים גַּם בְּנֵי מְכִיר בֶּן מְנַשֶּׁה יָלְדוּ עַל בְּרַכֵּי יוֹסֵף.

(כד) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחִיו אֲנֹכִי מֵת וְאֱלֹהִים פָּקַד יִפְקֹד אֶתְכֶם וְהֶעֱלָה אֶתְכֶם מִן הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב.

(כה) וַיִּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקַד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהֶעֱלָתֶם אֶת עַצְמוֹתַי מִזֶּה.

(כו) וַיָּמָת יוֹסֵף בֶּן מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים וַיַּחְטְטוּ אֹתוֹ וַיִּישָׂם בָּאָרוֹן בְּמִצְרַיִם.

(כג) בְּנֵי שְׁלֹשִׁים – נינים. גַּם יָלְדוּ – נולדו.

(כד) פָּקַד יִפְקֹד אֶתְכֶם – יזכור אתכם.

(כה) וְהֶעֱלָתֶם אֶת עַצְמוֹתַי מִזֶּה – תקחו את עצמותי (לקבורה בכנען) כשאתם וצאית ממצרים.

(כו) וַיַּחְטְטוּ אֹתוֹ – הניחו את גופתו בארון.